

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему: «Лінгвостилістичні особливості англійської юридичної термінології та специфіка її відтворення українською мовою (на матеріалі американського телесеріалу «Форс-мажори»)»

Студентки групи МПа 01-21
факультету германської філології і
перекладу
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-
орієнтований переклад (англійська мова і
друга іноземна мова)
за спеціальністю 035 Філологія
Марченко Анастасії Миколаївни

Допущена до захисту
« ____ » _____ 2022 року

Науковий керівник:
кандидат педагогічних наук,
завідувач кафедри германських і
романських мов
Тронь Т.В.

Завідувач кафедри теорії і практики
перекладу з англійської мови
_____ доц. Мелько Х.Б.
(підпис) (ПІБ)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка:ЄКТС _____

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Department of Theory and Practice of Translation from English

Master Degree Thesis in Translation Studies

under the title: “Lingual and Stylistic Features of Legal Terminology and their Translation into Ukrainian (case study of Suits (American TV-Series))”

Group MPa 01-21
School of German Philology
and Translation
Educational Programme Translation
Studies: Specialized Translation (English
and Second Foreign Language)
Majoring 035 Philology
Anastasiia M. Marchenko

Research supervisor:
T.V. Tron
PhD in Pedagogy,
Head of Department of German and Roman
Languages

Kyiv – 2022

Київський національний лінгвістичний університет

Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства

студента(ки) курсу МПа 01-21 групи факультету германської філології і перекладу КНЛУ

Марченко Анастасії Миколаївни

(ПІБ студента)

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, **освітньо-професійної програми** Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Тема роботи Лінгвостилістичні особливості англійської юридичної термінології та специфіка її відтворення українською мовою (на матеріалі американського телесеріалу «Форс-мажори»)

Науковий керівник кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри германських і романських мов Тронь Тетяна Володимирівна

Дата видачі завдання “10” вересня 2021 р.

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2021 р.	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2021 р.	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2021р.	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2022 р.	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2022р.	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2022 р.	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедру	07 жовтня 2022 р.	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Жовтень 2022 р.	
9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2022 р.	

Науковий керівник _____ (підпис)

Студент _____ (підпис)

**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студента(ки) II курсу групи МПа 01-21 факультету германської філології і перекладу

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), , перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Марченко Анастасії Миколаївни

(ПІБ студента)

за темою Лінгвостилістичні особливості англійської юридичної термінології та специфіка її відтворення українською мовою (на матеріалі американського телесеріалу «Форс-мажори»)

Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити √ або +)		
1.	Наявність основних структурних компонентів	☐ усі компоненти присутні , ☐ один компонент відсутній ☐ декілька компонентів відсутні
2.	Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ незначні помилки в оформленні ☐ оформлення неправильне
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам

Особиста думка керівника _____

Кваліфікаційна робота Марченко Анастасії Миколаївни може бути (не може бути)
(ПІБ студента)

рекомендована до захисту

(підпис керівника)

(_____)
(ПІБ керівника)

” ” _____ 2022 рік

**РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студента(ки) _____ П _____ курсу групи МПа 01-21 _____ факультету германської фіології і перекладу

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

_____ Марченко Анастасії Миколаївни

(ПІБ студента)

за темою _____ Лінгвостилістичні особливості англійської юридичної термінології та специфіка її відтворення українською мовою (на основі американського телесеріалу «Форс-мажори»)

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи — <i>загалом 10 балів</i> (усі компоненти присутні – 10, один компонент відсутній – 5, декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, поодинокі огріхи у форматуванні – 8, незначні помилки в оформленні – 6, значні помилки в оформленні – 4, оформлення переважно не відповідає вимогам – 0)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, поодинокі огріхи стилістичного характеру – 8, несуттєві помилки у формулюваннях – 6, суттєві помилки у формулюваннях – 4, не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, несуттєві помилки у формулюваннях – 8, недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 6, відсутній критичний аналіз наукових праць – 4, не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8, несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 6, суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4, відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8, несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 6, суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 4, відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8, неповне висвітлення результатів дослідження – 6, часткове висвітлення результатів дослідження – 4, не відповідає результатам дослідження – 0)	

Усього набрано балів: _____

_____ (ПІБ рецензента)

_____ (підпис рецензента)

” ” _____ 2022 р

ЗМІСТ

ВСТУП	1
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ У СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ І ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ	6
1.1 Термінологія як перекладознавча проблема	6
1.2 Перекладацькі стратегії відтворення термінології	15
1.3 Особливості юридичного дискурсу та специфіка його перекладу	21
Висновки до розділу 1	30
РОЗДІЛ 2	
ТИПОЛОГІЯ І ФУНКЦІЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ЮРИДИЧНОМУ ДИСКУРСІ	32
2.1 Структурна класифікація термінів у юридичному дискурсі.....	32
2.2 Типологічні особливості функціонування термінології у юридичному дискурсі	36
2.3 Стилiстичні особливості термінології у юридичному дискурсі	44
Висновки до розділу 2.....	66
РОЗДІЛ 3	
ВІДТВОРЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ ЮРИДИЧНОГО ДИСКУРСУ	67
3.1 Способи еквівалентного відтворення українською мовою термінології у перекладах текстів англomовного юридичного дискурсу	67
3.2 Поєднання перекладацьких трансформацій для передачі лінгвостилістичних особливостей англійських юридичних термінів українською мовою	81

Висновки до розділу 3.....	91
ВИСНОВКИ	92
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	96
СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	103
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	103
ДОДАТОК. Юридична термінологія у американському телесеріалі «Форс-мажори» та її відтворення в українськомовному перекладі	104
SUMMARY.....	124

ВСТУП

Мова — це найголовніший спосіб спілкування. Вона дозволяє людям порозумітися. Систему мови не випадково можна назвати складною і багатосторонньою. В юридичному дискурсі мова є багатоаспектим явищем, оскільки вона слугує об'єктом правового регулювання, засобом законодавчої діяльності та тлумачення нормативних актів, інструментом юридичної науки. Вона кодифікується завдяки терміносистемі. Терміни можна окреслити як чітко визначені слова або словосполучення, що використовуються на позначення певного поняття. Однією із сфер, в якій термінологія слугує невід'ємним апаратом для формування поняттєвих зв'язків, є також і юридичний дискурс. Вивчення особливостей англійської юридичної термінології має неабияку вагу, тому що майже щоденні зміни в мовній системі та системі права знаходять своє відображення і в термінологічному апараті. Крім цього, історичний розвиток юридичної лінгвістики також значно впливає на характерні риси термінологічних елементів. Варто лише згадати французький вплив на англійську мову впродовж кількох епох, що призвело навіть до виникнення *Law French*, чим послуговуються навіть і в сучасній юридичній англійській.

Актуальність теми та доцільність наукового дослідження зумовлені активним розвитком правових систем як англomовних країн, так і України. Регулярно термінологічна база юридичного мовлення поповнюється новими лексичними одиницями.

Метою дослідження є з'ясування особливостей та способів відтворення англomовних юридичних термінів засобами української мови на основі американського телесеріалу «Форс-мажори».

Поставлена мета зумовлює вирішення таких **завдань**:

- виявити чинники, які сприяють виникненню термінів;
- розглянути основні критерії визначення поняття «термін» в сучасному мовознавстві;

- розглянути підходи запропонованих типів класифікації юридичних термінів;
- визначити та проаналізувати продуктивні словотворчі механізми утворення юридичних термінів в англійській мові;
- дослідити, визначити та проаналізувати перекладацькі стратегії відтворення юридичних термінів в американському телесеріалі «Форс-мажори» засобами української мови.
- розкрити сутність терміна як мовознавчої проблеми;
- виявити особливості юридичного дискурсу та специфіку його перекладу;

Об'єктом цього дослідження стали англійські юридичні терміни в американському телесеріалі «Форс-мажори». Варто зазначити, що телесеріал є водночас прикладом художнього/медіа дискурсу, тобто деякі терміни, поняття та концепти спрощені, щоб зробити кінцевий продукт прийнятним для широкого загалу. Однак, від цього цінність даного телесеріалу як джерела юридичного дискурсу ніяким чином не нівелюється.

Предмет дослідження — способи еквівалентного відтворення англійських термінів, що вживаються в межах юридичного дискурсу.

Вирішення поставлених завдань здійснювалося за допомогою поєднання таких **методів**: методу структурно-словотворчого аналізу термінологічних елементів, описового аналізу, а також методу перекладацького аналізу тексту. В процесі дослідження даного філологічного явища також був застосований метод кількісних підрахунків задля визначення найбільш продуктивних словотвірних фреймів в англійській мові, а також найуживаніших перекладацьких стратегій для відтворення юридичних термінів рідною мовою.

Наукова новизна проведеного дослідження полягає, насамперед, в тому, що здійснюється спроба системного дослідження шляхів та способів, механізму формування юридичних термінологічних елементів англійської мови, визначаються певні тенденції розвитку системи правничих термінів англійської

мови на матеріалі тих лексичних одиниць, які знайшли відбиття у юридичному мовленні американського телесеріалу «Форс-мажори».

Наукова новизна цього дослідження також підтверджується тим, що в роботі зібрано та систематизовано інформацію з різних наукових джерел. Таким чином, ця інформація дає можливість з'ясувати та виокремити основні засоби перекладу англomовних термінів в юридичному дискурсі.

Теоретичне значення цієї роботи полягає в тому, що проведений комплексний аналіз юридичних термінів сприяє визначенню їх ролі, особливостей та способів перекладу. Отримані в роботі результати дослідження є певним внеском до загальної теорії перекладу та лексикології.

Практичне значення одержаних результатів полягає, насамперед, у можливості використання матеріалів дослідження при укладанні навчальних та методичних посібників з лексикології, словників і довідників англійської мови, зокрема словників юридичних термінів.

Апробацію результатів дослідження здійснено на XXII Міжнародній науково-практичній конференції «Політ. Сучасні проблеми науки», що проходила 18-20 травня 2022 року на базі Київського національного авіаційного університету. За результатами конференції опубліковано тезу «Особливості перекладу юридичних термінів» у збірнику ПОЛІТ. Сучасні проблеми науки. Гуманітарні науки: тези доповідей XXI Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених: [у 2-х т.]. – Т. 1 (м. Київ, 18-20 травня 2022 р.) / [ред. кол.: Н.В. Ладогубець, А.М. Кокарева та ін.]; Національний авіаційний університет. – К.: НАУ, 2022. – 269 с.

Крім того, основні положення дипломного дослідження висвітлено під час Міжнародної науково-практичної відеоконференції «До світу через мови» (*Ad orbem per linguas*) на засіданні секції «Лінгвокогнітивні аспекти англomовної комунікації і проблеми перекладу», яка відбулася 25 травня 2022 року на базі Київського національного лінгвістичного університету. В результаті конференції опубліковано тезу «Особливості англomовних юридичних

термінів» у збірнику «Ad orbem per linguas. До світу через мови». Матеріали Міжнародної науково-практичної відеоконференції «Україна у транскультурному й мультимодальному світі», 25 травня 2022 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2022. 623 с.

Структура й обсяг дипломної роботи. Дипломна робота з перекладу складається зі вступу, трьох розділів із висновками до кожного з них, висновків до всієї роботи, трьох списків використаних джерел, додатку і резюме.

У Вступі обґрунтовано вибір теми дослідження, її актуальність, сформульовано мету та завдання дипломної роботи, визначено матеріал і методи дослідження, його теоретичне значення, новизну, та практичну цінність, а також основний зміст згаданих структурних елементів роботи.

У Розділі 1 викладено теоретичні положення, які є важливими для розв'язання поставлених завдань і досягнення поставленої мети. Зокрема, в теоретичній частині висвітлюється ступінь розробки досліджуваної проблеми в сучасному мовознавстві, перекладацькі стратегії відтворення термінології, особливості юридичного дискурсу та специфіка його перекладу. Такі відомі дослідники термінологічної системи як Е. Вюстер, Нікітіна Ф. О. та ще ціла когорта відомих філологів зробили значний вклад, щоб вирішити питання дефініції терміна, його характеристики та функціонування. Значна увага приділяється поняттям «термін», «термінологія», «термінознавство», оскільки в сучасному мовознавстві досі не існує чіткого визначення для вищевказаних понять. У ході роботи згадуються підходи до класифікації термінів та шляхи їх виникнення, види перекладацьких стратегій, дериваційні патерни для правничих термінів та особливості функціонування юридичного спілкування.

У Розділі 2 “Типологія і функції термінології у юридичному дискурсі” визначено підходи до класифікації термінології у юридичному дискурсі, лінгвістичні особливості функціонування термінології у юридичному дискурсі, стилістичні особливості термінології у юридичному дискурсі. Зокрема, використано класифікації, представлені такими мовознавцями як Коваленко А.

Я. (прості, складні та терміни-словосполучення), Любченко М. І. (галузева, міжгалузева та загальноправова термінологія).

У Розділі 3 “Відтворення термінології у перекладі текстів юридичного дискурсу” висвітлено результати дослідження найоптимальніших перекладацьких стратегій стосовно правничих термінів, що були обрані методом суцільної вибірки із матеріалів американського телесеріалу «Формажори». За основу аналізу було взято класифікацію перекладацьких трансформацій, представлену у 2019 році викладацьким складом Київського національного лінгвістичного університету (Ніконова В. Г., Максимов С. Є., Чернікова О. І. та ін.).

У Додатку “Юридична термінологія у американському телесеріалі «Формажори» та її відтворення в українськомовному перекладі” подається 100 фрагментів з досліджуваним явищем в мові оригіналу та перекладу. В якості джерела ілюстраційного матеріалу мовою оригіналу та перекладу було використано онлайн-ресурс UASerials.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ У СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

1.1 Термінологія як перекладознавча проблема

Існує загальновідома практика, що всі галузі людської діяльності мають власну специфічну лексику, в якій досить важливу роль відіграють терміни. Термінологія – це один з елементів системи мови, який має особливо інтенсивний темп розвитку протягом останніх десятиліть. Зі свого боку, «термін – це співвідношення з поняттям певної галузі пізнання (науки, техніки) слово або словосполучення» (ЮТТС). Він може вступати з іншими словами та словесними комплексами у системні відносини та утворюють замкнену систему, що характеризується високою інформативністю, однозначністю [26].

Оксфордський словник дає таке визначення: “Term is a word or phrase used as the name of something, especially one connected with a particular type of language” (OEDO). Ще одне визначення поняття ‘термін’ – це слово чи словосполучення, яке має чіткі семантичні границі і виражає поняття і значення предметів. Воно має лише одне значення в межах певної категоризованої системи [13: 23]. За визначенням Карабана В. І., термін можна вважати мовним знаком, що відображає поняття професійної, спеціальної галузі науки або техніки [15: 330].

Терміни становлять невід’ємну частину лексичного наповнення мови. Вони можуть бути утворені як на основі рідної мови, так запозичуватися із нейтральних термінологічних систем (міжнародні греко-латинські термінологічні одиниці). Джерелом термінів може слугувати також й інша мова, але за будь-яких обставин, терміни повинні відображати особливості конкретного поняття [57: 132]. Терміни не існують в мові самотійно, а функціонують в складі певної термінології. Термінологія є підсистемою у складі загальної лексичної структури мови в якості системи наукових термінів

[59: 99]. За одним з визначень, термінологія створює систему понять певної науки, що фіксується в певному словесному звороті. У загальній системі мови слово може бути багатозначним, але у певній термінологічній системі воно стає однозначним [16: 77].

Загалом, термінознавство досліджують достатньо багато, але це не повною мірою сприяє вирішенню проблем. Сучасні вітчизняні термінологи проводять значно ґрунтовніші дослідження теорії терміна як мовного знака, теорії термінології як підсистеми загальної літературної мови, на відміну від своїй колеґ-термінологів, які створювали свої праці на початку ХХ століття. Термінологію розглядають у якості одного із рівнів лексичного банку із ймовірним усвідомленим впливом загалу на мову, а також як засіб забезпечення наукової діяльності суспільства – в царині вивчення ресурсів знань та закріплення результатів праці [30: 123]. Вюстер Е., Нікітіна Ф. О. та інші дослідники історії термінознавства привнесли значний вклад у термінології як сферу мовознавства. Цілий ряд філологів, серед яких Циткіна Ф. А., Журавльова Т. А. присвятили багато робіт системному вивченню термінології [77]. Терміни вивчають не лише спеціалісти різних галузей знань, але і лінгвісти, що підтверджує аналіз досліджень про терміни. Вони розглядається спеціалістами у сенсі найбільш точної відповідності термінів науковим та технічним поняттям, що вони виражають, дослідники вирішують проблеми стандартизації термінів і упорядкування термінологічних систем [61: 48]. У більшості випадків, фахівці певної галузі знання створюють термінологічні словники, які тлумачать значення термінів за допомогою їх дефініцій.

Варто згадати когорту лінгвістів, які займаються проблемою мовної природи терміна, серед яких Шилов С. Д.; досліджують термін як одиницю особливої лексичної системи як, наприклад, Лисицина Т. А.; розглядають термін в якості об'єкта лексикографічного опису, де почесне місце займає Кулебакін В. С, Кліновицький Я. А. присвятили значну кількість лінгвістичних

наукових праць питанням утворення термінів [11: 15]. Ціла когорта лінгвістів також знані своїми роботами з термінологізації різних частин мови. До того ж, проводяться вивчення як однослівних термінів, так і їх словосполучень. Крім цього, досліджуються терміни-словосполучення з погляду їх структури, і в аспекті їх семантики [14].

На сьогоднішній день сучасне мовознавство ще не має конкретного визначення таких понять як «термінознавство», «термінологія» та навіть «термін». Більше того, категорії мотивованості чи немотивованості термінів також розглядають серед питання про ознаки термінологічних одиниць [71]. Одна частина дослідників підтримує наявність мотивованості, оскільки, на їхню думку, вона допомагає встановлювати асоціативні зв'язки з іншими термінологічними одиницями і явищами, швидшому та ефективнішому запам'ятовуванню термінів, правильно зорієнтовує на сенс певного наукового поняття, а інша частина фахівців відстоює думку, що мотивованість ускладнює розуміння термінів через те, що викликає додаткові асоціації [23].

У межах галузі правових відносин функціонує особлива мова як система знаків, що виступає способом вираження думок, спілкування між юристами у професійному середовищі, допомагає передавати професійну (правову) інформацію. До неї входять спеціальні юридичні терміни, що передають спеціальний правовий зміст, і має назву мова права або юридична мова. У рамках цієї семантичної системи існує дві категорії: висловлювання, імена (загальні, одиничні, абстрактні, конкретні) та юридичні терміни («право», «закон», «правопорушення», «злочин», «покарання» і т. д.), які виражають особливий зміст і мають значення, що належить до певної галузі [42: 73].

Фахівці вважають мовні правові знаки ціннісно навантаженою лексикою, що відтворює найвагоміші орієнтири розвитку правової спільноти, представляє волевиявлення суспільства, формує відповідні соціальні цінності у його членів і, як наслідок, пріоритети правової політики держави.

Артикуца Н. В. зазначає, що мова права є функціональним різновидом літературної мови, що має лінгвостилістичні та структурно-жанрові особливості, які виникають у зв'язку з специфікою галузі права та її комунікативно-професійними вимогами [4: 35].

В ході останніх десятиліть рівень зацікавленості питаннями мови права та її різними особливостям значно зріс. Така тенденція послугувала основою створення відносно самостійної дисципліни, яка межує як з мовознавством, так і правознавством — «юридична лінгвістика» (Прадід Ю. Ф.) або «юрислінгвістика», або навіть «юридичне термінознавство».

У різні періоди досліджень проблеми вивчення правової термінологічної системи, особливостей її поступального руху й функціонування розглядали в своїх працях такі вітчизняні та зарубіжні дослідники як Д. Мелінкофф [66], Бортничук Є., Дерді Е. [12], Кияк Т. [17] та ін. Ціла плеяда мовознавців висвітлили у своїх працях характерні риси перекладу юридичних текстів. У сфері термінознавства значну увагу приділено розгляду словотвірних і структурно-семантичних особливостей англословних юридичних термінів (Дерді Е. [11]). Юридична термінологія набула особливого значення в часи посилення інтеграції та економічних зв'язків між країнами.

Непорушний зв'язок юридичних понять і відповідних їм термінів проявляється в тому, що налагодження правничої термінології неможливе без досить скрупульозного дослідження правових понять, їх логічного аналізу і точного визначення. Якщо дати недостатньо точні визначення юридичним поняттям, то про точну термінологію взагалі не йдеться. Як відзначав В. Виноградов, будь-які «намагання упорядкувати терміни, не аналізуючи поняття, що ними виражаються, не приносять результатів» [33: 18].

Отже, юридичний термін має полісемічну природу. Однак, саме однозначність термінів вважається однією з найвагоміших вимог, адже юридичний термін повинен мати єдине визначення. Крім того, це визначення враховує всі суттєві ознаки з правовим значенням. Якщо термін має декілька

несхожих законодавчих визначень, то має місце нечіткість, розпливчастість правового регулювання. Така ситуація нерідко стає причиною непорозумінь і помилок, особливо з боку тих, кого безпосередньо стосується дія законодавчого акта. З нормативної сторони, визначення правового поняття в законі також має важливе значення. Орган або особа, що послуговуються правове розпорядження, мають розуміти дане законодавцем поняття так само, як воно подано в нормативному акті [64: 57]. Мовознавці стверджують, що нормативні дефініції повинні бути органічною частиною механізму правового регулювання і визначати його загальні основи, організаційні передумови [6].

Енциклопедичний юридичний словник поділяє всі терміни за ознакою «зрозумілості» на три різновиди:

1. Загальнозначущі терміни (функціонують у повсякденному житті та є загально зрозумілими): працівник, біженець, свідок; *accreditation, accomplice*.
2. Спеціальні юридичні терміни (ними оперують фахівці в області права): задоволення позову, необхідна оборона; *to retaliate accusation, coerced acquiescence*.
3. Спеціально-технічні терміни (зрозумілі юристові, хто одночасно має ґрунтовні знання в іншій галузі): правила техніки безпеки, недоброякісна продукція; *nuclear-free, non-patentable* [51: 37].

Сучасна мова має відносно мало термінів, для яких є відповідники у загальному вжитку. Термінологічна лексика має превалюючу функцію – номінативну. Їх використовують на позначення спеціальних понять з різних галузей людської діяльності [9: 101]. Дана функція широко розповсюджена у професійно-виробничому, діловому, науковому й публіцистичному стилях. Проте, терміни зустрічаються також і в мові сучасної художньої літератури, де вони набувають і додаткових значень, експресивне чи емоційне забарвлення [20: 185]. На даний час, важко визначити загальнонаукову, загальнотехнічну галузеву і вузькоспеціальну термінології через стрімкий розвиток та появу нових галузей права та явищ.

За визначенням Коваленко А. існують загальнонаукові і загальнотехнічні терміни; останні виконують роль термінів, які функціонують в декількох галузях науки і техніки.

Галузеві терміни – це терміни, які використовують лише в одній галузі знань. Наприклад: прийнятий закон, правові норми, *nugatory* [20: 34].

В свою чергу, вузькоспеціальні терміни слугують характерною рисою певної галузі. Наприклад: нунціатура, позов, *charge-sheet*, *chaplain* [12].

Якщо дослідити роботи, де досліджено юридичну термінологію, то багато з них мають системоцентричний підхід. Серед головних аспектів цього підходу можна виокремити такі: функціонально-стилістичний, ортологічний, структурно-семантичний. Таким чином, структурно-семантичний аспект вивчає аналіз структури словотвору і структурно-граматичної системи термінології юридичної науки, розподіляє юридичні терміни на тематичні групи, досліджує генетичне підґрунтя створення термінології юридичного дискурсу для встановлення основних і продуктивних засобів номінації термінологічних одиниць [44: 58]. Лінгвісти вказують, що базою структурної класифікації термінологічних словосполучень є кількість їх компонентів і граматична характеристика, найбільш продуктивними з яких є двокомпонентні структури. Таким чином, було вперше виконано комплексний аналіз функціональних, структурно-граматичних та семантичних особливостей термінологічних словосполучень [29: 28].

За класифікацією Коваленко А., за своєю будовою усі терміни можна поділити на:

1. прості (побудовані з одного слова): *punish* – ‘наказувати’;
2. складні (в основі два слова, які пишуться разом або через дефіс): *the High Court* – ‘Верховний суд’;
3. терміни-словосполучення (мають декілька компонентів): *specific performance* – ‘реальне виконання’ [20: 35].

Юридичне функціонування мови – особлива система, де функціонують свої внутрішні закономірності, сформовані в рамках правотворення і правозастосування, та які формалізуються в джерелах права або поступово визнаються в ході юридичної практики. Цю систему характеризує низка компонентів як лінгвістичної (економія мовних засобів, внутрішні тенденції синхронічного та діяхронічного розвитку системи), так і екстралінгвістичної природи (причини політичного, ідеологічного, соціального характеру тощо) [36].

На основі формальної закріпленості юридичні терміни можна класифікувати на терміни нормативно-правових актів (законодавчі терміни) та терміни правничої науки. Такого підходу дотримується більшість сучасних авторів. Так, Панов М. І. виділяє дві великі групи правових понять (залежно від місця і ролі в юридичній науці і практиці): «доктринальні» та «легальні» [34: 10]. Доктринальні – це правові поняття, що відносяться безпосередньо до науки; завдяки їм виражаються ті чи інші «вчення», «теорії», «концепції» юридичної науки, оскільки такі терміни є результатом пізнавальної діяльності. Легальні – це поняття, що були нормативно закріплені у відповідних нормативно-правових актах: законах і підзаконних актах. Вони відносяться одночасно і до юридичної науки, і до позитивного права [18].

Інша класифікація юридичних термінів може бути основана на сферах діяльності, що залежить, в свою чергу, від певної комунікаційної інтенції. Крім того, існує також поділ на зовнішні (зрозумілі для широких верств населення завдяк постійному повторенню термінів у законодавчих актах та поясненнях) й внутрішні (ними послуговується вузьке коло юристів, але вони можуть зустрічатися і в юридичних текстах для широкої аудиторії) [74]. Ще один спосіб класифікувати юридичні терміни – за видами юридичних документів; ступенем конкретності; ступенем складності; джерелом виникнення термінів тощо.

На додачу до попередніх класифікацій, юридичні терміни можливо також розподілити за вертикальним і горизонтальним принципами. Вертикальний принцип базується на поділі термінів відносно юридичної сили нормативних актів, в яких вони містяться. В першу чергу, такі терміни закріплені в конституції; сюди відносяться також і ті термінологічні одиниці, що можна знайти інших законах і підзаконних нормативних правових актах [31: 83]. Горизонтальна термінологія, в своє чергу, стосується різних видів міжгалузевих галузевих термінологічних одиниць. Окрім цих двох видів термінології, можна виділити також загальноправову [46]. Зазвичай, загальноправову термінологію використовують в текстах конституцій, основ законодавства та кодексів. Вона містить терміни, притаманні багатьом галузям як публічного, так і приватного права, які ними послуговуються. До таких термінів можна віднести загальноповживані слова, які використовують в їхньому загальновідомому значенні (наприклад, «відповідальність», «права й обов'язки громадян», «приватна власність» та ін.). Ці терміни є універсальними, тому що складають мовний фундамент усього законодавства [31: 132].

Галузева термінологія відображає характерні риси конкретної сфери регульованих суспільних відносин. Вона належить до конкретної галузі, становить єдину основу її мови та відрізняється своєю колоритністю від загальноправової та міжгалузевої термінології. Зазвичай сюди відносяться спеціально-юридичні та спеціально-технічні терміни. Існують такі види галузевої термінології: термінологія трудового, кримінального, екологічного, цивільного та іншого законодавства. Наприклад, серед термінів цивільного права можна назвати такі: «легат», «правочин» та ін.; терміни кримінального права: «необхідна оборона», «склад злочину» та ін [43: 41].

Міжгалузева термінологія притаманна декільком галузям права й за характером є змішаною. Зазвичай, до таких термінів належать загальноповживані терміни зі спеціальним значенням (наприклад, «стягнення» (в цивільному, адміністративному та фінансовому праві), «банківська гарантія» (в цивільному

та фінансовому праві) та ін.). Кожен із зазначених термінологічних різновидів повинен мати однакове значення та характеризуватися єдністю для різних галузей у межах окремого нормативного акта [46].

За дослідженнями Чулінди Л. І., українські юридичні терміни можуть походити з різних джерел, що умовно поділяються на п'ять груп [52: 45]:

- латинські запозичення (документ, алібі, апеляція, реформа);
- терміни нормативно-правових актів Київської Русі (закон, суддя, свідок, карати);
- терміни з розвинутих правових систем сучасних країн (бартер, контрабанда, монополізм);
- термінологія українських нормативно-правових актів, міжнародних документів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

В галузевому законодавстві обов'язково має використовуватися юридична термінологія, представлена в Конституції України. Наприклад, у Конституції України існує термін «перепинити злочин» (ст. 29). Це означає, що у відповідних законах, Кримінальному та Кримінальному процесуальному кодексах України дане юридичне поняття повинно позначатися лише даним терміном, а старий термін «припинити злочин» має вийти з ужитку;

- джерелом нових термінів може бути перекладацька діяльність.

У ході своєї роботи, перекладач може передати іншомовний термін, відсутній в українській мові, шляхом засобів українського алфавіту або описово перекласти правового поняття українськими словами, які утворюють терміносполучення.

Отже, поняття термінології є широким та має багато значень. Терміни складають левову частку юридичних текстів. Разом з тим, фахівці в галузі юриспруденції пропонують різні класифікації юридичних термінів, які основані на численних особливостях.

1.2 Перекладацькі стратегії відтворення термінології

Під час перекладу термінів вагому роль виконує вміння сприймати термін у цілому та враховувати значення всіх його терміноелементів. Зазвичай за основу багатокomпонентних термінів беруться найбільш уживані і загальноприйняті терміни. Саме це стає причиною багатьох труднощів у процесі перекладу. Значення термінів не завжди співпадає зі значенням складових елементів. До того ж, у деяких випадках спостерігається зміна порядку компонентів атрибутивної групи [45]. Для того, щоб досягти адекватності перекладу, важливо правильно визначити перекладацьку проблему і здійснити відповідну перекладацьку трансформацію. У процесі адекватного перекладу термінів, необхідно володіти мовною інтуїцією, знати терміни в рідній мові та мати достатні загальні знання у потрібній галузі [70]. Цілковите розуміння тексту є незмінною умовою для адекватного перекладу, оскільки механічне заучування/відтворення термінів, не знаючи їхньої сутності, відповідних явищ та процесів, наявних в тексті-джерелі, часто спричиняє грубі помилки у тексті перекладу. Через це лінгвістів-перекладачу під час перекладу, крім довідкової літератури, спеціалізованих лексикографічних джерел та пошукових мереж в Інтернеті, необхідна також і безпосередня кооперація з фахівцями відповідної галузі [72: 25].

Якщо у лексикографічних джерелах не міститься точного еквівалента певного терміна або якщо варіантні відповідники відсутні, то під час перекладу англійських багатокomпонентних термінів, зазвичай, використовують такі перекладацькі техніки: транскодування, калькування, описовий переклад, конкретизація, додавання, та навіть вилучення [5].

Калькування – один з найлегших способів перекладу термінів-словосполучень, адже здійснюється дослівний переклад. Калькування використовують як під час перекладу усіх компонентів багатокomпонентного терміна, так і для відтворення лише одного компонента.

Описовий переклад передає значення слова за рахунок розширеного пояснення. Найбільша його перевага – можливість розкрити суть явища якомога повніше, але головним недоліком є його громіздкість. У процесі перекладу англійських багатокomпонентних термінів йдеться про питання компресії в мові, оскільки це явище є характерним для англійської мови але не для української. Тому стислі вирази у англійській мові створюють вагомі труднощі під час їх перекладу, бо вимагають декомпресії [46].

Деякі випадки вимагають від перекладача вдаватися до **додавання**, тобто ввести кілька додаткових слів, щоб зробити текст правильним та зрозумілим. Ця трансформація зумовлена відмінностями в синтаксисі, граматичній системі, відсутністю лексико-семантичних еквівалентів, а також стилістичними нормами [8]. У процесі перекладу також додаються лексичні одиниці інших частин мови.

Крім того, у процесі перекладу окремих компонентів багатокomпонентних термінів перекладачі вдаються до **транскодування**. Ця трансформація передбачає передачу звукової та/або графічної форми слова вихідної мови за допомогою засобів абетки мови перекладу. Перед застосуванням описового перекладу чи транскодування, перекладачеві необхідно впевнитися, що в мові перекладу немає перекладного відповідника терміна, що необхідно перекласти. Це може призвести до появи дублетних (синонімічних) термінів [16: 283].

Під час перекладу з англійської на українську мову також застосовують метод **конкретизації**. Ця трансформація дозволяє передати в мові перекладу одиницю з більш широким значенням через одиницю з більш вузьким значенням.

Вилучення передбачає випущення під час перекладу деяких семантично надлишкових слів, які не мають важливого смислового навантаження, яке відновлюється в подальшому перекладі [25: 157]. Ігнорувати в ході перекладу дозволяється лише ті смислові елементи, що дублюються за нормами мови оригіналу. Також вилучення використовується в тому випадку, коли передача

певних смислових елементів мовою перекладу може порушити норми цієї мови [16: 311—312].

У перекладознавстві існує практика не перекладати терміни як звичайні слова з однієї мови на іншу. Їх відтворюють наступним чином: «поняття – український термін», а не «іншомовний термін – український термін», незалежно від мови оригіналу. Іншими словами, спочатку для відтворення терміна-відповідника проводять аналіз властивостей нового поняття. Існує можливість, що певна властивість вкаже на іншу назву цьому поняттю, що відрізняється від назви в мові оригіналу [50]. Якщо назва поняття основана на його доміантній властивості чи відповідному порівнянні, то й в інших мовах такі ознаки вважатимуться вирішальними (наприклад, у юридичній термінології: *lawyer* – ‘юрист’, ‘адвокат’, *a trial* – ‘судовий процес’, *judge* – ‘суддя’ тощо). У такому разі переклад терміна стає перекладом звичайного слова – найлегший шлях підібрати назву для певного наукового поняття у мові перекладу [73: 5]. В деяких випадках, необхідно зіставити терміни-відповідники з кількох мов і вибрати для перекладу найбільш доцільний для того, щоб підібрати оптимальний національний термін. Наприклад, термін-інтернаціоналізм *making of law* означає ‘ухвалення законів’. Отже, станом на сьогодні, українська термінологія часто поповнюється шляхом запозичень і перекладів, але не лише через російську, що спостерігалось в попередні десятиліття. На сьогоднішній день, деякі терміни, що потрапили в українську термінологію шляхом так званого «зіпсованого телефону», переглядають і виправляють. Термінолог-перекладач може створити національний термін, що за багатьма ознаками вигідно відрізняється від терміну-інтернаціоналізму [24].

Юридичні терміни – мовні знаки, що використовуються на позначення понять спеціальної, професійної галузі. Вони є важливою частиною юридичних текстів та створюють одну з головних труднощів під час їх перекладу з врахуванням їх неоднозначності, відсутність відповідників та національну варіативність (різні терміни в американському, британському, канадському та

інших варіантах англійської мови, що використовуються на позначення єдиного явища, процесу, об'єкта тощо) [28: 88]. Термін – слово (або групу слів), що мають конкретний і єдиний сенс в межах конкретної галузі або спеціалізації, що унеможлиблює інше (відмінне від бачення автора) розуміння або тлумачення. Для прикладу, наведені далі слова і групи слів є термінами: *writ* – ‘судовий документ’; *cost* – ‘судові витрати’; *judicial authority* – ‘судовий орган’; *court briefing* – ‘судовий брифінг’; *court rules* – ‘судові прецеденти’; *paper mill* – ‘судовий архів’; *crier of court, crier* – ‘судовий глашатай’; *court injunction, prohibitory injunction, injunction, interdict, judicial restraint, writ of injunction, restraining order* – ‘судова заборона’ [35]. Звідси видно, що термін може містити всього одне слово і складатися з ключового слова, або бути групою слів, яка також складається з ключового слова (або ядро групи) та одне або кілька означень для уточнення або модифікації сенсу всього терміну. Для успішного проведення декодування термінів перекладач повинен мати обширні знання загальних принципів термінотворення, знати певний мінімум латинських та грецьких префіксів, найчастіше зустрічаються під час термінотворення у великій кількості мов, а також вміти правильно застосовувати ці знання на практиці [26].

Деякі правові концепти настільки сильно інтегровані в їхню особливу правову культуру, що їх не можна передати в іншу правову систему. Головною лінгвістичною проблемою у юридичному перекладі є відсутність еквівалентної термінології в різних мовах [10: 5]. Це вимагає порівняльного аналізу правової системи мови-джерела та мови перекладу. Безеквівалентність означає, що у мові перекладу немає прямого еквівалента для слова чи фрази мови-джерела. Таку безеквівалентність можна компенсувати шляхом використання різних перекладацьких методів. Автори підручника з когнітивно-дискурсивних аспектів професійно-орієнтованого перекладу виокремлюють такі перекладацькі підходи [32].

- ❖ **Транскодування (транслітерація/адаптивне транскодування)**, якщо необхідно, в поєднанні з пояснювальними зносками: *barrister* – ‘баристер’, *attorney* – ‘атторней’, *coroner* – ‘коронер’, *Scotland Yard* – ‘Скотленд-Ярд’. Ця стратегія застосовується, якщо термін мови-джерела вже був культурно запозичений мовою перекладу, і таким чином, став частиною юридичної термінології мови перекладу.
- ❖ **Калькування**: *the Crown Court* – ‘Суд Корони’, *the Supreme Court* – ‘Верховний суд’, *the County Court* – ‘Суд графства’ (брит.). Калькування застосовується, коли термін мови-джерела є зрозумілим читачами.
- ❖ **Описовий переклад через визначення**: *the Keeper/Master of the Rolls* – *брит.* – ‘Голова цивільного апеляційного суду’, *benchers/Masters of the Bench* – *брит.* – ‘судді та баристери, які є членами управління однієї з корпорацій баристерів (Inns of Court); відповідають за прийняття нових членів об’єднання та застосування дисциплінарних заходів до його членів’.

Коли потрібно перекласти термін з англійської на мову з одним стандартним різновидом права, таким як українська, то таке завдання може викликати певні проблеми, але не такі серйозні, як ті, з якими, наприклад, можуть зіткнутися українські юристи в ситуаціях, коли вони консультують англомовного клієнта щодо українського законодавства.

Щоб якнайефективніше передати значення українських понять англійською мовою, необхідно надати клієнту доступ до незнайомого через знайоме, тобто, якщо ступінь невідповідності занадто великий, використовувати «термін, що позначає поняття або інститут цільової правової системи, що виконує ту ж функцію, що і особлива концепція вихідної правової системи». Таким чином, при пошуку еквівалента, орієнтованого на мову перекладу, можливо, доведеться враховувати, що є цільовою системою. Чи США, Канада, Австралія чи Великобританія, та Англія та Шотландія мають різні правові системи? Або переклад призначений для аудиторії, для якої англійська мова не є рідною, а

lingua franca? Іноді може бути важливим використовувати встановлений англійський еквівалент, тобто той, який використовується в офіційних перекладах українських законів. Прийняття того чи іншого англійського терміна як усталеного еквіваленту українського терміна є умовним у мовленнєвому середовищі, тому в певних випадках використання усталеного еквівалента є обов'язковим для юриста, оскільки це може бути ознакою компетентності та професіоналізму. Наприклад, такий тип українських суб'єктів підприємницької діяльності, як «публічне акціонерне товариство», що позначає суб'єкт, чії акції можуть купувати громадськість та вільно торгуватися на відкритому ринку, багато в чому схожий на британське *public limited company* та американське *C corporation*. Проте встановленим еквівалентом терміну, який використовується в офіційних перекладах, є *public joint stock company*.

Отже, питання перекладу юридичних текстів містить у собі цілу низку факторів. Крім знань у галузі перекладознавства та мовознавства, перекладачі текстів юридичного дискурсу повинні також мати базові знання тієї галузі, над якою вони працюють, або тісно співпрацювати із фахівцями.

1.3 Особливості юридичного дискурсу та специфіка його перекладу

Юридична мова має, як правило, певне, коло постійних користувачів, яке є досить мінливим. В першу чергу, її використовують професійні юристи, але водночас нею може користуватися і необмежене коло осіб. Юридична мова є засобом спеціальної, інтелектуально-правової комунікації. Зазвичай, вона не вживається у повсякденному спілкуванні людей, а використовується лише під час зіткнення з правом [37].

Юридичний дискурс – різновид інституційного дискурсу, що забезпечує статусно-орієнтовану взаємодію його учасників згідно з системою норм і приписів для рольової поведінки в певних ситуаціях інституціонального спілкування. Існують різні підходи до визначення юридичного дискурсу [41]. Так, Дерді Е. Т. визначає юридичний дискурс як дискурс, «представлений

англомовними правовими документами і юридичною літературою як особливо складну комунікативну подію, особливий вид мови в текстовій формі, розуміти яку можна лише під час врахування нелінгвістичних факторів» [11: 6]. За одним із визначень, юридичний дискурс – діяльність, що ґрунтується та керується визначеними історичними і соціокультурними кодами (традиціями), а також утворює зміст; вона спрямована на регулювання і контроль суспільних відносин, правове закріплення (легітимізацію) та формулювання норм [2].

Характерною ознакою юридичних текстів є особливий стиль, який відрізняє їх від інших типів текстів. Ця особливість стає причиною додаткових труднощів та проблем в ході перекладу таких текстів.

Карабан В. І. визначає такі лексичні труднощі юридичного перекладу:

- багатозначність слів (термінів);
- «фальшиві друзі» перекладача (псевдоінтернаціоналізми, лексикалізовані форми множини іменників, омонімічні терміни);
- особливості функціонування загальнонародних слів в текстах юридичного стилю;
- переклад термінів-неологізмів, аббревіатур;
- іншомовні слова і терміни в англійських науково-технічних текстах;
- доцільність словникового відповідника або варіанту перекладу слова (терміна);
- коректне застосування того чи іншого способу перекладу лексики;
- специфічна для певного етносу лексика і варіативність термінів залежно від етносу та нації;
- визначення рівня доцільності перекладацьких лексичних трансформацій;
- власні імена і назви (фірми, установи та організацій).

Автор також виокремлює граматичні відмінності, а саме характерні риси форми і традиції письмового наукового мовлення, граматичної будови мови. «Таким чином, в англійських фахових текстах значно частіше вживаються особові займенники першої особи однини, пасивний стан та неособові форми дієслова,

специфічні синтаксичні конструкції, одночленні інфінітивні й номінативні речення, дієприкметникові звороти тощо».

Розкриття та передача засобами української мови іншомовних реалій – основна складність перекладу юридичних текстів. Переклад термінів як таких говорити викликає багато нюансів. Обов'язкова умова повноцінного перекладу будь-якого спеціального тексту, особливо науково-технічного, – це повне розуміння його перекладачем. Перекладачі зобов'язані ретельно вивчити ту галузь науки і техніки, в якій вони працюють. Тільки в такому випадку можна послуговуватися відповідними термінологічними словниками [40: 123—124].

Юридичний дискурс містить у собі один з найбільш своєрідних кодів, який зазвичай використовують в інституціональному середовищі. Унікальність цього дискурсу виражається у використанні термінів, кліше й канцеляризмів, відсутністю експресивних засобів, складними синтаксичними структурами, використанням обмеженого спектру жанрово-стилістичних засобів [54]. Мовні і стилістичні засоби, а також типи мовленнєвих актів, що є характерними для юридичного дискурсу, є свідченням їхньої підпорядкованості меті юридичного дискурсу – нормалізації відносин між особами [3: 56].

Юридичні терміни несуть у собі точну інформацію про головні об'єкти юридичного дискурсу. Прикладами таких об'єктів може бути право, правопорушення, справедливість, норма, санкції і т.ін. Такі якості термінологічних одиниць, як однозначність, сталість використання, нейтральність вираження дозволяють провести асоціацію з науковими термінами та зафіксувати конкретні тлумачення й уявлення, тим самим уникаючи побічних інтерпретацій і чітко окреслюючи галузь, зміст і характер дії права [58: 250].

Юридична мова як мова суспільного інституту права та науки про нього характеризується такими рисами [7: 5]:

- 1) використанням графічних засобів для логічного виокремлення компонентів тексту на письмі;

- 2) значною кількістю складнопідрядних речень з двома та більше підрядними;
- 3) майже повною відсутністю знаків пунктуації (окрім крапки);
- 4) вживанням архаїзмів і канцеляризмів;
- 5) використанням запозичень з латинської та французької мов;
- 6) зловживанням сполучником “of” [53];
- 7) використанням синонімів.

Розгляд поняття інтердискурсу грає важливу роль для вивчення юридичного дискурсу. Це явище знаходить свою реалізацію як на міждисциплінарному рівні, так і всередині самого дискурсу. Міжтекстові та міждискусиві корелятивні зв'язки постійно існують між усним судовим та письмовим судовим, законодавчим та освітньо-правовим, законодавчим та судовим дискурсами [68: 5]. Докладніше з типами тексту юридичного інтердискурсу можна ознайомитися на рисунку-«фішбоун» внизу.

Рис. 1.1 Інтердискурс в юридичному дискурсі

У межах юридичного дискурсу існують різні варіації, що в текстовій та усній комунікації надає відповідному типу дискурсу різного роду просторових кваліфікативних ознак. Інтердискурсні компоненти надають текстовій фактурі

юридичного дискурсу нової семантики та широкої інтердискурсної забарвленості [65].

Варто звернути увагу також і на те, які дивергентні моделі мають терміни юридичного дискурсу. Серед багатокomпонентних словосполучень англomовного юридичного дискурсу найбільш продуктивним способом термінотворення є утворення дво- та трикомпонентних термінів-словосполучень [62: 158]. Таку ситуацію можна пояснити прагненням професіоналів надати чітке визначення понять юридичного дискурсу, щоб запобігти спірним трактуванням, виникненню суперечок. Крім того, англomовний юридичний дискурс можна охарактеризувати виникненням нових понять, побудованих на вже існуючих завдяки розвитку кримінально-процесуальної системи [22: 12].

Серед двокомпонентних термінів-словосполучень виділяють такі моделі [60]:

- 1) **A + N**: *tax legislation, controlled purchase, legislative proposal, social defender, procedural costs, civil claim, private prosecution, disciplinary responsibility* (поєднанням іменника та прикметника, що характеризує поняття).
- 2) **N + N**: *witnesses intimidation, prosecutor's abuse, court costs, witness immunity, bar association, search action, interrogation room, behavior modification, submission scale*. Модель утворюється за допомогою двох рівнозначних іменників.
- 3) **N + prep + N**: *supervision over the legality, independence of judges, site of the incident, penalty for an offence, appeal against a decision, completion of the investigation*.
- 4) **V + N**: *to grant a motion, to refuse a petition, to dismiss a charge, to aggravate circumstances, to file a petition, to hold an inspection, to execute a search*. Модель утворюється додаванням до дієслова іменника без прийменника.

Трикомпонентні терміни-словосполучення утворюються такими способами [49]:

- 5) **N (+ prep.) + N (+ prep.) + N**: *attorney personality profile, fixation court proceedings, court order obligation, supervision over compliance with laws.*
- 6) **N (+ prep.) + A + N**: *immunity of an international entity, rules of civil procedure, deprivation of special rights, body dysmorphic disorder, consolidation of criminal cases.*
- 7) **A + N + N**: *civil commitment evaluations, investigatory isolation ward, temporary property seizure, forensic medical examination, special investigation activity.*

Незначну кількість в англomовному юридичному дискурсі налічують, крім того, і такі структурні моделі для трикомпонентних юридичних термінів [69]:

V + A + N; V + N + V; V + N + N; N + V + N; A + A + N: *to deprive the right to speak, to launch criminal investigation, current draft law, failure to execute the sentence.*

Як правило, дво- та трикомпонентні терміни з кінцевим елементом-іменником мають такі значення:

- дії: *execution of the sentence, additional charge, special investigation activity, appeal against decision;*
- абстрактні поняття: *justificative circumstances, disciplinary responsibility, private prosecution, aggravation circumstances;*
- правові норми та положення: *current draft law, tax legislation, legislative proposal, breaking of civil order, responsibility for false denunciation, civil claim.*

Серед найбільш поширених чотирьохкомпонентних моделей можна виокремити [29]:

- 8) **A + N + N + N**: *compulsory treatment for drug abuse, compulsory treatment for alcohol abuse, juvenile subjection to supervision of a guardian.*
- 9) **N + N + A + N**: *rule of the act on criminal responsibility.*

10) A + A + N + N: *imperative criminal procedure provision, criminal executive system body, special criminal and proceeding production.*

11) A + N + A + N: *compulsory measures of educational character.*

Ознаки вищезазначених моделей дають нам можливість сформулювати такі три групи [76: 100]:

- правові поняття: *claim for compensation for moral damage, rule of the act on criminal responsibility, imperative criminal procedure provision, prohibiting rules of criminal procedure;*
- види покарань: *compulsory treatment for alcohol abuse, compulsory treatment for drug abuse, juvenile subjection to supervision of a guardian, compulsory measure of educational character;*
- правові органи: *criminal executive system body, bodies controlling tax compliance.*

Найчастотнішими формантами для термінів-словосполучень англomовного юридичного дискурсу є такі словами: *legislation, charge, law, investigation, right: the right to appeal, current legislation, law of procedure, property rights, additional charge, political right, criminal and procedure law, pre-trial investigation, to pass legislation, tariff legislation, undercover investigation, unbiased investigation, etc.*

З огляду на все вищезгадане, варто зазначити, що юридичний дискурс містить в собі елементи багатьох стилів. За твердженнями цілої низки філологів, усне юридичне мовлення належить не лише до наукового стилю. В усному професійному мовленні можна відслідкувати риси офіційно-ділового, розмовного стилів. Розмовний стиль у юридичному дискурсі характеризується безпосередністю та персональністю спілкування. Представлене в монологічному та діалогічному різновидах, усне професійне мовлення вносить лексичну та синтаксичну особливість в кожен з них [56: 24].

Судова промова виступає однією з провідних одиниць усного монологічного юридичного дискурсу. Її варто розглядати як промову, що адресована суду та іншим учасникам судочинства і присутнім під час розгляду

адміністративної, цивільної, кримінальної справи та яка містить висновки щодо тієї чи іншої справи [75: 35]. Під час промови, прокурор і адвокат приводять аналіз доказів, підбивають підсумки як судового розгляду справи, так і своєї попередньої праці, висловлюють свою позицію у справі, міркування з питань, на які суд має дати відповідь в процесі складання вироку, рішення, постанови чи ухвали [63]. У судовій промові наявний водночас колективний і безпосередньо присутній адресат, вона втілює інформаційно-впливову функцію, що є ознакою публіцистичного стилю. Отже, усне монологічне мовлення юристів послуговується книжною літературною мовою, основою якої є кодифікована літературна мова [19: 55].

З огляду на категорію комунікативних учасників діалогічний юридичний дискурс подвляється на два види [65]:

- 1) адресат та адресант виконують рівні соціально-мовленнєві ролі;
- 2) адресат та адресант виконують нерівні соціально-мовленнєві ролі. У першому виді діалогічного юридичного дискурсу адресат і адресант мають приналежність до однієї професійної групи, такий діалог за своїми лексичними характеристиками схожий на монологічний юридичний дискурс [55]. У свою чергу, «діалог нерівних» виникає через нерівність соціально-мовленнєвих ролей адресата й адресанта; тобто один учасник комунікації – професіонал, що володіє юридичною термінологією, а інший – середньостатичний громадянин. У такому діалозі «нерівна соціально-мовленнєва роль за ситуацією ототожнюється зі структурною нерівністю за діалогічною стратегією, яку визначає фахівець і в якій непрофесіонал має залежну реактивну роль» [27]. Професійний діалог має бути розглянутий як діалог, де щонайменш один з учасників послуговується ним з професійною метою і який відбувається в офіційному середовищі. Увага до професійної точності мовлення є головним його принципом [48].

Таким чином, юридичний дискурс визначається спеціальними правилами використання, які випливають із закону, такими як застереження поліції (або

право на мовчання), а також із спеціалізованих правових інституційних конвенцій (асиметрія влади та доступу до знань) та жанрів, які працюють відповідно до етапів або фаз і мають власні правила та цілі взаємодії [47].

Специфіка юридичного професійного діалогу може виражатися на різних рівнях. Лексичний рівень характеризується насиченою термінологією, на морфологічному рівні переважають іменники, генетивні ланцюги, використовуються прикметники в якості складників термінів [21]. Синтаксичний рівень можна описати перевагою використання іменних складених присудків над дієслівними, ускладненням структури речень однорідними членами та відокремленими означеннями [67: 153]. Деякі особливості юридичного діалогічного дискурсу ґрунтуються на розмовному мовленні. Серед них можна виокремити таке: використання неповних речень, еліптичних речень, складених словосполучень, безсполучникових речень, аморфних структур, часток [46].

Отже, функціонування усного юридичного дискурсу залежить від офіційності/неофіційності, підготовленості/непідготовленості учасників комінкації, від ситуації та завдань спілкування. Іншими словами, найголовнішою характеристикою слугує наявність загальної сприйняттєвої бази комунікативного спілкування [3: 105]. Юридичний дискурс є засобом комунікації окремої групи людей, які мають спільну професійну діяльність. До нього належать різні види спілкування: усне, письмове, монологічне, діалогічне, та елементи різних стилів, таких як наукового, офіційно-ділового, публіцистичного та навіть розмовного [78].

Використанням складних юридичних термінів-кліше є характерною ознакою саме письмового юридичного дискурсу. Вони забезпечують точність правової мови. Кліше виступає певним стандартом у мові, стійким зворотом, мовленнєвим стереотипом, конструктивною одиницею тексту. Кліше у юридичному дискурсі функціонують під впливом спеціальних юридичних знань. Ті одиниці юридичного характеру, що є невід'ємними частинами

нормативних і процесуальних актів, та сприяють однозначному, короткому вираженню думки, можуть вважатися клішованими [38].

Отже, юридичний дискурс функціонує не як окрема ізольована система, а може вступати у взаємодію з іншими дискурсами. Характеризуючи його, важливо брати до уваги його незмінні елементи (кліше, побудова речень, переважаючі частини мови) та обставини, під час яких він виникає. Важливим фактором під час розгляду юридичного мовлення є також його форма та учасники комунікативного процесу.

Ця робота базується на юридичному дискурсі, який діє в рамках американського серіалу «Форс-мажори». Дія серіалу відбувається у вигаданій юридичній фірмі, штаб-квартира якої знаходиться в Нью-Йорку, США. Головні персонажі всіх 9 сезонів: Гарві Спектр (успішний юрист і «клоузер») та його помічник Майк Росс. Впродовж всього серіалу вони займаються вирішенням справ, залученням нових клієнтів. «Форс-мажори» вважається культовим серіалом про успішних юристів. Кожен його епізод оснований довкола нової справи, пристрастей і нестандартних рішень. В цьому серіалі детально висвітлюються всі тонкощі роботи адвокатів. «Форс-мажори» досить детально показують зворотний бік підготовки до судових процесів, демонструє деякі прийоми і хитрості, до яких вдаються адвокати, щоб виграти справу [39].

Отже, як було зазначено вище, юридичний дискурс характеризується своїми взаємозв'язками з іншими дискурсами. Тим самим він створює поняття «інтердискурсу», завдяки чому юридичне мовлення переймає характерні риси інших типів дискурсивного мовлення та передає останнім особливості своєї побудови та вживання. Оскільки ілюстративною базою для даної роботи слугує телесеріал, то можна окреслити зв'язок юридичного дискурсу з медійним (електронні та телевізійні ЗМІ) та навіть дискурсом щоденного мовлення (персонажі телесеріалу послуговуються юридичними термінами і поза роботою).

Висновки до розділу 1

Впродовж декількох десятиків років багато провідних лінгвістів (як от Глушко М. М. чи Карабан В. І.) намагалися дати визначення таким поняттям як «термін» чи «термінологія». За роки досліджень у сучасному мовознавстві досі не існує загальноприйнятих дефініцій для вищезгаданих термінів.

Термінологічний склад мови постійно зазнає змін через безперервний розвиток науки і техніки. Зокрема, терміни є значущим комунікативним засобом для юридичного дискурсу. У ХХІ ст. рівень зацікавленості у вивченні мови права значно зріс, так що навіть виникла нова наука під назвою юридична лінгвістика.

На сьогоднішній день існує цілий ряд підходів до класифікації термінологічних одиниць, серед яких за ознакою «зрозумілості», будовою, сферами діяльності і т.д. Було визначено найчастотніші дериваційні моделі для термінів, якими в більшості випадків послуговуються служителі Феміди. Крім того, існує певний перелік джерел виникнення термінологічних одиниць, наприклад нові законопроекти, судові рішення чи перекладацька діяльність.

На основі праць відомих мовознавців, серед яких можна згадати Сніговську О. В., Балацьку О. Л., Куца О. В., Педашева С. А. було виокремлено найчастіше вживані способи перекладу та перекладацькі трансформації для передачі терміна мови оригіналу засобами мови перекладу. Переклад юридичних термінів повинен ґрунтуватися не на підборі терміна-відповідника, а на пошуці відповідного концепту.

Було також зазначено, що юридичний дискурс має складну структуру, оскільки коло його адресатів та адресантів може складатися як з спеціалістів правничої справи, так і пересічної аудиторії. За своєю формою цей дискурс може мати письмову та усну форму, останній – у монологічному та діалогічному вигляді. Юридичний дискурс утворює зв'язки з іншими дискурсами та стилями. Така міждискурсивна взаємодія відбивається на характеристиках дискурсу правничої справи. Ілюстративним матеріалом для

цієї роботи слугували приклади з американського телесеріалу «Форс-мажори», звідки може побачити, що правовий дискурс може виходити за рамки правових професійних відносин.

РОЗДІЛ 2

ТИПОЛОГІЯ І ФУНКЦІЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ЮРИДИЧНОМУ ДИСКУРСІ

2.1 Структурна класифікація термінів у юридичному дискурсі

На сьогоднішній день існує багато ознак, за якими класифікують юридичні терміни. Всі вони відображають ту чи іншу особливість правничої термінології. Перша класифікація, за якою варто розглядати юридичні терміни, це їхня будова. Коваленко А. Я. пропонує поділити терміни юридичного дискурсу згідно з цією категорією на прості, складні та терміні-словосполучення. У цій роботі ми хочемо з'ясувати, яка частка правничих термінів належить до кожної з груп.

Прості терміни складаються лише з одного слова. Вони можуть бути представлені будь-якою частиною мови. Найчастотніше вживаються іменники і дієслова на позначення юридичних дій та понять. Крім того, можна спостерігати вживання дво- та навіть трикомпонентних іменникових кластерів для мовної економії та природності мовлення. Розгляньмо прості терміни на конкретних прикладах з ілюстративного матеріалу:

(1) **Harvey Specter**: *You know what, I'd subpoena the personal records* (Season 1, Episode 1, Pilot). Даний термін за частиною мови належить до дієслів.

(7) **Harvey Specter**: *Other than her story, the plaintiff doesn't have one piece of evidence* (Season 1, Episode 1, Pilot). Дані терміни за частиною мови належать до іменників.

(8) **Mike Ross**: *Look, Harvey Specter...when you're a defendant, you need the jury to protect you* (Season 1, Episode 1, Pilot). Дані терміни за частиною мови належать до іменників.

(11) **Mike Ross**: *Remember when I said you thought you were too smart to be a paralegal?* (Season 1, Episode 1, Pilot). Даний термін за частиною мови належить до іменників.

(26) **Harvey Specter:** *I assume you've documented his malfesance* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis). Даний термін за частиною мови належить до іменників.

(33) **Mike Ross:** *Did you know that Harvey Specter was a prosecutor?* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game). Даний термін за частиною мови належить до іменників.

(36) **Harvey Specter:** *You've been committing fraud your entire career, the liability for this...* (Season 1, Episode 10, Shelf Life). Дані терміни за частиною мови належать до іменників.

(40) **Harvey Specter:** *You think you're the first person to try to extort me, Joe?* (Season 1, Episode 10, Shelf Life). Даний термін за частиною мови належить до дієслів.

(54) **Jenny Griffith:** *Today is your first trial* (Season 1, Episode 12, Dog Fight). Даний термін за частиною мови належить до іменників.

(60) **Harvey Specter:** *Just say out loud that I'm the best closer in New York* (Season 2, Episode 4, Discovery). Даний термін за частиною мови належить до іменників.

Друга група – складні терміни містять два та більше компоненти. Вони функціонують у поєднанні різних частин мови. Найчастіше такі терміни представлені поєднанням прикметників з іменниками або безсполучниковими іменниковими кластерами (дво- та трьохкомпонентні). Розглянемо цю групу термінів на конкретних прикладах:

(3) **Harvey Specter:** *Are you ready to testify against Anthony Mazlo in open court?* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis). Цей складний термін є поєднанням прикметника та іменника.

(21) **Harvey Specter:** *You represented Bert Campbell in a civil suit 12 years ago* (Season 1, Episode 6, Tricks of the Trade). Цей складний термін є поєднанням прикметника та іменника.

(24) **Lawyer:** *This report summarizes an internal investigation we conducted* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis). Цей складний термін є поєднанням прикметника та

іменника.

(28) **Mike Ross:** *He specializes in breaking class action lawsuits* (Season 1, Episode 9, Undefeated). Цей складний термін є поєднанням іменників (трьохкомпонентний безсполучниковий іменниковий кластер).

(30) **Mike Ross:** *It's criminal intimidation* (Season 1, Episode 9, Undefeated). Цей складний термін є поєднанням прикметника та іменника.

(32) **Travis Tanner:** *Cross examinations will be brutal* (Season 1, Episode 9, Undefeated). Цей складний термін є поєднанням іменників (двокомпонентний безсполучниковий іменниковий кластер).

(43) **Harvey Specter:** *Cameron Dannis, district attorney* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game). Цей складний термін є поєднанням іменників (двокомпонентний безсполучниковий іменниковий кластер).

(45) **Lawyer:** *In your capacity as assistant district attorney in the county of New York did you knowingly suppress evidence in violation of ABA rules of conduct?* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game). Цей складний термін є поєднанням іменників (трьохкомпонентний безсполучниковий іменниковий кластер).

(61) **Manager Lorens:** *This is our new general council, Matt Lasker* (Season 2, Episode 4, Discovery). Цей складний термін є поєднанням прикметника та іменника.

(81) **Harvey Specter:** *I win, you don't fire me, you back me for a managing partner* (Season 3, Episode 1, The Arrangement). Цей складний термін є поєднанням герундія та іменника.

(86) **Rachel Zane:** *The penalty for which is 15 years in a federal prison* (Season 3, Episode 5, Shadow of a Doubt). Цей складний термін є поєднанням прикметника та іменника.

(93) **Dana Scott:** *I wouldn't, it's a federal crime* (Season 3, Episode 10, Stay). Цей складний термін є поєднанням прикметника та іменника.

(94) **Harvey Specter:** *Hard-med's in-house lawyer negotiated this because the bad PR cost them more than the settlement* (Season 3, Episode 10, Stay). Цей складний

термін є поєднанням іменника з прийменником та другого іменника.

Ще однією групою є терміни-словосполучення, які мають складну та сталу структуру і лише в певній комбінації елементів відтворюють відповідне значення та позначають конкретний концепт. У цій групі, як і в двох попередніх, переважають поєднання прикметника з іменником та безсполучникові іменникові кластери (як двокомпонентні, так і ті, що має у своїй будові три іменника). Розглянемо їх на прикладах:

(2) **Mike Ross:** *Do you think that's a fair assessment?* (Season 1, Episode 7, Play the Man). Це словосполучення складається з прикметника та іменника.

(13) **Mike Ross:** *But witness tampering is a crime, and you will go to prison where we guarantee you'll learn more about unwanted sexual advances than you can possibly imagine* (Season 1, Episode 1, Pilot). Це словосполучення складається з іменників (двокомпонентний безсполучниковий іменниковий кластер).

(37) **Book holder Stan:** *She found some undisclosed income* (Season 1, Episode 10, Shelf Life). Це словосполучення складається з дієприкметника та іменника.

(39) **Judge:** *10 days of public works* (Season 1, Episode 10, Shelf Life). Це словосполучення складається з прикметника та іменника.

(41) **Harvey Specter:** *Drybeck bought "a shelf company" 13 months ago* (Season 1, Episode 10, Shelf Life). Це словосполучення складається з іменників (двокомпонентний безсполучниковий іменниковий кластер).

(48) **Harvey Specter:** *There is investigation into evidence tampering* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game). Це словосполучення складається з іменників (двокомпонентний безсполучниковий іменниковий кластер).

(87) **Harvey Specter:** *Head litigator* (Season 3, Episode 6, The Other Time). Це словосполучення складається з іменників (двокомпонентний безсполучниковий іменниковий кластер).

(98) **Mike Ross:** *Yeah, but it's better than being convicted of corporate espionage* (Season 3, Episode 13, Moot Point). Це словосполучення складається з іменників (двокомпонентний безсполучниковий іменниковий кластер).

Таблиця 2.1 Порівняння частки юридичних термінів за будовою

	Кількість	Частка
Прості терміни	10	10 %
Складні терміни	13	13 %
Терміни-словосполучення	8	8 %

Із попередньої таблиці ми можемо побачити, що у обраному ілюстраційному матеріалі переважають прості та складні терміни, що може пояснюватися економією мовних засобів та уникненням різнотлумачення мовних одиниць.

2.2 Типологічні особливості функціонування термінології у юридичному дискурсі

Наступним підґрунтям для класифікації слугує сфера вживання термінів. Як зазначає Любченко М. І. у своїй монографії «Юридична термінологія: поняття, особливості, види», правову термінологію, можна розділити на галузеву та міжгалузеву, цю класифікацію доповнюють також і загальноправові терміни.

Загальноправова термінологія зустрічається не лише в різних галузях правах, але й досить зрозуміла для широкого загалу людей, які не є професіоналами у правничій справі. Така тенденція має місце через часте вживання цього виду термінології у юридичних документах, ЗМІ та схожих джерелах. Надалі в цій частині використовуватимуться визначення, надані Cambridge Dictionary (CD –

URL:<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/>), крім тих випадків, де вже вказано конкретне джерело дефініції. Наприклад:

(3) **Harvey Specter**: *Are you ready to testify against Anthony Mazlo in open court?* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis). Розглянемо визначення: *to testify* – “to make a formal statement about something, especially in a court of law”; *court* – “a place where trials and other legal cases happen, or the people present in such a place,

especially the officials and those deciding if someone is guilty”;

(4) **Harvey Specter:** *I say Atticus Finch makes a good speech here, but this is a fender-bender, not a multimillion-dollar lawsuit* (Season 1, Episode 5, Bail Out).

Розглянемо визначення: *a fender-bender* (informal) – “a road accident in which the vehicles involved are only slightly damaged”; *lawsuit* – “a problem taken to a law court by an ordinary person or an organization rather than the police in order to obtain a legal decision”;

(7) **Harvey Specter:** *Other than her story, the plaintiff doesn't have one piece of evidence* (Season 1, Episode 1, Pilot). Розглянемо визначення: *plaintiff* (specialized) – “someone who makes a legal complaint against someone else in court”; *evidence* – “one or more reasons for believing that something is or is not true”;

(8) **Mike Ross:** *Look, Harvey Specter...when you're a defendant, you need the jury to protect you* (Season 1, Episode 1, Pilot). Розглянемо визначення: *a defendant* (specialized) – “a person in a law case who is accused of having done something illegal”; *jury* – “a group of people who have been chosen to listen to all the facts in a trial in a law court and to decide if a person is guilty or not guilty, or if a claim has been proved”;

(18) **Mike Ross:** *Your bail cost me everything I had in the bank* (Season 1, Episode 5, Bail Out). Розглянемо визначення: *bail* – “an amount of money that a person who has been accused of a crime pays to a law court so that they can be released until their trial”;

(30) **Mike Ross:** *It's criminal intimidation* (Season 1, Episode 9, Undefeated). Розглянемо визначення: *intimidation* – “the action of frightening or threatening someone, usually in order to persuade them to do something that you want them to do”;

(36) **Harvey Specter:** *You've been committing fraud your entire career, the liability for this...* (Season 1, Episode 10, Shelf Life). Розглянемо визначення: *fraud* – “the crime of getting money by tricking or deceiving people, or a crime of this type”;

liability – “legal responsibility for something”;

(54) **Jenny Griffith:** *Today is your first trial* (Season 1, Episode 12, Dog Fight).

Розглянемо визначення: *trial* – “the hearing of statements and showing of objects, etc. in a law court to judge if a person is guilty of a crime or to decide a case or a legal matter”;

(64) **Harvey Specter:** *So, let's take a look at your resume. Witness bribery, extortion, bribery. Forgery fits straight in* (Season 2, Episode 4, Discovery).

Розглянемо визначення: *bribery* – “the crime of giving someone, especially someone in a position of authority, money, a gift, etc. so that they will do something illegal or dishonest for you”; *extortion* – “the act of getting something, especially money, by force or threats”; *forgery* – “a copy of a document, signature, painting, etc. that has been made illegally in order to deceive someone”.

(86) **Rachel Zane:** *The penalty for which is 15 years in a federal prison* (Season 3, Episode 5, Shadow of a Doubt).

Розглянемо визначення: *penalty* (finance, law) – “an amount of money that someone is forced to pay for failing to obey a rule, law, etc.”; *prison* – “a building where criminals are forced to live as a punishment”;

(88) **Cameron Dennis:** *I can have you locked up for assault* (Season 3, Episode 7, She's Mine).

Розглянемо визначення: *assault* – “a violent attack”;

(89) **Harvey Specter:** *I need you to keep going with everything you have to impeach Moriga's testimony* (Season 3, Episode 8, Endgame).

Розглянемо визначення: *testimony* (formal) – “(an example of) spoken or written statements that something is true, especially those given in a law court”;

Галузева термінологія не є загальною для всієї правничої системи, а функціонує переважно в конкретній юридичній сфері. Розглянемо на конкретних прикладах галузеві терміни, які вживаються у фінансовій галузі права:

(25) **Lawyer:** *What Ines has just handed you is hard evidence of fraudulal investments and fake losses perpetrated by Perkins* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis).

Розглянемо визначення: *investment* (in Financial law) – “the act of putting

money into a business to buy new stock, machines, etc., or a sum of money that is invested in a business in this way”;

(41) **Harvey Specter:** *Drybeck bought "a shelf company" 13 months ago* (Season 1, Episode 10, Shelf Life). Розглянемо визначення: *a shelf company* (in Financial law) – “a company that has been officially created so that it can be sold to someone who does not want to have to create a company themselves”;

(44) **Mike Ross:** *Is it a good time to talk about division of assets?* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game); Розглянемо визначення: *asset* (in Financial law) – “something that is owned by a person, company, or organization, such as money, property, or land”;

(70) **Daniel Hardman:** *You come for me for embezzlement, every Pearson & Hardman client you've got is gone* (Season 2, Episode 8, Rewind). Розглянемо визначення: *embezzlement* (in Financial law) – “the crime of secretly taking money that is in your care or that belongs to an organization or business you work for”;

(92) **Louis Litt:** *Tax shelter in the Caymans, current interest from your personal holdings...* (Season 3, Episode 9, Bad Faith). Розглянемо визначення: *tax shelter* (in Financial law) – “a way of investing or spending money that allows a person or a company to avoid tax or to pay less tax than they would normally”;

Наступний приклад висвітлює поняття, притаманні цивільному праву.

(6) **Mike Ross:** *Civil liability associated with agency is based on several factors including the deviation of the agent from this path, the reasonable inference of agency on behalf of the plaintiff, and the nature of the damages themselves* (Season 1, Episode 1, Pilot). Розглянемо визначення: *civil liability* (in Civil law) – “the legal responsibility of paying money for damage to another person's health, business, or property”;

(21) **Harvey Specter:** *You represented Bert Campbell in a civil suit 12 years ago* (Season 1, Episode 6, Tricks of the Trade). Розглянемо визначення: *a civil suit* (in Civil law) – “a problem taken to a law court by an ordinary person or an organization rather than the police in order to obtain a legal decision”;

(26) **Harvey Specter:** *I assume you've documented his malfeasance* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis). Розглянемо визначення: *malfeasance* (specialized) (in Common/Civil law) – “an example of dishonest and illegal behaviour, especially by a person in authority”;

Також можна навести приклад поняття кримінального права:

(9) **Mike Ross:** *Although backdating options is legal, violations arise related to disclosures under IRC Section 409a* (Season 1, Episode 1, Pilot);

(31) **Harvey Specter:** *OK, as soon as we get inside, I need you to find every plaintiff being interviewed and tell them they are here under false pretenses* (Season 1, Episode 9, Undeclared). Розглянемо визначення: *false pretenses* – (in British English) (Criminal law) “a former name for deception; False pretenses as a concept in the criminal law is no longer used in English law”.

(33) **Mike Ross:** *Did you know that Harvey Specter was a prosecutor?* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game). Розглянемо визначення: *prosecutor* – “a legal official who accuses someone of committing a crime, especially in a law court”;

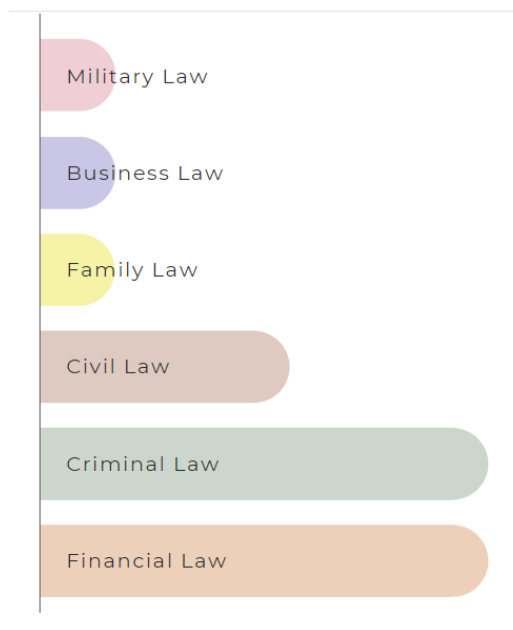
(74) **Mike Ross:** *He died?* **Katrina Bennet:** *Which makes this felony hit-and-run* (Season 2, Episode 11, Blind-Sided). Розглянемо визначення: *hit-and-run* – “a road accident in which the driver who caused the accident drives away without helping the other people involved and without telling the police”; *felony* – “(an example of) serious crime that can be punished by one or more years in prison”;

(80) **Edward Darby:** *By filing this action you have opened your clients up to a charge of malicious litigation* (Season 2, Episode 16, War). Розглянемо визначення: *litigation* (specialized) – “the process of taking a case to a court of law so that a judgment can be made”;

(98) **Elliot Stemple:** *That will cost my client a fortune!* **Mike Ross:** *Yeah, but it's better than being convicted of corporate espionage* (Season 3, Episode 13, Moot Point). Розглянемо визначення: *espionage* – “the activity of secretly collecting and reporting information, especially secret political, military, business, or industrial information”;

Діаграма, подана далі, демонструє співвідношення між галузевими термінами, використаними в ілюстративних матеріалах. Як можна помітити, фінансове та кримінальне право займає передові позиції. Однак, ця діаграма не дає вичерпну характеристику, і більш глибоке дослідження може відкрити приклади ще й інших галузей права.

Діаграма 2.1 Галузева термінологія в ілюстративному матеріалі

Міжгалузева термінологія вживається в різних сферах права. Такі терміни або мають однакове значення в декількох юридичних галузях, або в кожній окремій галузі мають своє значення, але однакову вербальну форму висловлення.

(1) **Harvey Specter:** *You know what, I'd subpoena the personnel records* (Season 1, Episode 1, Pilot). Розглянемо визначення: *subpoena* (specialized) – “to order someone to go to a law court to answer questions”;

(10) **Harvey Specter:** *By the way, did you get her to sign an engagement letter?* (Season 1, Episode 1, Pilot). Розглянемо визначення: *engagement letter* – “a letter officially agreeing to employ someone and stating the conditions”;

(11) **Mike Ross:** *Remember when I said you thought you were too smart to be a paralegal?* (Season 1, Episode 1, Pilot). Розглянемо визначення: *paralegal* – “someone who works in a law company, or a company's legal department, and has

some legal training, but does not have all the qualifications to be a lawyer”;

(12) **Mike Ross:** *All you have to do is give a deposition* (Season 1, Episode 1, Pilot).

Розглянемо визначення: *deposition* – “a formal written statement made or used in a law court”;

(17) **Harvey Specter:** *You might wanna warn your client about perjury. We've got sworn testimony from the installer* (Season 1, Episode 4, Dirty Little Secrets).

Розглянемо визначення: *perjury* – “the crime of telling lies in court when you have promised to tell the truth”;

(20) **Clerk:** *You think I don't know what an attorney client privilege is* (Season 1, Episode 6, Tricks of the Trade). Розглянемо визначення: *attorney* – “a person who has the legal right to act for someone else”;

(24) **Lawyer:** *This report summarizes an internal investigation we conducted* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis). Розглянемо визначення: *investigation* – “the act or process of examining a crime, problem, statement, etc. carefully, especially to discover the truth”;

(28) **Mike Ross:** *He specializes in breaking class action lawsuits* (Season 1, Episode 9, Undefeated). Розглянемо визначення: *class action lawsuit* – “a legal action (= a case that is decided in a law court) that is organized by a group of people who all have the same legal problem”;

(32) **Travis Tanner:** *Cross examinations will be brutal* (Season 1, Episode 9, Undefeated). Розглянемо визначення: *cross examination* – “the act of cross-examining (= asking detailed questions of) someone, especially a witness in a trial”;

(35) **Harvey Specter:** *Had it on my doorstep. And I declared that in this affidavit, which I'm about to send to court* (Season 1, Episode 9, Undefeated). Розглянемо

визначення: *affidavit* – “a written statement made by someone who has sworn to tell the truth, which might be used in a court of law”;

(43) **Harvey Specter:** *Cameron Dannis, district attorney* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game). Розглянемо визначення: *district attorney* – “in the US, a lawyer who is chosen to represent the government of a particular district (= local area

or state), and whose duties include deciding whether a crime should be judged in court”;

(56) **Lawyer:** *Your Honour, I would like to request a sidebar* (Season 1, Episode 12, Dog Fight). Розглянемо визначення: *sidebar* (specialized) – “in a court of law, a private discussion between lawyers and the judge which the jury (= the group of people chosen to decide if someone is guilty) cannot hear, or the area at the front of the court where this discussion takes place”;

(60) **Harvey Specter:** *Just say out loud that I'm the best closer in New York* (Season 2, Episode 4, Discovery). Розглянемо визначення: *closer* (neologism) – “a lawyer who succeeds in persuading clients to cut a deal and come to an agreement without going to court” (TFDBFLD – The Free Dictionary By Farlex. Legal Dictionary URL: <https://legal-dictionary.thefreedictionary.com/closer>);

(61) **Manager Lorens:** *This is our new general counsel, Matt Lasker* (Season 2, Episode 4, Discovery). Розглянемо визначення: *general counsel* – “in the US, a company's most important lawyer”;

(62) **Louis Litt:** *Motion to dismiss, motion to compel, motion to strike, motion for change of venue* (Season 2, Episode 4, Discovery); Розглянемо визначення: *a motion* – “request made to a judge in court for something to happen”;

(87) **Harvey Specter:** *Head litigator* (Season 3, Episode 6, The Other Time). Розглянемо визначення: *litigator* (US specialized) – “a lawyer who specializes in taking legal action against people and organizations”.

Таблиця 2.2 Порівняння частки юридичних термінів за сферою вживання

	Кількість	Частка
Загальноправова термінологія	12	12 %
Галузева термінологія	14	14 %
Міжгалузева термінологія	16	16 %

Дана таблиця ілюструє, яка кількість та частка термінів з ілюстрованого матеріалу належать до загальноправової, галузевої чи міжгалузевої термінології. Як можна побачити, що найбільша кількість припадає саме на міжгалузеву.

2.3 Стилiстичнi особливостi термiнологiї у юридичному дискурсi

У зв'язку з тим, що юридичний дискурс може iнтегруватися у розмовний стиль, оскiльки адвокати можуть послугуватися термiнами поза роботою. У такому випадку певнi юридичнi термiни належать до неофiцiйного стилю, наприклад:

(3) **Harvey Specter:** *I say Atticus Finch makes a good speech here, but this is a fender-bender, not a multimillion-dollar lawsuit* (Season 1, Episode 5, Bail Out);

(5) **Mike Ross:** *What if I told you that I consume knowledge like no one you've ever met, and I've actually passed the bar?* (Season 1, Episode 1, Pilot);

(15) **Judge:** *I've decided to leave the bench* (Season 1, Episode 1, Pilot).

Оскiльки в данiй роботi ми використовуємо iлюстративнi матерiали з телесерiалу, то дiалоги головних героiв вiдтворюють новiтнi тенденцiї мови загалом та особливо юридичного дискурсу. Наприклад, (60) **Harvey Specter:** *Just say out loud that I'm the best closer in New York* (Season 2, Episode 4, Discovery); У даному випадку термiн *closer* є неологiзмом/сленгiзмом розмовного стилю (*neologism/sleng*). У юридичнiй сферi «клоузер» – це юрист, який здатний переконати клiєнта пiдписати певну юридичну угоду, тим самим уникаючи передачi справи до суду.

Певнi термiни мають спецiалiзований характер, що є особливiстю правового мовлення. Їх не використовують у повсякденному вжитку, такi термiни характеризують юридичне мовлення як систему, де iснує цiлий ряд галузей рiзної спецiалiзацiї. Наприклад:

(1) **Harvey Specter:** *You know what, I'd subpoena the personal records* (Season 1, Episode 1, Pilot);

(7) **Harvey Specter:** *Other than her story, the plaintiff doesn't have one piece of*

evidence (Season 1, Episode 1, Pilot);

(8) **Mike Ross:** *Look, Harvey Specter...when you're a defendant, you need the jury to protect you* (Season 1, Episode 1, Pilot);

(26) **Harvey Specter:** *I assume you've documented his malfeasance* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis);

(56) **Lawyer:** *Your Honour, I would like to request a sidebar* (Season 1, Episode 12, Dog Fight);

(87) **Harvey Specter:** *Head litigator* (Season 3, Episode 6, The Other Time).

Крім того, існують терміни, що мають суто офіційний характер. Такі термін є невід'ємною рисою юридичного дискурсу як інституційного дискурсу. Вони вживаються в юридичних документах, наприклад:

(89) **Harvey Specter:** *I need you to keep going with everything you have to impeach Moriga's testimony* (Season 3, Episode 8, Endgame).

Юридичний дискурс послуговується великою кількістю термінів латинського походження, оскільки значна частка термінів юридичного мовлення бере свій початок з римської правничої традиції, як от:

(1) **Harvey Specter:** *You know what, I'd subpoena the personal records* (Season 1, Episode 1, Pilot);

(8) **Mike Ross:** *Look, Harvey Specter...when you're a defendant, you need the jury to protect you* (Season 1, Episode 1, Pilot);

(35) **Harvey Specter:** *Had it on my doorstep. And I declared that in this affidavit, which I'm about to send to court* (Season 1, Episode 9, Undeclared);

(100) **Jessica Pearson:** *Harvey, pro bono cases are how we as a firm show that we care about more than just ourselves* (Season 1, Episode 1, Pilot).

У рамках тісної взаємодії давньоанглійської та французької мов у ході історичних подій, вагома частка юридичної термінології складається з термінів французького походження. Спершу вони вживалися як синоніми до англійських понять у сфері правосуддя, але потім повністю замінили останні в документах та діловому мовленні юридичної галузі. Можна навести такі

приклади:

(3) **Harvey Specter**: *Are you ready to testify against Anthony Mazlo in open court?*

(Season 1, Episode 8, Identity Crisis);

(7) **Harvey Specter**: *Other than her story, the plaintiff doesn't have one piece of evidence* (Season 1, Episode 1, Pilot);

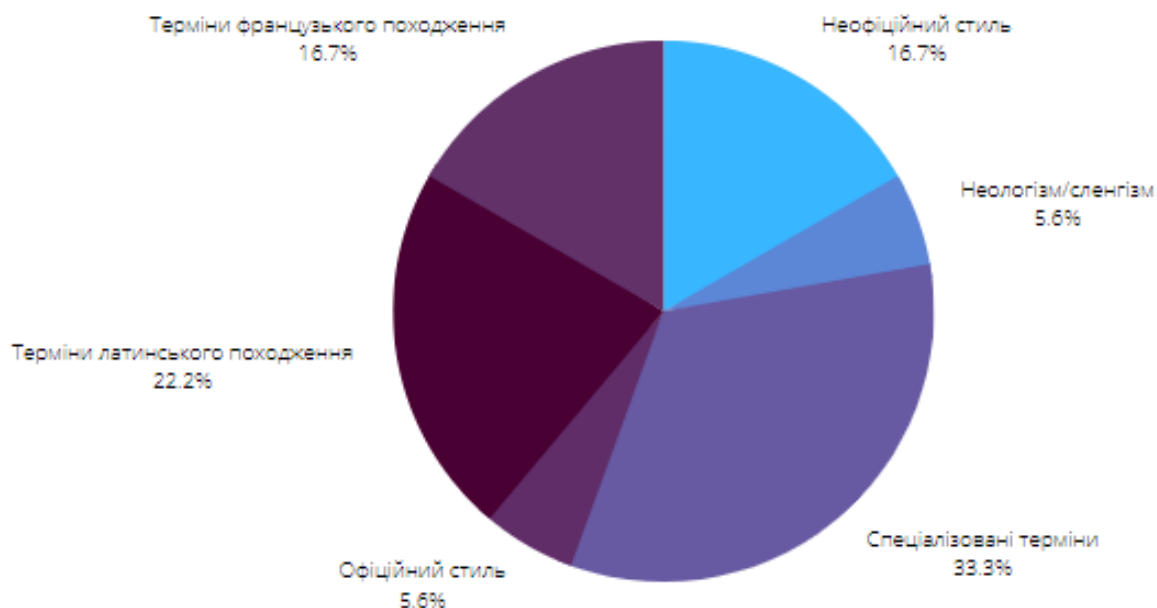
(26) **Harvey Specter**: *I assume you've documented his malfesance* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis).

Таблиця та діаграма нижче демонструють, яка частина термінів з ілюстративних матеріалів мають ті чи інші стилістичні ознаки. Велика кількість з них належать до термінів французького та латинського походження.

Таблиця 2.3 Порівняння частки юридичних термінів за стилістичними ознаками

	Кількість	Частка
Неофіційний стиль	3	16.7 %
Неологізм/сленгізм	1	5.6 %
Спеціалізовані терміни	6	33.3 %
Офіційний стиль	1	5.6 %
Терміни латинського походження	4	22.2 %
Терміни французького походження	3	16.7 %

Діаграма 2.2 Порівняння частки юридичних термінів за стилістичними ознаками

За семантичним значенням терміни можна розділити на ті, що позначають правові поняття, вказують на вид покарання та репрезентують правові органи.

Приклади, наведені далі, застосовуються на позначення правових понять. Вони висвітлюють провідні концепти юридичної науки:

- (1) **Harvey Specter:** *You know what, I'd subpoena the personal records* (Season 1, Episode 1, Pilot);
- (2) **Mike Ross:** *Do you think that's a fair assessment?* (Season 1, Episode 7, Play the Man);
- (3) **Harvey Specter:** *Are you ready to testify against Anthony Mazlo in open court?* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis);
- (4) **Harvey Specter:** *I say Atticus Finch makes a good speech here, but this is a fender-bender, not a multimillion-dollar lawsuit* (Season 1, Episode 5, Bail Out);
- (6) **Mike Ross:** *Civil liability associated with agency is based on several factors including the deviation of the agent from this path, the reasonable inference of agency on behalf of the plaintiff, and the nature of the damages themselves. (Season 1, Episode 1, Pilot);*
- (9) **Mike Ross:** *Although backdating options is legal, violations arise related to*

disclosures under IRC Section 409a (Season 1, Episode 1, Pilot);

(11) **Mike Ross:** *Remember when I said you thought you were too smart to be a paralegal?* (Season 1, Episode 1, Pilot).

Приклади, наведені нижче, застосовуються на позначення видів покарань. Вони висвітлюють різного роду відповідальність, яка слідує за скоєнням злочинів:

(13) **Mike Ross:** *But witness tampering is a crime, and you will go to prison where we guarantee you'll learn more about unwanted sexual advances than you can possibly imagine* (Season 1, Episode 1, Pilot);

(29) **Plaintiff Kenny:** *He mentioned Eva Williams arrested for public intoxication, Burney Rooserford's shoplifting when he was in college* (Season 1, Episode 9, Undeclared);

(44) **Judge:** *10 days of public works* (Season 1, Episode 10, Shelf Life);

(85) **Judge:** *I am setting bail at 1 dollar, and if you don't have any evidence, I'm gonna sue his motion for summary judgement, rule in his favour* (Season 3, Episode 3, Unfinished Business);

(86) **Rachel Zane:** *The penalty for which is 15 years in a federal prison* (Season 3, Episode 5, Shadow of a Doubt);

(88) **Cameron Dennis:** *I can have you locked up for assault* (Season 3, Episode 7, She's Mine).

Подальші приклади застосовуються на позначення правових органів різноманітного характеру та масштабу. Ці установи/ їхні компетентні представники проводять розслідування та приймають рішення щодо винуватості чи невинуватості людини:

(5) **Mike Ross:** *What if I told you that I consume knowledge like no one you've ever met, and I've actually passed the bar?* (Season 1, Episode 1, Pilot);

(8) **Mike Ross:** *Look, Harvey Specter...when you're a defendant, you need the jury to protect you* (Season 1, Episode 1, Pilot);

(22) **Judge:** *Court rules in favour of the defendant* (Season 1, Episode 7, Play the

Man);

(34) **Harvey Specter:** *Both you and I know that without a warrant this recording is not admissible in court (Season 1, Episode 9, Undefeated);*

(35) **Harvey Specter:** *Had it on my doorstep. And I declared that in this affidavit, which I'm about to send to court (Season 1, Episode 9, Undefeated);*

(49) **Mike Ross:** *You can be disbarred (Season 1, Episode 11, Rules of the Game);*

(71) **Mike Ross:** *Pursuing to New York Civil Code, a settlement based on fraudulent representation can be voided by the court (Season 2, Episode 10, High Noon);*

(86) **Rachel Zane:** *The penalty for which is 15 years in a federal prison (Season 3, Episode 5, Shadow of a Doubt);*

(100) **Jessica Pearson:** *Harvey, pro bono cases are how we as a firm show that we care about more than just ourselves (Season 1, Episode 1, Pilot).*

Таблиця, наведена нижче, ілюструє тенденцію використання назв правових понять, видів покарань та правових покарань серед матеріалів, що були проаналізовані вище. Як можна побачити, їхня частка відносно невелика та попередньо вказані види термінів зустрічалися в ілюстративних матеріалах приблизно в рівних частинах.

Таблиця 2.3 Порівняння частки юридичних термінів за семантичним значенням

	Кількість	Частка
Правові поняття	7	7 %
Види покарань	6	6 %
Правові органи	9	9 %

Не дивлячись на те, що британська та американська правова система мають спільне коріння та послуговуються, в більшості випадків, однаковою мовною базою, все-ж-таки існують деякі розбіжності в юридичній термінології. У США будь-якого спеціаліста у галузі права називають *lawyer*, а в Сполученому Королівстві є *solicitors* та *barristers* – терміни, які не зустрінеш по той бік Атлантики. На основі відібраного ілюстративного матеріалу також

можна прослідкувати використання виключно американських правничих термінів, оскільки в серіалі, який слугував матеріальною базою, мова йде про американську адвокатську фірму. Наприклад:

(12) **Mike Ross:** *All you have to do is give a deposition* (Season 1, Episode 1, Pilot).

Розглянемо визначення: *deposition* – (US law) “a formal written statement made or used in a law court”.

(20) **Clerk:** *You think I don't know what an attorney client privilege is* (Season 1,

Episode 6, Tricks of the Trade). Розглянемо визначення: *attorney* – (US law) “a lawyer”.

(43) **Harvey Specter:** *Cameron Dannis, district attorney* (Season 1, Episode 11,

Rules of the Game). Розглянемо визначення: *district attorney* – “in the US, a lawyer who is chosen to represent the government of a particular district (= local area or state), and whose duties include deciding whether a crime should be judged in court”.

(45) **Lawyer:** *In your capacity as assistant district attorney in the county of New York did you knowingly suppress evidence in violation of ABA rules of conduct?*

(Season 1, Episode 11, Rules of the Game). *Assistant district attorney* має майже однакове значення з поняттям, яке подано в попередньому прикладі. *Assistant* повністю допомагає *district attorney* виконувати обов’язки, описані в дефініції вище.

(56) **Lawyer:** *Your Honour, I would like to request a sidebar* (Season 1, Episode 12,

Dog Fight). Розглянемо визначення: *a sidebar* – (in US) “a discussion between the judge and the lawyers withщге the hearing of the jury in the court itself”.

(61) **Manager Lorens:** *This is our new general counsel, Matt Lasker* (Season 2,

Episode 4, Discovery). Розглянемо визначення: *general counsel* – “in the US, a company's most important lawyer”.

(86) **Rachel Zane:** *The penalty for which is 15 years in a federal prison* (Season 3, Episode 5, Shadow of a Doubt). (87) **Harvey Specter:** *Head litigator* (Season 3,

Episode 6, The Other Time). Розглянемо визначення: *litigator* – (US specialized)

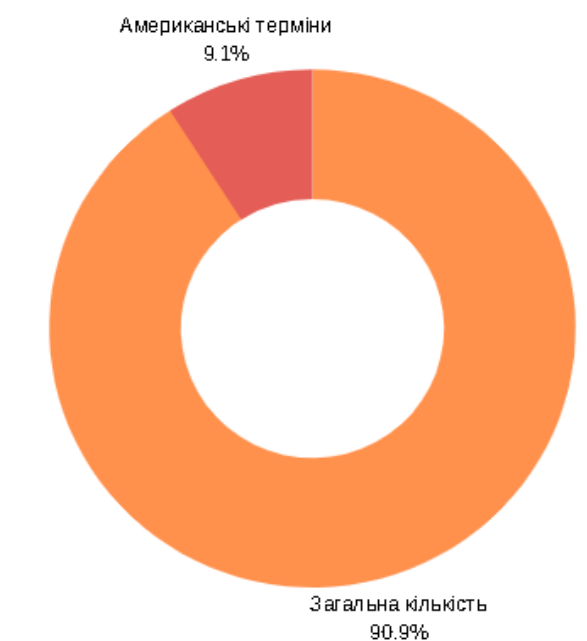
“a lawyer who specializes in taking legal action against people and organizations”.

(93) **Dana Scott:** *I wouldn't, it's a federal crime* (Season 3, Episode 10, Stay);

(100) **Jessica Pearson:** *Harvey, pro bono cases are how we as a firm show that we care about more than just ourselves* (Season 1, Episode 1, Pilot). Розглянемо визначення: *pro bono* – (US law) “relating to work that is done, especially by a lawyer, without asking for payment”.

Отже, ми можемо бачити, що частка американських юридичних термінів складає 9.1 %. Ця особливість, в першу чергу, вказує саме на те, що основні дії відбуваються саме в американській адвокатській фірмі.

Діаграма 2.2 Частка американських термінів

Зовнішні юридичні терміни виходять за рамки фахового юридичного спілкування і є зрозуміли навіть нефаківцям правничої сфери. Ця тенденція зумовлена тим, що їх часто вживають у ЗМІ, навчальній та навіть художній літературі:

(2) **Mike Ross:** *Do you think that's a fair assessment?* (Season 1, Episode 7, Play the Man);

(3) **Harvey Specter:** *Are you ready to testify against Anthony Mazlo in open court?* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis);

(4) **Harvey Specter:** *I say Atticus Finch makes a good speech here, but this is a*

- fender-bender, not a multimillion-dollar lawsuit* (Season 1, Episode 5, Bail Out);
- (7) **Harvey Specter:** *Other than her story, the plaintiff doesn't have one piece of evidence* (Season 1, Episode 1, Pilot);
- (9) **Mike Ross:** *Look, Harvey Specter...when you're a defendant, you need the jury to protect you* (Season 1, Episode 1, Pilot);
- (8) **Harvey Specter:** *By the way, did you get her to sign an engagement letter?* (Season 1, Episode 1, Pilot);
- (11) **Mike Ross:** *Remember when I said you thought you were too smart to be a paralegal?* (Season 1, Episode 1, Pilot);
- (16) **Judge:** *This case is moving forward* (Season 1, Episode 4, Dirty Little Secrets);
- (17) **Harvey Specter:** *You might wanna warn your client about perjury. We've got sworn testimony from the installer* (Season 1, Episode 4, Dirty Little Secrets);
- (18) **Mike Ross:** *Your bail cost me everything I had in the bank* (Season 1, Episode 5, Bail Out);
- (21) **Harvey Specter:** *You represented Bert Campbell in a civil suit 12 years ago.* (Season 1, Episode 6, Tricks of the Trade);
- (27) **Mike Ross:** *You do realize that you just made me party to a crime, right?* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis);
- (29) **Plaintiff Kenny:** *He mentioned Eva Williams arrested for public intoxication, Burney Rooserford's shoplifting when he was in college* (Season 1, Episode 9, Undefeated);
- (31) **Harvey Specter:** *OK, as soon as we get inside, I need you to find every plaintiff being interviewed and tell them they are here under false pretenses* (Season 1, Episode 9, Undefeated);
- (36) **Harvey Specter:** *You've been committing fraud your entire career, the liability for this...* (Season 1, Episode 10, Shelf Life);
- (37) **Book holder Stan:** *She found some undisclosed income* (Season 1, Episode 10, Shelf Life);
- (38) **Harvey Specter:** *Therefore, you'll be sued for 9-years back pay plus any*

expenses occurred to cover the *damage* you've done (Season 1, Episode 10, Shelf Life);

(39) **Judge:** *10 days of public works* (Season 1, Episode 10, Shelf Life);

(40) **Harvey Specter:** *You think you're the first person to try to extort me, Joe?* (Season 1, Episode 10, Shelf Life);

(44) **Mike Ross:** *Is it a good time to talk about division of assets?* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game);

(53) **Judge:** *Mister Specter, the State has every right to seek that penalty* (Season 1, Episode 12, Dog Fight);

(54) **Jenny Griffith:** *Today is your first trial* (Season 1, Episode 12, Dog Fight);

(55) **Harvey Specter:** *I did read the report, detective* (Season 1, Episode 12, Dog Fight);

(57) **Mike Ross:** *Otherwise we're going to sue you for plagiarizing your pitch from our previous works* (Season 2, Episode 1, She Knows);

(63) **Louis Litt:** *We are also filing a counter-suit for libel and slander* (Season 2, Episode 4, Discovery);

(65) **Harvey Specter:** *Yes, you are right. I've come here to get you to draw your suit* (Season 2, Episode 5, Break Point);

(67) **Jessica Pearson:** *Your action left me no choice but to terminate your employment at Pearson & Hardman effective immediately* (Season 2, Episode 5, Break Point);

(68) **Donna Paulson:** *I decline to answer, pursuing my 5th Amendment's rights* (Season 2, Episode 7, Sucker Punch);

(70) **Daniel Hardman:** *You come for me for embezzlement, every Pearson & Hardman client you've got is gone* (Season 2, Episode 8, Rewind);

(72) **Mike Ross:** *I want you to sign this affidavit stating you told David Hardman about the proms with the hood, and that he advised you to bury those problems and cut a deal with Sarah Layton* (Season 2, Episode 10, High Noon);

(73) **Harvey Specter:** *You drove away* (Season 2, Episode 11, Blind-Sided);

- (74) **Mike Ross:** *He died?* **Katrina Bennet:** *Which makes this felony hit-and-run* (Season 2, Episode 11, Blind-Sided);
- (76) **Mike Ross:** *You don't care if he was driving under the influence?* (Season 2, Episode 11, Blind-Sided);
- (77) **Louis Litt:** *He ripped my letter of resignation and didn't say a word* (Season 2, Episode 13, Zane vs. Zane);
- (79) **Dana Scott:** *You beat me last time. And ever since then Edward Darby hasn't seen me as worthy of being a name partner* (Season 2, Episode 15, Normandy);
- (81) **Harvey Specter:** *I win, you don't fire me, you back me for a managing partner* (Season 3, Episode 1, The Arrangement);
- (82) **Louis Litt:** *I'm a new quartermaster. Remember?* (Season 3, Episode 2, I Want You to Want Me);
- (84) **Cameron Dennis:** *Eva Hessington, you are under arrest.* **Eva Hassington:** *What?!* **Harvey Specter:** *On what charge?* **Cameron Dennis:** *Conspiracy to commit murder* (Season 3, Episode 3, Unfinished Business);
- (86) **Rachel Zane:** *The penalty for which is 15 years in a federal prison* (Season 3, Episode 5, Shadow of a Doubt);
- (88) **Cameron Dennis:** *I can have you locked up for assault* (Season 3, Episode 7, She's Mine);
- (92) **Louis Litt:** *Tax shelter in the Caymans, current interest from your personal holdings...*(Season 3, Episode 9, Bad Faith);
- (93) **Jessica Pearson:** *You're under oath.* **Travis Tanner:** *Don't answer that;* **Dana Scott:** *I wouldn't, it's a federal crime.* **Harvey Specter:** *I'm talking to your client off the record* (Season 3, Episode 10, Stay);
- (95) **Defendant:** *That case was sealed* (Season 3, Episode 11, Buried Secrets);
- (96) **Lawyer:** *That's all very touching. But we are not here to talk about the truth. We are here to deal with the letter of the law* (Season 3, Episode 12, Yesterday's Gone).

Внутрішні юридичні терміни зустрічаються в мовленні спеціалістів

юридичної сфери та переважно зрозумілі лише їм. Вони використовуються в офіційних документах, під час судових слухань тощо:

- (1) **Harvey Specter:** *You know what, I'd subpoena the personal records* (Season 1, Episode 1, Pilot);
- (5) **Mike Ross:** *What if I told you that I consume knowledge like no one you've ever met, and I've actually passed the bar?* (Season 1, Episode 1, Pilot);
- (6) **Mike Ross:** *Civil liability associated with agency is based on several factors including the deviation of the agent from this path, the reasonable inference of agency on behalf of the plaintiff, and the nature of the damages themselves* (Season 1, Episode 1, Pilot);
- (9) **Mike Ross:** *Although backdating options is legal, violations arise related to disclosures under IRC Section 409a* (Season 1, Episode 1, Pilot);
- (12) **Mike Ross:** *All you have to do is give a deposition* (Season 1, Episode 1, Pilot);
- (13) **Mike Ross:** *But witness tampering is a crime, and you will go to prison where we guarantee you'll learn more about unwanted sexual advances than you can possibly imagine* (Season 1, Episode 1, Pilot);
- (14) **Harvey Specter:** *You are going back to the office to file an interference claim to the Patent Office* (Season 1, Episode 1, Pilot);
- (15) **Judge:** *I've decided to leave the bench* (Season 1, Episode 1, Pilot);
- (20) **Clerk:** *You think I don't know what an attorney client privilege is* (Season 1, Episode 6, Tricks of the Trade);
- (22) **Judge:** *Court rules in favour of the defendant* (Season 1, Episode 7, Play the Man);
- (24) **Lawyer:** *This report summarizes an internal investigation we conducted* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis);
- (25) **Lawyer:** *What Ines has just handed you is hard evidence of fraudulal investments and fake losses perpetrated by Perkins* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis);
- (26) **Harvey Specter:** *I assume you've documented his malfeasance* (Season 1,

Episode 8, Identity Crisis);

(28) **Mike Ross:** *He specializes in breaking class action lawsuits* (Season 1, Episode 9, Undefeated);

(30) **Mike Ross:** *It's criminal intimidation* (Season 1, Episode 9, Undefeated);

(32) **Travis Tanner:** *Cross examinations will be brutal* (Season 1, Episode 9, Undefeated);

(33) **Mike Ross:** *Did you know that Harvey Specter was a prosecutor?* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game);

(34) **Harvey Specter:** *Both you and I know that without a warrant this recording is not admissible in court* (Season 1, Episode 9, Undefeated);

(35) **Harvey Specter:** *Had it on my doorstep. And I declared that in this affidavit, which I'm about to send to court* (Season 1, Episode 9, Undefeated);

(41) **Harvey Specter:** *Drybeck bought "a shelf company" 13 months ago* (Season 1, Episode 10, Shelf Life);

(42) **Harvey Specter:** *When we get back to the office I want you to find legal precedent that will allow us to subpoena those records* (Season 1, Episode 10, Shelf Life);

(43) **Harvey Specter:** *Cameron Dannis, district attorney* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game);

(45) **Lawyer:** *In your capacity as assistant district attorney in the county of New York did you knowingly suppress evidence in violation of ABA rules of conduct?* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game);

(46) **Alexandra Leeds:** *This is my case against him. Falsifying DNA tests, pressed confessions, testimony buried* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game);

(48) **Harvey Specter:** *There is investigation into evidence tampering* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game);

(49) **Mike Ross:** *You can be disbarred* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game);

(52) **Judge:** *Would you like to confirm with your client before I vaccate his conviction?* (Season 1, Episode 12, Dog Fight);

- (56) **Lawyer:** *Your Honour, I would like to request a sidebar* (Season 1, Episode 12, Dog Fight);
- (59) **Builder:** *I just can escape when hundreds of contractors and subcontractors who I've made financial commitments to should just wait in line with their hand held out* (Season 2, Episode 2, The Choice);
- (60) **Harvey Specter:** *Just say out loud that I'm the best closer in New York* (Season 2, Episode 4, Discovery);
- (61) **Manager Lorens:** *This is our new general counsel, Matt Lasker* (Season 2, Episode 4, Discovery);
- (62) **Louis Litt:** *Motion to dismiss, motion to compel, motion to strike, motion to change of venue* (Season 2, Episode 4, Discovery);
- (66) **Mike Ross:** *I've got it right here. Fully executed from emancipation* (Season 2, Episode 5, Break Point);
- (69) **Jessica Pearson:** *An associate had missed filing, so he backdated the postage* (Season 2, Episode 7, Sucker Punch);
- (71) **Mike Ross:** *Pursuing to New York Civil Code, a settlement based on fraudulent representation can be voided by the court* (Season 2, Episode 10, High Noon);
- (75) **Mike Ross:** *Police report, photos of the intersection, coroner's report* (Season 2, Episode 11, Blind-Sided);
- (78) **Daniel Hardman:** *Pearson & Hardman is being sued for wrongful determination* (Season 2, Episode 14, He's Back);
- (80) **Edward Darby:** *By filing this action you have opened your clients up to a charge of malicious litigation* (Season 2, Episode 16, War);
- (83) **Cameron Danis:** *Eva Hassington doesn't plead to no contest, she pleads guilty* (Season 3, Episode 2, I Want You to Want Me);
- (85) **Judge:** *I am setting bail at 1 dollar, and if you don't have any evidence, I'm gonna sue his motion for summary judgement, rule in his favour* (Season 3, Episode 3, Unfinished Business);
- (87) **Harvey Specter:** *Head litigator* (Season 3, Episode 6, The Other Time);

- (89) **Harvey Specter:** *I need you to keep going with everything you have to impeach Moriga's testimony* (Season 3, Episode 8, Endgame);
- (90) **Harvey Specter:** *The defense's calling Steven Huntly to the stand* (Season 3, Episode 8, Endgame);
- (91) **Louis Litt:** *Counter-suit for slander, motion to dissenting class, change of venue, sanctions, depositions, discovery* (Season 3, Episode 8, Endgame);
- (94) **Harvey Specter:** *Hard-med's in-house lawyer negotiated this because the bad PR cost them more than the settlement.* (Season 3, Episode 10, Stay);
- (97) **Elliot Stemple:** *Your Honour, based on evidence introduced by opposing counsel and Mr. Morris's testimony I would like to file a counter-suit against "A-Y-Z" for patent infringement* (Season 3, Episode 13, Moot Point);
- (98) **Elliot Stemple:** *That will cost my client a fortune!* **Mike Ross:** *Yeah, but it's better than being convicted of corporate espionage* (Season 3, Episode 13, Moot Point);
- (99) **Louis Litt:** *Don't play your games with me now, woman, I do closing arguments in 30 minutes and I want you to steal time* (Season 3, Episode 14, Heartburn);
- (100) **Jessica Pearson:** *Harvey, pro bono cases are how we as a firm show that we care about more than just ourselves* (Season 1, Episode 1, Pilot).

Не дивлячись на те, що юридичний дискурс характеризується головним чином офіційним стилем мовлення та широким використанням термінології, в деяких ситуаціях можна зустріти також і певні стилістичні засоби, які настільки сильно інтегрувалися у мовлення, що навіть на перший погляд важко визначити, який це саме стилістичних засіб. Найчастіше можна спостерігати вживання «стертих» метафор (dead/trite metaphors), що майже зовсім втратили своє стилістичне забарвлення. Наприклад:

- (3) **Harvey Specter:** *Are you ready to testify against Anthony Mazlo in open court?* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis);
- (16) **Judge:** *This case is moving forward* (Season 1, Episode 4, Dirty Little Secrets);
- (22) **Judge:** *Court rules in favour of the defendant* (Season 1, Episode 7, Play the

Man);

(27) **Mike Ross:** *You do realize that you just made me party to a crime, right?*

(Season 1, Episode 8, Identity Crisis);

(90) **Harvey Specter:** *The defense's calling Steven Huntly to the stand* (Season 3,

Episode 8, Endgame);

(92) **Louis Litt:** *Tax shelter in the Caymans, current interest from your personal holdings...* (Season 3, Episode 9, Bad Faith);

(93) **Jessica Pearson:** *You're under oath* (Season 3, Episode 10, Stay);

(95) **Defendant:** *That case was sealed* (Season 3, Episode 11, Buried Secrets);

(96) **Lawyer:** *That's all very touching. But we are not here to talk about the truth.*

We are here to deal with the letter of the law (Season 3, Episode 12, Yesterday's Gone).

Метонімія також може вважатися одним із прийомів стилістики юридичного дискурсу, виражаючи суміжність двох об'єктів:

(2) **Mike Ross:** *Do you think that's a fair assessment?* (Season 1, Episode 7, Play the Man);

(5) **Mike Ross:** *What if I told you that I consume knowledge like no one you've ever met, and I've actually passed the bar?* (Season 1, Episode 1, Pilot). “The bar represents an association of lawyers where they are given license to practice law or deprived of it”. Дана метонімія презентує колегію адвокатів, де їм або надають ліцензію на правничу практику, або позбавляють її.

(15) **Judge:** *I've decided to leave the bench* (Season 1, Episode 1, Pilot). “The bench encompasses all the judges serving at some particular court”. Ця метонімія вказує на збірне поняття суддів у певному суді.

(22) **Judge:** *Court rules in favour of the defendant* (Season 1, Episode 7, Play the Man). “The court means the jury and judges are unified.”

Епітети у юридичних поняттях виконують функцію уточнювального слова і є також дещо «стертими»:

(25) **Lawyer:** *What Ines has just handed you is hard evidence of fraudural*

investments and fake losses perpetrated by Perkins (Season 1, Episode 8, Identity Crisis);

(41) **Harvey Specter:** *Drybeck bought "a shelf company" 13 month ago* (Season 1, Episode 10, Shelf Life);

(80) **Edward Darby:** *By filing this action you have opened your clients up to a charge of malicious litigation* (Season 2, Episode 16, War);

(94) **Harvey Specter:** *Hard-med's in-house lawyer negotiated this because the bad PR cost them more than the settlement* (Season 3, Episode 10, Stay).

Клішовані усталені фрази теж є частиною юридичного дискурсу. Вони часто з'являються в юридичному мовленні і вже майже не розпізнаються як ідіоматичні. Наприклад:

(31) **Harvey Specter:** *OK, as soon as we get inside, I need you to find every plaintiff being interviewed and tell them they are here under false pretenses* (Season 1, Episode 9, Undefeated);

(72) **Mike Ross:** *I want you to sign this affidavit stating you told David Hardman about the proms with the hood, and that he advised you to bury those problems and cut a deal with Sarah Layton* (Season 2, Episode 10, High Noon);

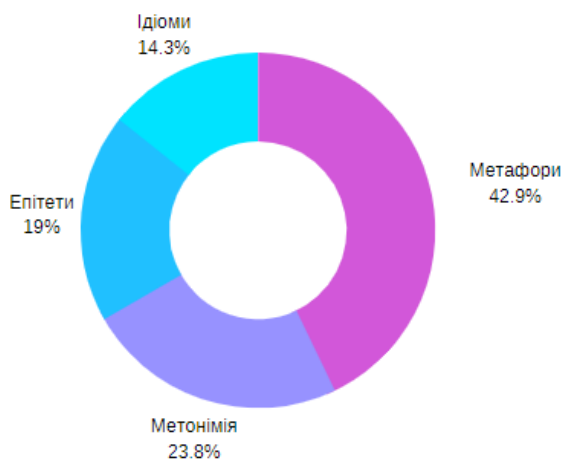
(74) **Mike Ross:** *He died?* **Katrina Bennet:** *Which makes this felony hit-and-run* (Season 2, Episode 11, Blind-Sided).

Таблиця та діаграма, наведені нижче, демонструють яка частина термінів з ілюстративного матеріалу мають стилістичні засоби. Як ми бачимо, більшість з них складають саме стерті метафори.

Таблиця 2.4 Частка стилістичних засобів у юридичних термінах

	Кількість	Частка
Метафори	9	42.9 %
Метонімія	5	23.8 %
Епітети	4	19 %
Ідіоми	3	14.3 %

Діаграма 2.4 Стилiстичнi засоби у юридичних термiнах

Наступною класифікацією юридичних термінів є ступінь «зрозумілості» терміна. Спеціально-технічні терміни можна знайти у мові юриста, який є фахівцем не лише права, але і в іншій галузі:

(25) **Lawyer:** *What Ines has just handed you is hard evidence of fraudulal investments and fake losses perpetrated by Perkins* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis) – financial law. Дані терміни вживаються у фінансовому праві.

(41) **Harvey Specter:** *Drybeck bought "a shelf company" 13 months ago* (Season 1, Episode 10, Shelf Life) – financial law. Даний термін вживається у фінансовому праві.

(66) **Mike Ross:** *I've got it right here. Fully executed from emancipation* (Season 2, Episode 5, Break Point) – family law. Даний термін вживається у сімейному праві.

(81) **Harvey Specter:** *I win, you don't fire me, you back me for a managing partner* (Season 3, Episode 1, The Arrangement) – business law. Даний термін вживається у комерційному/бізнесовому праві.

(82) **Louis Litt:** *I'm a new quartermaster. Remember?* (Season 3, Episode 2, I Want You to Want Me) – military law. Даний термін вживається у військовому праві.

(92) **Louis Litt:** *Tax shelter in the Caymans, current interest from your personal holdings...*(Season 3, Episode 9, Bad Faith) – financial law. Даний термін вживається у фінансовому праві.

Загальнозначущі терміни відомі не лише юристам, але й багатьом людям, що не мають відношення до юридичної справи, оскільки такі терміни часто повторюються в загальнодоступних документах та ЗМІ:

(18) **Mike Ross:** *Your bail cost me everything I had in the bank* (Season 1, Episode 5, Bail Out);

(27) **Mike Ross:** *You do realize that you just made me party to a crime, right?* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis);

(54) **Jenny Griffith:** *Today is your first trial* (Season 1, Episode 12, Dog Fight);

(55) **Harvey Specter:** *I did read the report, detective* (Season 1, Episode 12, Dog Fight);

(70) **Daniel Hardman:** *You come for me for embezzlement, every Pearson & Hardman client you've got is gone* (Season 2, Episode 8, Rewind);

(73) **Harvey Specter:** *You drove away* (Season 2, Episode 11, Blind-Sided);

(77) **Louis Litt:** *He ripped my letter of resignation and didn't say a word* (Season 2, Episode 13, Zane vs. Zane);

(86) **Rachel Zane:** *The penalty for which is 15 years in a federal prison* (Season 3, Episode 5, Shadow of a Doubt);

(88) **Cameron Dennis:** *I can have you locked up for assault* (Season 3, Episode 7, She's Mine).

Спеціальними юридичними термінами послуговуються лише спеціалісти правничої сфери. Вони характеризуються тим, що використовують у діловому

мовленні юристів:

- (5) **Mike Ross:** *What if I told you that I consume knowledge like no one you've ever met, and I've actually passed the bar?* (Season 1, Episode 1, Pilot);
- (15) **Judge:** *I've decided to leave the bench* (Season 1, Episode 1, Pilot);
- (26) **Harvey Specter:** *I assume you've documented his malfeasance* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis);
- (28) **Mike Ross:** *He specializes in breaking class action lawsuits* (Season 1, Episode 9, Undefeated);
- (49) **Mike Ross:** *You can be disbarred* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game);
- (60) **Harvey Specter:** *Just say out loud that I'm the best closer in New York* (Season 2, Episode 4, Discovery);
- (62) **Louis Litt:** *Motion to dismiss, motion to compel, motion to strike, motion to change of venue* (Season 2, Episode 4, Discovery);
- (79) **Dana Scott:** *You beat me last time. And ever since then Edward Darby hasn't seen me as worthy of being a name partner* (Season 2, Episode 15, Normandy) – a principal of the firm whose name appears in the firm's legal name (IRMIIGD – IRMI. Insurance Glossary Definition URL: <https://www.irmi.com/>);
- (87) **Harvey Specter:** *Head litigator* (Season 3, Episode 6, The Other Time);
- (91) **Louis Litt:** *Counter-suit for slander, motion to dissenting class, change of venue, sanctions, depositions, discovery* (Season 3, Episode 8, Endgame);
- (100) **Jessica Pearson:** *Harvey, pro bono cases are how we as a firm show that we care about more than just ourselves* (Season 1, Episode 1, Pilot).

Панов М. І. виділяє дві групи юридичних термінів залежно від місця і ролі в правничій науці та практиці: доктринальні та легальні.

Доктринальні юридичні терміни зустрічаються у юридичних документах та зафіксовані там:

- (6) **Mike Ross:** *Civil liability associated with agency is based on several factors including the deviation of the agent from this path, the reasonable inference of agency on behalf of the plaintiff, and the nature of the damages themselves* (Season 1,

Episode 1, Pilot);

(26) **Harvey Specter:** *I assume you've documented his malfesance* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis);

(30) **Mike Ross:** *It's criminal intimidation* (Season 1, Episode 9, Undeclared);

(36) **Harvey Specter:** *You've been committing fraud your entire career, the liability for this...* (Season 1, Episode 10, Shelf Life);

(45) **Lawyer:** *In your capacity as assistant district attorney in the county of New York did you knowingly suppress evidence in violation of ABA rules of conduct?* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game);

(48) **Harvey Specter:** *There is investigation into evidence tampering* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game);

(62) **Louis Litt:** *Motion to dismiss, motion to compel, motion to strike, motion to change of venue* (Season 2, Episode 4, Discovery);

(67) **Jessica Pearson:** *Your action left me no choice but to terminate your employment at Pearson & Hardman effective immediately* (Season 2, Episode 5, Break Point);

(71) **Mike Ross:** *Pursuing to New York Civil Code, a settlement based on fraudulent representation can be voided by the court* (Season 2, Episode 10, High Noon);

(78) **Daniel Hardman:** *Pearson & Hardman is being sued for wrongful determination* (Season 2, Episode 14, He's Back);

(91) **Louis Litt:** *Counter-suit for slander, motion to disbar, change of venue, sanctions, depositions, discovery* (Season 3, Episode 8, Endgame);

(97) **Elliot Stemple:** *Your Honour, based on evidence introduced by opposing counsel and Mr. Morris's testimony I would like to file a counter-suit against "A-Y-Z" for patent infringement* (Season 3, Episode 13, Moot Point).

Легальні юридичні терміни використовуються у діловому мовленні юристів та позначають юридичні концепти, події і т.д.:

(7) **Harvey Specter:** *Other than her story, the plaintiff doesn't have one piece of evidence* (Season 1, Episode 1, Pilot);

- (24) **Lawyer:** *This report summarizes an internal investigation we conducted* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis);
- (28) **Mike Ross:** *He specializes in breaking class action lawsuits* (Season 1, Episode 9, Undefeated);
- (32) **Travis Tanner:** *Cross examinations will be brutal* (Season 1, Episode 9, Undefeated);
- (54) **Jenny Griffith:** *Today is your first trial* (Season 1, Episode 12, Dog Fight);
- (55) **Harvey Specter:** *I did read the report, detective* (Season 1, Episode 12, Dog Fight);
- (57) **Mike Ross:** *Otherwise we're going to sue you for plagiarizing your pitch from our previous works* (Season 2, Episode 1, She Knows);
- (79) **Dana Scott:** *You beat me last time. And ever since then Edward Darby hasn't seen me as worthy of being a name partner* (Season 2, Episode 15, Normandy);
- (82) **Louis Litt:** *I'm a new quartermaster. Remember?* (Season 3, Episode 2, I Want You to Want Me);
- (94) **Harvey Specter:** *Hard-med's in-house lawyer negotiated this because the bad PR cost them more than the settlement* (Season 3, Episode 10, Stay);
- (98) **Elliot Stemple:** *That will cost my client a fortune!* **Mike Ross:** *Yeah, but it's better than being convicted of corporate espionage* (Season 3, Episode 13, Moot Point);
- (100) **Jessica Pearson:** *Harvey, pro bono cases are how we as a firm show that we care about more than just ourselves* (Season 1, Episode 1, Pilot).

Отже, як можна побачити, юридичний дискурс варто характеризувати, беручи до уваги різнопланові підходи. Наведені вище приклади – це ще не повний список особливих рис, які диференціюють цей дискурс від інших. Лінгвісти багатьох напрямів займалися вивченням терміносистеми права. Наразі це питання не вичерпало себе і дослідження варто продовжувати і надалі.

Висновки до розділу 2

На сьогоднішній день, у світі існує дві найчисельніші правові системи – цивільне та загальне право. У основі правової системи Сполученого Королівства та Сполучених Штатів лежать спільні характеристики. Питання про особливості юридичного дискурсу досі не втрачає свого значення. Юридичний дискурс має один з найбільш своєрідних кодів, яким, як правило, користуються в інституціональному середовищі. Унікальність цього дискурсу можна побачити у використанні термінів, кліше й канцеляризмів, відсутністю експресивних засобів, складними синтаксичними структурами, використанням обмеженого спектру жанрово-стилістичних засобів і т.д. Мовні та стилістичні засоби разом з типами мовленнєвих актів, характерними для юридичного дискурсу, вказують на їхню підпорядкованість меті юридичного дискурсу, яка полягає у нормалізації відносин між особами.

Отже, як можна прослідкувати з поданих вище прикладів, юридичний дискурс варто характеризувати, беручи до уваги різнопланові підходи. Наведений ілюстративний матеріал та перелік особливостей – це ще не повний список тих рис, які диференціюють цей дискурс від інших. Наразі це все ще актуальне і дослідження варто продовжувати і надалі.

РОЗДІЛ 3

ВІДТВОРЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ ЮРИДИЧНОГО ДИСКУРСУ

Питання перекладу юридичних термінів завжди було у центрі уваги багатьох лінгвістів. Юридична наука так само як і мова постійно розвивається. З'являються нові поняття, течії, концепти, що притаманні лише певному виду права.

За основу перекладацького аналізу було використано класифікацію перекладацьких трансформацій, розроблену у 2019 році викладацьким складом Київського національного лінгвістичного університету (Ніконова В. Г., Максимов С. Є., Чернікова О. І. та ін.).

3.1 Способи еквівалентного відтворення українською мовою термінології у перекладах текстів англомовного юридичного дискурсу

Через різницю у юридичних системах часто доводиться використовувати описовий переклад. Цей підхід є дещо громіздким, проте дає повне розуміння поняття. Приклади, наведені нижче, демонструють явище описового перекладу під час передачі англомовного юридичного терміну українською мовою.

(1) **Harvey Specter:** *You know what, I'd subpoena the personnel records* (Season 1, Episode 1, Pilot) — **Гарві Спектр:** Знаєш що, я подам запит на особові справи працівників (UAS, URL). Оскільки в українській правовій системі не існує прямого відповідника цього терміну латинського походження, використовується описовий переклад для повної передачі його змісту.

(4) **Harvey Specter:** *I say Atticus Finch makes a good speech here, but this is a fender-bender, not a multimillion-dollar lawsuit* (Season 1, Episode 5, Bail Out) — **Гарві Спектр:** Я скажу, що Аттікус Фінч виступає з гарною промовою, але це — дрібне ДТП, а не судова справа на мільйони доларів (UAS, URL). У випадку з цими двома термінами їхні значення було передано завдяки описовому перекладу з метою розкриття всієї суті цих концептів.

(5) **Mike Ross:** *What if I told you that I consume knowledge like no one you've ever met, and I've actually passed the bar?* (Season 1, Episode 1, Pilot) — **Майк Рос:** А якщо я скажу Вам, що всотую знання швидше, ніж будь-хто, з ким Ви колись бачилися, і я вже склав іспит в адвокатуру (UAS, URL). В українській мові не існує прямого відповідника, оскільки поняття *bar* стосується Асоціації адвокатів, що функціонує лише в США.

(15) **Judge:** *I've decided to leave the bench* (Season 1, Episode 1, Pilot) — **Суддя:** Я вирішив завершити кар'єру судді (UAS, URL). В українській мові не існує прямого відповідника, оскільки поняття *bench* стосується громади суддів та належить до неофіційного стилю.

(16) **Judge:** *This case is moving forward* (Season 1, Episode 4, Dirty Little Secrets) — **Суддя:** Цю справу прийнято на розгляд судочинства (UAS, URL). В англійській та українській мовах існує свої власні вирази, що використовують судді під час того, коли справа передається на подальший розгляд у суді. В цьому випадку використано саме описовий переклад, щоб передати сенс англійської фрази через її відповідник українською мовою.

(49) **Mike Ross:** *You can be disbarred* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game) — **Майк Рос:** Тебе можуть вигнати із адвокатської колегії (UAS, URL). Оскільки в українській правовій системі не існує прямого відповідника терміну американських правових реалій, а саме *disbar*, використовується описовий переклад для повної передачі змісту. Крім того, це поняття може також вважатися як таке, що належить до неофіційного стилю.

(73) **Harvey Specter:** *You drove away* (Season 2, Episode 11, Blind-Sided) — **Гарві Спектр:** Ти поїхав з місця пригоди (UAS, URL). Описовий переклад застосовується через відсутність в українській мові прямого відповідника поняття *drive away*.

(74) **Mike Ross:** *He died?* **Katrina Bennet:** *Which makes this felony hit-and-run* (Season 2, Episode 11, Blind-Sided) — **Майк Рос:** Він помер. **Катріна Беннет:** І тепер це тяжкий кримінальний злочин, де водій поїхав з місця (UAS, URL).

Описовий переклад застосовується через відсутність в українській мові прямого відповідника концепту *hit-and-run*. Крім того, це поняття може також вважатися як таке, що належить до неофіційного стилю.

(87) **Harvey Specter**: *Head litigator* (Season 3, Episode 6, The Other Time) — **Гарві Спектр**: Голова керування справами (UAS, URL). Через відсутність прямого відповідника в українській мові для терміна *litigator*, використовується описовий переклад для відтворення змісту даного англомовного терміна.

(100) **Jessica Pearson**: *Harvey, pro bono cases are how we as a firm show that we care about more than just ourselves* (Season 1, Episode 1, Pilot) — **Джессіка Пірсон**: Гарві, справи на громадських засадах – це те, як наша фірма показує, що ми думаємо не лише про нас (UAS, URL). Через відсутність прямого відповідника до терміна *pro bono* в українській мові, використовується описовий переклад для відтворення змісту цього англомовного терміна.

Через відсутність прямого відповідника у мові перекладу, часто виникає потреба запозичення шляхом калькування. Поняття англійською мовою передається прямим перенесення структури засобами української мови. Приклади, наведені далі, демонструють цей спосіб відтворення.

(3) **Harvey Specter**: *Are you ready to testify against Anthony Mazlo in open court?* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis) — **Гарві Спектр**: Ви готові свідчити проти Ентоні Мазло на відкритому засіданні суду (UAS, URL). У цьому випадку терміни-словосполучення були передані за допомогою калькування з метою точної передачі поданих понять.

(12) **Mike Ross**: *All you have to do is give a deposition* (Season 1, Episode 1, Pilot) — **Майк Рос**: Все, що Вам треба зробити – дати свідчення (UAS, URL). Для повної передачі змісту поняття, у даному випадку використовується калькування.

(13) **Mike Ross**: *But witness tampering is a crime, and you will go to prison where we guarantee you'll learn more about unwanted sexual advances than you can possibly imagine* (Season 1, Episode 1, Pilot) — **Майк Рос**: Але фальсифікація

свідка – це злочин, і Ви сядете за ґрати, де, ми гарантуємо, дізнаєтеся про небажані сексуальні контакти більше, ніж можете собі уявити (UAS, URL). Для повної передачі змісту понять, для відтворення даних англомовних юридичних термінів використовується калькування.

(21) **Harvey Specter:** *You represented Bert Campbell in a civil suit 12 years ago* (Season 1, Episode 6, Tricks of the Trade) — **Гарві Спектр:** Ти представляв Берта Кемпбелла в цивільному позові 12 років тому (UAS, URL). У цьому словосполученні використовується калькування з метою створення достовірного відповідника.

(24) **Lawyer:** *This report summarizes an internal investigation we conducted* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis) — **Адвокат:** Цей звіт містить дані внутрішнього дослідження, яке ми провели (UAS, URL). Для повної передачі змісту в даному випадку використовується калькування, щоб створити достовірний відповідник.

(26) **Harvey Specter:** *I assume you've documented his malfesance* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis) — **Гарві Спектр:** Я припускаю, що ви вже задокументували його неправомірні дії (UAS, URL). В даному випадку використовується калькування для повної передачі змісту даного терміну французького походження.

(27) **Mike Ross:** *You do realize that you just made me party to a crime, right?* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis) — **Майк Рос:** Ти ж розумієш, що я тепер співучасник злочину? (UAS, URL). В даному випадку використовується калькування для повної передачі змісту словосполученню *party to a crime*.

(30) **Mike Ross:** *It's criminal intimidation* (Season 1, Episode 9, Undefeated) — **Майк Рос:** Це незаконне залякування (UAS, URL). В даному випадку калькування використовується для точності передачі складного терміну *criminal intimidation* з мови оригіналу на мову перекладу.

(31) **Harvey Specter:** *OK, as soon as we get inside, I need you to find every plaintiff being interviewed and tell them they are here under false pretenses* (Season 1, Episode 9, Undefeated) — **Гарві Спектр:** Щойно ми зайдемо всередину, знайди

усіх опитаних позивачів і повідом їм, що вони тут на фальшивих підставах (UAS, URL). В даному випадку калькування використовується для точності передачі наведених понять з мови оригіналу на мову перекладу.

(32) **Travis Tanner:** *Cross examinations will be brutal* (Season 1, Episode 9, Undefeated) — **Тревіс Теннер:** Перехресний допит буде надзвичайно жорстким (UAS, URL). В даному випадку калькування використовується для того, щоб адекватно передати поняття *cross examination* з мови оригіналу на мову перекладу.

(33) **Mike Ross:** *Did you know that Harvey Specter was a prosecutor?* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game) — **Майк Рос:** Ти знала, що Гарві Спектр Спектр був обвинувачем? (UAS, URL). Завдяки використанню калькування можна якомога точно передати сенсу англомовного терміну.

(41) **Harvey Specter:** *Drybeck bought "a shelf company" 13 months ago* (Season 1, Episode 10, Shelf Life) — **Гарві Спектр:** «Drybeck» купила «поличну компанію» 13 місяців тому (UAS, URL). Для повноцінного відтворення всіх елементів поняття з галузі економічного права використовується калькування.

(43) **Harvey Specter:** *Cameron Dannis, district attorney* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game) — **Гарві Спектр:** Кемерон Денніс, окружний прокурор (UAS, URL). Оскільки в українській правовій системі не існує прямого відповідника англомовному терміну американського права *district attorney*, використовується калькування для повної передачі змісту.

(44) **Mike Ross:** *Is it a good time to talk about division of assets?* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game) — **Майк Рос:** Можемо поговорити про розподіл активів? (UAS, URL). Оскільки в українській правовій системі не існує прямого відповідника англомовному терміну, використовується калькування для повної передачі змісту.

(53) **Judge:** *Mister Specter, the State has every right to seek that penalty* (Season 1, Episode 12, Dog Fight) — **Суддя:** Містере Спектр, штат має повне право вимагати такого покарання (UAS, URL). Для цілковитої передачі змісту

наведеного виразу використовується калькування.

(59) **Builder:** *I just can escape when hundreds of contractors and subcontractors who I've made financial commitments to should just wait in line with their hand held out* (Season 2, Episode 2, The Choice) — **Будівельник:** Мені треба просто вислизнути, в той час як сотні підрядників та субпідрядників, перед якими у мене фінансові зобов'язання, вистрояться в чергу з простягнутою (UAS, URL). Для цілковитої передачі змісту даних понять та словосполучення використовується калькування.

(64) **Harvey Specter:** *So, let's take a look at your resume. Witness bribery, extortion, bribery. Forgery fits straight in* (Season 2, Episode 4, Discovery) — **Гарві Спектр:** Погляньмо на твоє резюме. Підкуп свідків, здирство, хабарництво. Підробка документів гарно вписується (UAS, URL). Для того, щоб цілковито передати зміст наведених термінів, використовується калькування.

(65) **Harvey Specter:** *I've come here to get you to draw your suit* (Season 2, Episode 5, Break Point) — **Гарві Спектр:** Я прийшов сюди, щоб просити Вас відкликати позов (UAS, URL). Для цілковитої передачі змісту англomовної фрази засобами української мови використовується калькування.

(72) **Mike Ross:** *I want you to sign this affidavit stating you told David Hardman about the proms with the hood, and that he advised you to bury those problems and cut a deal with Sarah Layton* (Season 2, Episode 10, High Noon) — **Майк Рос:** Я хочу, щоб Ви підписали свідчення про те, що Ви казали Деніелю Гардману про дефекти капотів, і що він порадив Вам зам'яти цю проблему та укласти договір із Сарою Лейтон (UAS, URL). Калькування дозволяє передати сенс та зміст фраз, які напряму відсутні в українській мові.

(75) **Mike Ross:** *Police report, photos of the intersection, coroner's report* (Season 2, Episode 11, Blind-Sided) — **Майк Рос:** Звіт поліції, фото з місця події, висновок судмедексперта (UAS, URL). Калькування дає змогу передати сенс та зміст фраз, які подані тут та які напряму відсутні в українській мові.

(77) **Louis Litt:** *He ripped my letter of resignation and didn't say a word* (Season 2,

Episode 13, Zane vs. Zane) — **Луїс Літ**: Він розірвав мою заяву про звільнення і нічого не сказав (UAS, URL). Калькування надає можливість передати сенс та зміст фрази, що напряму відсутня в українській мові.

(79) **Dana Scott**: *You beat me last time. And ever since then Edward Darby hasn't seen me as worthy of being a name partner* (Season 2, Episode 15, Normandy) — **Дана Скотт**: Ти переміг мене минулого разу. І з тих пір Едвард Дербі не вважає, що я гідна стати іменним партнером (UAS, URL). Калькування дозволяє передати сенс та зміст поняття *name partner*, яке демонструє особливості функціонування правничої справи в США.

(83) **Cameron Danis**: *Eva Hassington doesn't plead to no contest, she pleads guilty* (Season 3, Episode 2, I Want You to Want Me) — **Кемерон Деніс**: Єва Гессінгтон не заперечує звинувачення, а визнає себе винною (UAS, URL). Калькування дозволяє передати сенс та зміст даних фраз, які напряму відсутні в українській мові, для їх кращої інкорпорації в юридичну культуру мови перекладу.

(86) **Rachel Zane**: *The penalty for which is 15 years in a federal prison* (Season 3, Episode 5, Shadow of a Doubt) — **Рейчел Зейн**: Покарання – 15 років федеральної в'язниці (UAS, URL). Калькування дозволяє передати сенс та зміст поняття з американської правової системи, які напряму відсутні в українській мові.

(89) **Harvey Specter**: *I need you to keep going with everything you have to impeach Moriga's testimony* (Season 3, Episode 8, Endgame) — **Гарві Спектр**: Шукай будь-яку можливість спростувати свідчення Моріги (UAS, URL). Калькування дозволяє передати сенс та зміст фрази для її кращого розуміння в культурі перекладу.

(92) **Louis Litt**: *Tax shelter in the Caymans, current interest from your personal holdings...*(Season 3, Episode 9, Bad Faith) — **Луїс Літ**: Податкове прикриття на Кайманах, валовий прибуток від Ваших особистих надходжень...(UAS, URL). Калькування дозволяє передати сенс та зміст фраз, які використовуються у податковому праві та напряму відсутні в українській мові.

(96) **Lawyer:** *That's all very touching. But we are not here to talk about the truth. We are here to deal with the letter of the law* (Season 3, Episode 12, Yesterday's Gone) — **Адвокат:** Все це дуже зворушливо, але ми тут не для того, щоб говорити про правду, а щоб діяти згідно з буквою закону (UAS, URL). Калькування дозволяє передати сенс та зміст фрази *the letter of the law*, що відома в українськомовному правовому середовищі завдяки калькуванню.

Досить часто трапляються випадки, коли необхідні додаткові лексичні одиниці, щоб краще передати природу поняття. В таких випадках використовують додавання. Подані нижче приклади ілюструють даний процес в перекладі.

(6) **Mike Ross:** *Civil liability associated with agency is based on several factors including the deviation of the agent from this path, the reasonable inference of agency on behalf of the plaintiff, and the nature of the damages themselves* (Season 1, Episode 1, Pilot) — **Майк Рос:** Цивільно-правова відповідальність базується на декількох факторах, серед яких ступінь ухилення довіреної особи від обраного шляху, наявність обґрунтованих умовиводів від імені позивача і сам характер збитків (UAS, URL). Для повної передачі змісту поданих термінів використано додавання.

(29) **Plaintiff Kenny:** *He mentioned Eva Williams arrested for public intoxication, Burney Rooserford's shoplifting when he was in college* (Season 1, Episode 9, Undeclared) — **Позивач Кенні:** Він згадав, що Єву Вільямс арештовували за розпиття спиртних напоїв на людях, і що у Берні Рузерфорда є справа за крадіжку у магазині, коли він навчався в коледжі (UAS, URL). Для повноти передачі сенсу даних словосполучень використовується додавання, що допомагає краще інтегрувати певний термін у нове мовне середовище.

(47) **Harvey Specter:** *Why do you need me? Because this is circumstantial* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game) — **Гарві Спектр:** Навіщо тобі я? Тому що це все непрямі докази (UAS, URL). Для кращого розуміння змісту даного поняття використовується додавання.

(70) **Daniel Hardman:** *You come for me for embezzlement, every Pearson & Hardman client you've got is gone* (Season 2, Episode 8, Rewind) — **Деніел Гардман:** Якщо ти звинуватиш мене в розкраданні майна фірми, то кожен клієнт цієї фірми піде і не повернеться (UAS, URL). Додавання допомагає повністю зрозуміти сенс даного поняття, яке має досить широке поняття.

(85) **Judge:** *I am setting bail at 1 dollar, and if you don't have any evidence, I'm gonna sue his motion for summary judgement, rule in his favour* (Season 3, Episode 3, Unfinished Business) — **Суддя:** Я встановлюю суму застави в 1 долар, і якщо доказів не буде, то я прийму його клопотання про спрощене судове провадження, вирішу справу на його користь (UAS, URL). Для точнішої передачі сенсу поданих термінів використано додавання.

Через граматичні відмінності в мовних системах часто вдаються до метода вилучення. Лінгвістичні одиниці, які є надлишковими в мові перекладу та які можна легко відтворити завдяки анафоричним чи катафоричним зв'язкам, дозволяється опускати. Приклад, вказаний далі, демонструє цю особливість.

(28) **Mike Ross:** *He specializes in breaking class action lawsuits* (Season 1, Episode 9, Undefeated) — **Майк Рос:** Він спеціалізується на розвалюванні колективних позовів (UAS, URL). В даному випадку, для уникнення громіздкого терміну було використано вилучення, оскільки сенс можна відтворити завдяки контексту.

Відомо, що значення певного поняття може варіюватися залежно від контексту. В таких випадках перекладачі вдаються до модуляції. В процесі даної перекладацької трансформації підбирається відповідник, що підходить до загального контексту висловлювання, як-от у даних прикладах:

(2) **Mike Ross:** *Do you think that's a fair assessment?* (Season 1, Episode 7, Play the Man) — **Майк Рос:** Думаєш, це об'єктивна оцінка? (UAS, URL). Для адекватного перекладу цього словосполучення було використано модуляцію, де *fair* відтворили за допомогою прикметника *об'єктивний*.

(8) **Mike Ross:** *Look, Harvey Specter...when you're a defendant, you need the jury to protect you* (Season 1, Episode 1, Pilot) — **Майк Рос:** Послухай, Гарві Спектр...коли ти – відповідач, тобі треба захист судді (UAS, URL). Щоб знайти відповідник даному терміну французького походження в українській мові, використано модуляцію.

(20) **Clerk:** *You think I don't know what an attorney client privilege is* (Season 1, Episode 6, Tricks of the Trade) — **Клерк:** Ви думаєте, я не знаю, що значить адвокатська таємниця (UAS, URL). У цьому випадку для створення еквівалентного відповідника в англійській мові було використано модуляцію, тобто словосполучення *client privilege* передали за допомогою іменника *таємниця*.

(37) **Book holder Stan:** *She found some undisclosed income* (Season 1, Episode 10, Shelf Life) — **Бухгалтер Стен:** Вона знайшла неврахований прибуток (UAS, URL). Щоб знайти відповідник даному терміну економічного права в українській мові, у словосполученні використано модуляцію.

(67) **Jessica Pearson:** *Your action left me no choice but to terminate your employment at Pearson & Hardman effective immediately* (Season 2, Episode 5, Break Point) — **Джессіка Пірсон:** Твої дії не лишили мені іншого вибору, окрім як припинити твій контракт з «Пірсон & Гардман», що вступає в силу зараз (UAS, URL). Дані фрази перекладені за допомогою модуляції, оскільки англомовним клішованим фразам відповідають україномовні кліше, які вживається в даному конкретному випадку.

(78) **Daniel Hardman:** *Pearson & Hardman is being sued for wrongful determination* (Season 2, Episode 14, He's Back) — **Деніел Гардман:** «Пірсон & Гардман» звинувачують у неправомірному звільненні (UAS, URL). Дана фраза перекладена за допомогою модуляції, оскільки даній англомовній фразі-кліше відповідає україномовне кліше, яке вживається в певній конкретній комунікативній ситуації.

(81) **Harvey Specter:** *I win, you don't fire me, you back me for a managing partner*

(Season 3, Episode 1, The Arrangement) — **Гарві Спектр**: Якщо я виграю, Ви не звільняєте мене, а висунете на пост керівного менеджера (UAS, URL). Модуляція застосовується для підбору потрібного контекстуального синоніма.

У процесі перекладу часто виникають труднощі через різницю в граматичних/словотвірних системах мов. З метою достовірного відтворення елементів мови оригіналу засобами мови перекладу, використовується компенсація. Нижче наведені приклади, які демонструють цей процес.

(22) **Judge**: *Court rules in favour of the defendant* (Season 1, Episode 7, Play the Man) — **Суддя**: Суд приймає рішення на користь відповідача (UAS, URL). З метою передачі особливостей мовлення всередині судової зали та природного відтворення цієї фрази мовою перекладу було використано модуляцію.

(39) **Judge**: *10 days of public works* (Season 1, Episode 10, Shelf Life) — **Суддя**: 10 днів громадських робіт (UAS, URL). Для відтворення даного терміну використовується компенсація, оскільки в англійській та українській мові є сталі терміни на позначення вищевказаного виду покарання.

(58) **Harvey Specter**: *You're 200 million in the red* (Season 2, Episode 2, The Choice) — **Гарві Спектр**: У тебе 200 мільйонів боргу (UAS, URL). Англійський ідіоматичний вираз (idiom) неофіційного стилю (informal) було перекладено більш стилістично нейтральним відповідником в українській мові, тому в даному випадку можна говорити про застосування компенсації.

(60) **Harvey Specter**: *Just say out loud that I'm the best closer in New York* (Season 2, Episode 4, Discovery) — **Гарві Спектр**: Просто гучно заяви, що я найкращий закривач в Нью-Йорці (UAS, URL). Через відсутність в українській мові прямого відповідника використовується компенсація, щоб повністю відтворити значення новоствореного терміна, яке могло б бути втрачене на основі різниці у мовних системах.

(76) **Mike Ross**: *You don't care if he was driving under the influence?* (Season 2, Episode 11, Blind-Sided) — **Майк Рос**: Тобі все-одно, що він був за кермом під кайфом? (UAS, URL). Дана фраза перекладена за допомогою компенсації,

оскільки в українському перекладі англomовного терміна варто передати повний зміст оригінального поняття, який може бути відтворений не повною мірою через різницю у мовних засобах.

(80) **Edward Darby:** *By filing this action you have opened your clients up to a charge of malicious litigation* (Season 2, Episode 16, War) — **Едвард Дарбі:** Подавши цей позов, ви піддали своїх клієнтів звинуваченню в сутяжництві. (UAS, URL). Дані фрази перекладені за допомогою компенсації, оскільки в українському перекладі англomовних виразів варто передати повний зміст оригінальних понять, який може бути втрачений через різницю у мовних засобах.

(95) **Defendant:** *That case was sealed* (Season 3, Episode 11, Buried Secrets) — **Підсудний:** Було закрито слухання (UAS, URL). Дана фраза перекладена за допомогою компенсації, оскільки в українському перекладі англomовного виразу варто передати повний зміст оригінального поняття, щоб не втратити його через різницю у мовних засобах.

Трансформація на кшталт граматичної заміни використовується через істотні граматичні різниці між двома мовами, які можуть стати причиною виникнення нетипових або штучних структур під час перекладу. Далі наведено приклад такої трансформації.

(19) **Cabdriver:** *Objection. Irrelevant* (Season 1, Episode 5, Bail Out) — **Таксист:** Заперечую. Несуттєво (UAS, URL). У даному варіанті the noun (objection) було замінено та дієслово (заперечую). Граматичну заміну було використано з метою досягнення наближеності репліки до реалій судових процесів у середовищі мови перекладу.

Транспозиція зумовлена тим, що граматично коректні лінгвістичні структури потребують суворо визначеного порядку слів у реченні. Для природного перекладу також необхідно вдаватися до транспозиції, що можна побачити з прикладу, наведеного нижче:

(10) **Harvey Specter:** *By the way, did you get her to sign an engagement letter?* (Season 1, Episode 1, Pilot) — **Гарві Спектр:** До речі, ти дав їй заповнити листа зобов'язання? (UAS, URL). Морфологічні особливості двоскладових іменникових кластерів (за типом *engagement letter*) вимагають використання транспозиції, оскільки головним словом (nuclear word) тут є *letter* (переклад за схемою 2-1).

Конкретизація допомагає обрати єдино правильний відповідник для певного терміна із ряду синонімічних словникових варіантів перекладу. Ця трансформація зумовлена комунікативним середовищем, в якому функціонує термін. Приклади, наведені далі, демонструють дану особливість:

(11) **Mike Ross:** *Remember when I said you thought you were too smart to be a paralegal?* (Season 1, Episode 1, Pilot) — **Майк Рос:** Пам'ятаєш, коли я сказав, що ти вважаєш себе занадто розумною, щоб бути помічником юриста? (UAS, URL). Англійськомовний термін *paralegal* має багато значень в українській мові, тому застосування конкретизації допомагає підібрати єдине правильне значення, що підходить до даної комунікативної ситуації.

(18) **Mike Ross:** *Your bail cost me everything I had in the bank* (Season 1, Episode 5, Bail Out) — **Майк Рос:** Твоя застава коштувала мені всіх банківських збережень (UAS, URL). Англійськомовний юридичний термін *bail* має кілька значень, проте в цьому випадку було обрано його перше значення для адекватного відтворення змісту цієї комунікативної ситуації.

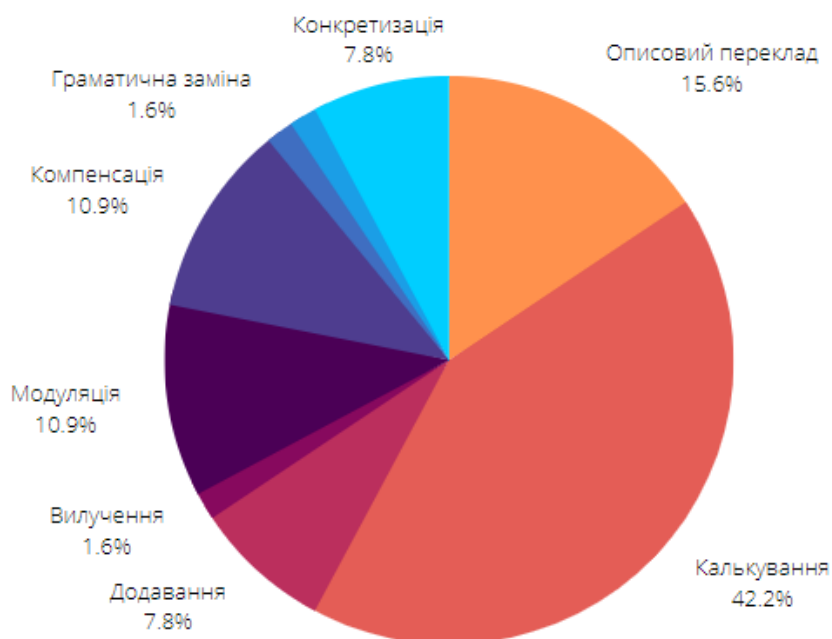
(61) **Manager Lorens:** *This is our new general counsel, Matt Lasker* (Season 2, Episode 4, Discovery) — **Менеджер Лоренс:** Це наш новий юрисконсульт, Мет Ласкер (UAS, URL). Американський юридичний термін *general counsel* має декілька варіантів перекладу в українській мові, проте було обрано той варіант, який найкраще відповідає даній комунікативній ситуації в юридичному дискурсі.

(82) **Louis Litt:** *I'm a new quartermaster. Remember?* (Season 3, Episode 2, I Want You to Want Me) — **Луїс Літ:** Я ж постачальник. Забув? (UAS, URL).

Англомовне поняття *quartermaster* має декілька значень в українській мові, проте було обрано відповідник, який підходить до поданої юридичної комунікативної ситуації.

(99) **Louis Litt:** *Don't play your games with me now, woman, I do closing arguments in 30 minutes and I want you to steal time* (Season 3, Episode 14, *Heartburn*) — **Луїс Літ:** Мені не до твоїх ігор, жінко, у мене через півгодини процес. Спробуй потягнути час (UAS, URL). Конкретизація дає змогу вибрати потрібне значення для терміну із ряду синонімічних, що найкраще підходить до комунікативної ситуації.

Діаграма 3.1 Співвідношення перекладацьких методів в ілюстративних матеріалах

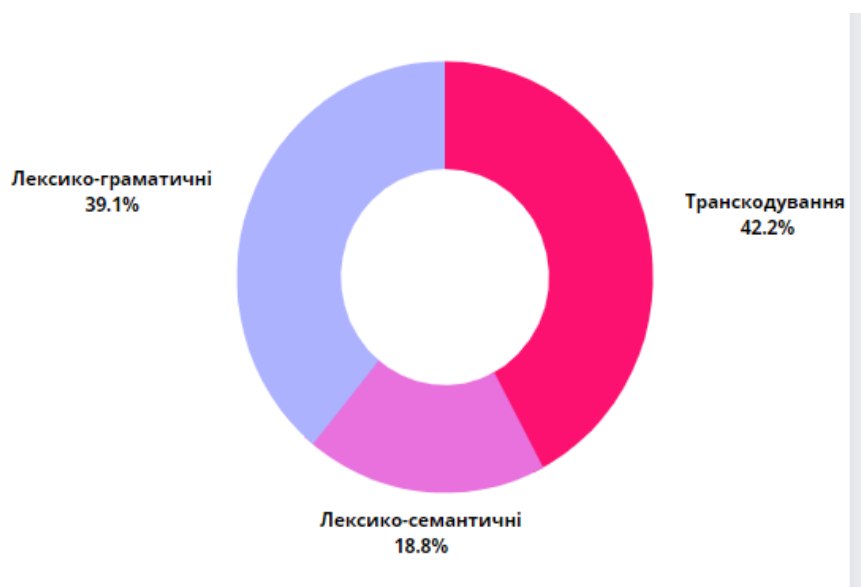

На діаграмі, поданій вище, можна прослідкувати, які трансформації в процесі перекладу було використано і в якій кількості кожна з них. Завдяки цьому можливо проілюструвати загальну перекладацьку тенденцію в матеріалах, відібраних в якості ілюстративного матеріалу для даної роботи.

Крім того, діаграма, подана нижче, демонструє, яка група перекладацьких трансформацій зустрічалася найчастотніше. Транскодування: калькування; лексико-семантичні трансформації: конкретизація та модуляція; лексико-

граматичні трансформації: граматична заміна, додавання, вилучення, описовий переклад, компенсація та транспозиція. Як показує діаграма нижче, за типами перекладацьких трансформацій транскодування (42.2%) переважає, далі лексико-граматичні (39.1%) та лексико-семантичні (18.8%) трансформації.

Діаграма 3.2 Співвідношення типів перекладацьких трансформацій

Тож, як можна помітити з наведених прикладів, в процесі перекладу англійських юридичних термінів послуговуються різноманітними трансформаціями. Їхнє застосування зумовлено різниця у лінгвістичних системах мови оригіналу та мови перекладу.

3.2. Поєднання перекладацьких трансформацій для передачі лінгвостилістичних особливостей англійських юридичних термінів українською мовою

Багатоскладові терміни юридичного дискурсу часто можуть бути перекладені шляхом поєднання декількох способів перекладу. Певна кількість юридичних термінів мають складну структуру, тому варто зважати на цілий ряд факторів під час їх перекладу.

(7) **Harvey Specter**: *Other than her story, the plaintiff doesn't have one piece of evidence* (Season 1, Episode 1, Pilot) — **Гарві Спектр**: Крім власної історії, позивачка не має жодного доказу (UAS, URL) — калькування/ прямий

переклад. Наведені поняття потребують калькування та прямого перекладу для точності передачі змісту.

(9) **Mike Ross:** *Although backdating option is legal, violations arise related to disclosures under IRC Section 409a* (Season 1, Episode 1, Pilot) — **Майк Рос:** Хоча оформлення заднім числом є законним, порушення виникають через розголошення в розділі 409а податкового законодавства (UAS, URL) — описовий переклад/транспозиція. *Backdating options* перекладено шляхом описового перекладу, щоб передати дане поняття в межах україномовної юридичної культури. *Legal, violations* та *disclosures* передано шляхом калькування/прямого перекладу. *IRC Section 409a* перекладено за допомогою транспозиції та компенсації для досягнення зрозумілості та природності перекладених лінгвістичних одиниць. Через морфологічні особливості англійської мови дане поняття можна перекласти описово та, за всіма правилами перекладу іменникових кластерів, застосовується метод перестановки частин словосполучення.

(14) **Harvey Specter:** *You are going back to the office to file an interference claim to the Patent Office* (Season 1, Episode 1, Pilot) — **Гарві Спектр:** Ти їдеш назад для подання позову про втручання до Бюро патентів (UAS, URL) — граматична заміна/транспозиція. У даному випадку, the verb *to file* замінили в українському перекладі на іменник *подання* для економії мови та використали транспозицію за правила перекладу іменникових кластерів.

(17) **Harvey Specter:** *You might wanna warn your client about perjury. We've got sworn testimony from the installer* (Season 1, Episode 4, Dirty Little Secrets) — **Гарві Спектр:** Можливо, Ви захочете попередити свого клієнта про лжесвідчення. У нас є дані під присягою свідчення майстра, який стелив килим (UAS, URL) — калькування/описовий переклад. З метою повного розуміння поняття, у випадку з терміном *sworn testimony* використовується описовий переклад для передачі цілісного значення.

(23) **Lawyer:** *Isn't Harvey Specter going to lead this deposition?* (Season 1, Episode

8, Identity Crisis) — **Адвокат:** А хіба дiзнання буде проводити не Гарві Спектр? (UAS, URL) — калькування/транспозиція. Для милозвучності в даному випадку використовується перестановка частин фрази. Калькування допомагає точніше відтворити сенс оригіналу.

(25) **Lawyer:** *What Ines has just handed you is hard evidence of fraudulal investments and fake losses perpetrated by Perkins* (Season 1, Episode 8, Identity Crisis) — **Адвокат:** Інес щойно передала вам вагомi докази шахрайських iнвестицій та пiдроблених втрат, скоєних Перкінсом (UAS, URL) — калькування/модуляція. В даному випадку використовується калькування для повної передачі змісту, а у словосполучення *hard evidence* використано модуляцію, щоб знайти відповідник в українській мові.

(34) **Harvey Specter:** *Both you and I know that without a warrant this recording is not admissible in court* (Season 1, Episode 9, Undeclared) — **Гарві Спектр:** Ми обидва знаємо, що без ордера цей результат прослуховування не буде прийнятий як доказ у суді (UAS, URL) — граматична заміна/компенсація. The adjective *admissible* під час перекладу українською мовою через відсутність прямого відповідника стає дієприкметником та іменником *прийнятий як доказ*. Також можна зазначити, що в даній фразі використано компенсацію для кращої передачі значення.

(35) **Harvey Specter:** *Had it on my doorstep. And I declared that in this affidavit, which I'm about to send to court* (Season 1, Episode 9, Undeclared) — **Гарві Спектр:** Я знайшов це під дверима. І я заявив про це в афідевіті, яке я вишлю в суд (UAS, URL) — транслітерація/калькування. Для передачі терміну латинського походження, як-от *affidavit*, часто використовується транслітерація. Для повної передачі сенсу фрази *to send to court* використано калькування.

(36) **Harvey Specter:** *You've been committing fraud your entire career, the liability for this...* (Season 1, Episode 10, Shelf Life) — **Гарві Спектр:** Вся ваша кар'єра побудована на шахрайстві, відповідальність за яке... (UAS, URL) —

калькування/прямий переклад. Точність передачі концептів, поданих в даному прикладі, можна завдяки калькуванню/прямому перекладу.

(38) **Harvey Specter:** *Therefore, you'll be sued for 9-years back pay plus any expenses occurrd to cover the damage you've done* (Season 1, Episode 10, Shelf Life)

— **Гарві Спектр:** З Вас стягнуть все, що Ви заробили за 9 років плюс витрати на покриття спричинених Вами збитків (UAS, URL) — калькування/прямий переклад, граматична заміна. The passive *to be sued for* перекладено активним станом *стягнуть*. Крім того, повноцінність передачі концептів, поданих в даному прикладі, можна завдяки калькуванню/прямому перекладу.

(40) **Harvey Specter:** *You think you're the first person to try to extort me, Joe?* (Season 1, Episode 10, Shelf Life) — **Гарві Спектр:** Ви думаєте, що Ви перший,

хто намагається мене шантажувати, Джо? (UAS, URL) — калькування/прямий переклад. До того ж, повністю передати концепт, представлений в даному прикладі, можна за допомогою калькування/прямого перекладу.

(42) **Harvey Specter:** *When we get back to the office I want you to find legal precedent that will allow us to subpoena those records* (Season 1, Episode 10, Shelf

Life) — **Гарві Спектр:** Коли повернемося в офіс, знайди судовий прецедент, який дозволить нам представити записи у суді (UAS, URL) — конкретизація/описовий переклад. Під час перекладу на українську мову у словосполучення *legal precedent* відтворено за допомогою конкретизації, оскільки було обрано потрібний відповідник із ряду значень. Позаяк латиномовний термін *subpoena* не має прямого відповідника в українській мові, використано описовий переклад.

(45) **Lawyer:** *In your capacity as assistant district attorney in the county of New Youk did you knowingly suppress evidence in violation of ABA rules of conduct?* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game) — **Адвокатка:** В якості помічника

окружного прокурора округу Нью-Йорк, чи спеціально Ви приховували докази, тим самим порушуючи норми професійної етики? (UAS, URL) — калькування/граматична заміна. The noun *violation* перекладено дієприслівником *порушуючи*.

Всі фрази перекладено за допомогою калькування, щоб краще зберегти зміст.

(46) **Alexandra Leeds:** *This is my case against him. Falsifying DNA tests, pressed confessions, testimony buried* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game) —

Александра Лідз: Ось моя справа проти нього. Фальсифікація ДНК-тестів, признання під тиском, приховування свідчень (UAS, URL) —

калькування/граматична заміна. Оскільки в українській правовій системі не існує прямого відповідника англomовним термінам, використовується калькування для повної передачі змісту. The adjective *pressed* стає прийменником з іменником *під тиском*, the adjective *buried* стає іменником *приховування*.

(48) **Harvey Specter:** *There is investigation into evidence tampering* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game) — **Гарві Спектр:** Ведеться розслідування махінації з доказами (UAS, URL) —

калькування/транспозиція. Оскільки в українській правовій системі не існує повного відповідника даним англomовним термінам, використовується калькування для повної передачі змісту. Транспозиція використовується відповідно до норм милозвучності мови.

(50) **Jessica Pearson:** *Do you have enough evidence to off-return?* (Season 1, Episode 11, Rules of the Game) — **Джессіка Пірсон:** В тебе достатньо доказів для апеляції? (UAS, URL) —

граматична заміна/калькування. The infinitive to *off-return* стає іменником *апеляція*, крім того, *singular evidence* перекладено множиною *докази*. Для цілковитої передачі змісту використовується калькування.

(51) **Prisoner:** *I had a record* (Season 1, Episode 12, Dog Fight) — **В'язень:** У

мене був привід в поліції (UAS, URL) — модуляція/додавання. В даному випадку модуляція використовується, щоб підібрати контекстуальний синонім для поняття *record*. Додавання розкриває всю суть даного поняття.

(52) **Judge:** *Would you like to confirm with your client before I vaccate his conviction?* (Season 1, Episode 12, Dog Fight) — **Суддя:** Ви хотіли б обсудити це

з клієнтом перед тим, як я відміню його попередній вирок? (UAS, URL) —

калькування/додавання. Для цілковитої передачі змісту використовується калькування. Додавання розкриває всю суть фрази *to vaccate the conviction*.

(54) **Jenny Griffith:** *Today is your first trial* (Season 1, Episode 12, Dog Fight) — **Дженні Гріффіт:** Сьогодні твоє перше слухання (UAS, URL) — калькування/прямий переклад. Повноцінно передати концепт в даному прикладі можна завдяки калькуванню/прямому перекладу.

(55) **Harvey Specter:** *I did read the report, detective* (Season 1, Episode 12, Dog Fight) — **Гарві Спектр:** Я прочитав звіт, детективе (UAS, URL) — калькування/прямий переклад. Повністю передати концепт в даному прикладі та інтегрувати його в нове мовне середовище можна завдяки калькуванню/прямому перекладу.

(56) **Lawyer:** *Your Honour, I would like to request a sidebar* (Season 1, Episode 12, Dog Fight) — **Адвокат:** Ваша честь, я хотів би попросити про постанову (UAS, URL) — калькування/прямий переклад. Передати концепти в даному прикладі цілісно та інтегрувати в нове мовне середовище можна завдяки калькуванню/прямому перекладу.

(57) **Mike Ross:** *Otherwise we're going to sue you for plagiarizing your pitch from our previous works* (Season 2, Episode 1, She Knows) — **Майк Рос:** Інакше ми подамо зустрічний позов за плагіат наших попередніх робіт у Вашому нарисі. (UAS, URL) — калькування/додавання. Для цілковитої передачі змісту даної фрази використовується калькування. Додавання розкриває всю суть контекстуального значення *to sue*.

(62) **Louis Litt:** *Motion to dismiss, motion to compel, motion to strike, motion to change of venue* (Season 2, Episode 4, Discovery) — **Луїс Літ:** Клопотання про відвід, зобов'язання арбітражу, припинення справи, зміни судового округу (UAS, URL) — модуляція/граматична заміна/вилучення. Дані терміни-словосполучення з центральним словом *motion* було перекладено за допомогою модуляції для досягнення точного у передачі сенсу. Також спостерігається граматична заміна, наприклад *to dismiss* (the verb) — *відвід* (іменник). Крім

того, в перших двох перекладених термінах наявне слово *клопотання*, яке потім в усіх наступних перекладах було опущено.

(63) **Louis Litt**: *We are also filing a counter-suit for libel and slander* (Season 2, Episode 4, Discovery) — **Луїс Літ**: Ми додамо зустрічний позов про наклеп, вигадки, які порочать іміжд (UAS, URL) — калькування/додавання. Для цілковитої передачі змісту використовується калькування. Додавання розкриває всю суть даного значення. В даному випадку труднощі виникають під час передачі термінів *libel* та *slander*, що водночас мають схожі та досить різні значення. Так, перший термін означає “a piece of writing that contains bad and false things about a person”, а другий – “a false spoken statement about someone that damages their reputation, or the making of such a statement”.

(66) **Mike Ross**: *I've got it right here. Fully executed from emancipation* (Season 2, Episode 5, Break Point) — **Майк Рос**: У мене з собою повне звільнення з-під опіки (UAS, URL) — граматична заміна/калькування. The participle *executed* перекладається в даному випадку іменником *звільнення*. Для цілковитої передачі змісту використовується також і калькування.

(68) **Donna Paulson**: *I decline to answer, pursuing my 5th Amedment's rights* (Season 2, Episode 7, Sucker Punch) — **Дона Поулсен**: Я відмовляюся відповідати на основі своїх прав згідно з 5-ою поправкою (UAS, URL) — транспозиція/граматична заміна/калькування. Participle *pursuing* перекладається прийменником з іменником *на основі*. Транспозиція слугує засобом досягнення милозвучності мови. Крім того, калькування допомагає досягти точної передачі поняття.

(69) **Jessica Pearson**: *An associate had missed filing, so he backdated the postage* (Season 2, Episode 7, Sucker Punch) — **Джессіка Пірсон**: Співробітник запізнився із відправкою документа, тож він поставив відмітку заднім числом (UAS, URL) — описовий переклад/додавання. Описовий переклад застосовується через відсутність в українській мові прямого відповідника. Додавання допомагає повністю зрозуміти сенс даних понять.

(71) **Mike Ross:** *Pursuing to New York Civil Code, a settlement based on fraudulent representation can be voided by the court* (Season 2, Episode 10, High Noon) —

Майк Рос: Згідно з цивільним кодом штату Нью-Йорк, згода, основана на завідомо неправдивих свідченнях може бути визнаною недійсною в суді (UAS, URL) — калькування/граматична заміна/додавання. The participle *pursuing* перекладається прислівником з прийменником *згідно з*. Додавання допомагає повністю зрозуміти сенс даних понять. Калькування дозволяє передати сенс та зміст фраз, що на пряму відсутні в українській мові.

(84) **Cameron Dennis:** *Eva Hessington, you are under arrest*. **Eva Hassington:**

What?! Harvey Specter: On what charge? Cameron Dennis: Conspiracy to commit murder (Season 3, Episode 3, Unfinished Business) —

Кемерон Денніс: Єво Гессінгтон, Вас заарештовано. **Єва Гессінгтон:** Що?! **Гарві Спектр:** За що?

Кемерон Денніс: Змова з метою вбивства (UAS, URL) — граматична заміна/модуляція. Модуляція *under arrest* – *заарештовано* та *to commit murder* – *з метою вбивства* застосовується для підбору потрібного контекстуального синоніма згідно з нормами української мови. Крім того, було використано граматичну заміну: the preposition and the noun *under arrest* перекладається дієприслівником *заарештовано*, а the infinitive *to commit* – прийменник та іменник *з метою*.

(88) **Cameron Dennis:** *I can have you locked up for assault* (Season 3, Episode 7, She's Mine) —

Кемерон Денніс: Я можу тебе засадити за образу (UAS, URL) — калькування/граматична заміна. Калькування дозволяє передати сенс та зміст фраз, які на пряму відсутні в українській мові. The participle *locked up* перекладається інфінітивом *засадити*.

(90) **Harvey Specter:** *The defense's calling Steven Huntly to the stand* (Season 3, Episode 8, Endgame) —

Гарві Спектр: Захист викликає для свідчень Стівена Гантлі (UAS, URL) — калькування/описовий переклад. Калькування дозволяє передати сенс та зміст фраз, які необхідно передати в українській мові через відсутність прямого відповідника. Також за відсутність прямого перекладного

терміна в українській мові, використовується описовий переклад для відтворення змісту англомовного виразу.

(91) **Louis Litt:** *Counter-suit for slander, motion to dissembling class, change of venue, sanctions, depositions, discovery* (Season 3, Episode 8, Endgame) — **Луїс Літ:** Контр-позов за наклеп, прохання про анулювання справи, клопотання про спрощений судовий процес, про передачу справи до іншого суду, санкції, допити, стягнення інформації (UAS, URL) — калькування/ компенсація. Калькування дозволяє передати сенс та зміст фраз, для яких необхідний першопереклад в українській мові. Дані поняття перекладено також за допомогою компенсації, оскільки в українському перекладі англомовних термінів варто передати повний зміст оригінального поняття, який може бути втрачений через різницю у мовних засобах.

(93) **Jessica Pearson:** *You're under oath.* **Travis Tanner:** *Don't answer that.* **Dana Scott:** *I wouldn't, it's a federal crime.* **Harvey Specter:** *I'm talking to your client off the record* (Season 3, Episode 10, Stay) — **Джессіка Пірсон:** Ви під присягою. **Тревіс Теннер:** Не відповідайте. **Дана Скотт:** Ще б пак, це федеральний злочин. **Гарві Спектр:** Я поговорю з нею без протоколу (UAS, URL) — калькування/ конкретизація. Калькування дозволяє передати сенс та зміст поняття *federal crime*, для якого немає повного еквіваленту в українській мові. Конкретизація допомагає вибрати потрібне значення із ряду представлених, що найбільше відповідає контексту.

(94) **Harvey Specter:** *Hard-med's in-house lawyer negotiated this because the bad PR cost them more than the settlement* (Season 3, Episode 10, Stay) — **Гарві Спектр:** Штатний юрист «Гард-мед» йде на домовленість, тому що погана репутація обернеться їм дорожче (UAS, URL) — калькування/прямий переклад. З метою повноцінного перекладу представленого поняття використовується калькування та прямий переклад.

(97) **Elliot Stemple:** *Your Honour, based on evidence introduced by opposing counsel and Mr. Morris's testimony I would like to file a counter-suit against "A-Y-Z"*

for patent infringement (Season 3, Episode 13, Moot Point) — **Елліот Стемпл:** Ваша Честь, виходячи з фактів, представлених опонентом, та свідчень експерта, я хочу подати зустрічний позов проти "Ей-Вай-Зі" за порушення патентних прав (UAS, URL) — вилучення/ калькування/ додавання. Калькування дозволяє передати сенс та зміст фраз, для яких немає повних еквівалентів в українській мові. Для того, щоб досягти мовної економії, використовується вилучення тих мовних елементів, які можна відновити із контексту. Для повної передачі змісту та коректного розуміння значення оригінального терміну використовується додавання.

(98) **Elliot Stemple:** *That will cost my client a fortune!* **Mike Ross:** *Yeah, but it's better than being convicted of corporate espionage* (Season 3, Episode 13, Moot Point) — **Елліот Стемпл:** Тут цілий статок! **Майк Рос:** Це краще, ніж звинувачення в корпоративному шпигунстві (UAS, URL) — граматична заміна/калькування. Калькування дозволяє передати повністю передати зміст поняття corporate espionage, щоб зробити його зрозумілим в україномовному правовому середовищі. The gerund *being convicted* перекладається за допомогою іменника *звинувачення*.

В поданих прикладах, крім перекоадацьких трансформацій, представлених раніше, було також вжито такі шляхи перекладу: прямий переклад (7 випадків), що зумовлений історичною та мовною традицією та транслітерація (affidevit – афідевіт).

У підсумку, варто зазначити, що юридична термінологія має складну природу. Часто заради досягнення еквівалентності та адекватності необхідно застосовувати декілька перекладацьких трансформацій, що пояснюється насамперед різницею як в лексичній, так і в граматичній системах мови-оригіналу та мови-перекладу.

Висновки до розділу 3

Переклад юридичного дискурсу не зводиться та не обмежується лише підбором відповідника, а охоплює ширшу об'єм роботи аж до визначення суміжного концепту. Перекладачі-термінологи мають володіти не лише ґрунтовними знаннями мов оригіналу та перекладу, але й бути достатньо обізнаним на тій сфері, з термінологією якої вони працюють. У разі відсутності у лексикографічних джерелах прямого еквівалента для певного терміна, в процесі перекладу англійських багатокomпонентних термінів, як правило, використовують ті перекладацькі техніки, що були вказані та проілюстровані вище, а саме: транскодування, калькування, описовий переклад, конкретизація, додавання та вилучення.

Отже, переклад текстів юридичного дискурсу та термінів має бути в цілому зорієнтований на ряд факторів та особливостей. Перекладачі у правничій сфері мають бути спеціалістами перекладознавства та мовознавства загалом, і, крім того, володіти базовими знання робочої галузі правознавства та співпрацювати із юристами для уникнень розбіжностей чи огріхів, що можуть стати причиною різночитань юридичних документів або непорозумінь під час вирішення судових справ.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження лінгвостилічних особливостей англійської юридичної термінології та специфіки її відтворення українською мовою дало змогу дійти ряду висновків.

Терміносистема юридичної науки – явище складне та різностороннє. Вона постійно адаптується та змінюється внаслідок інтеграції юридичного дискурсу в інші види дискурсів і появи нових понять та термінів у цій галузі людської діяльності. Внаслідок даних тенденцій навіть з'явилася наука, що перебуває на маргіналах лінгвістики та правознавства – юридична лінгвістика. Особлива увага прикута до юрлінгвістики в ході посилення відносин між країнами, інтеграції й взаємообміном знаннями, досвідом і здобутками.

Однак, не дивлячись на активну роботу над питанням визначення «терміна», мовознавці досі не мають єдиної конкретної дефініції. Проте всі дослідники підтримують думку, що термін повинен бути однозначним (щонайменш в рамках однієї терміносистеми) та мати фіксоване визначення у словнику. Питанням про особливості юридичних термінів вже декілька десятиліть займається ціла когорта іменитих лінгвістів та філологів. Завдяки дослідженням Карабана В.І., Вюстера Е., Нікітіна Ф.О та інших відомих учених було виявлено найчастотніші характеристики та процеси, що притаманні термінології юридичного дискурсу.

Нові юридичні понятійні одиниці постійно з'являються завдяки розширенню «меж» правової науки, появою нових законів та інших юридичних документів та, звісно, перекладацькій діяльності. Крім цього, юридична терміносистема здатна адаптуватися до потреб аудиторії та виду спілкування, оскільки послуговуються юридичними термінами не лише фахівці цієї галузі, але й ті, хто не має ґрунтовних знань, в тому числі й в усній формі. Разом з тим, юридична терміносистема має галузеву спеціалізацію, тому на основі використаних ілюстраційних матеріалів досліджено, що існують такі розгалуження: *military law, business law, family law, civil law, criminal law,*

financial law.

Юридичний дискурс можна справедливо віднести до інтердискурсу, оскільки він може містити у собі характеристики інших дискурсів (науковий, офіційно-діловий, розмовний тощо). Така особливість зумовлена активним розвиток правових відносин та зацікавленістю в цій сфері суспільної діяльності.

Основою ілюстраційного матеріалу для даного дослідження послуговували правові терміни американського телесеріалу «Форс-мажори». Ці матеріали також наочно доводять те, що юридичний дискурс є інтердискурсом, оскільки він (крім ділового спілкування) інтегрований у медіа дискурс і навіть у розмовний стиль. На основі цих матеріалів було виокремлено такі особливості юридичної термінології як частини інтердискурсу: терміни неофіційного стилю (16,7%), неологізм/сленгізм (5.6%), спеціалізовані терміни (33.3%), терміни офіційного стилю (5.6%), терміни латинського (22.2%) та французького (16.7%) походження.

Проведене дослідження демонструє мовні, словотвірні та стилістичні особливості юридичних понять на прикладах відібраного ілюстраційного матеріалу. Його результати вказують на численні дериваційні моделі, які притаманні юридичним термінам, серед яких кількість компонентів та морфологічний склад даних складових. У фокусі дослідження також розглядалися різного роду класифікації, за якими можна поділяти відібрані терміни правничої науки. У основу класифікаційних параметрів лягли такі категорії: «зрозумілість» (загальнозначущі, спеціальні юридичні та спеціально-технічні терміни), кількість компонентів та граматична характеристика (прості, складні та терміни-словосполучення), місце та роль в юридичній науці і практиці (доктринальні та легальні), внутрішні та зовнішні терміни (зрозумілі вузькому колу юристів та широким верствам населення відповідно). Ці та інші класифікації були представлені таким мовознавцями як Панов М.І., Чулінда Л.І., Коваленко А.Я.

Юридичний дискурс зазвичай характеризується значною кількістю

термінологічних одиниць, клішованих та усталених виразів, обмеженістю використання виражальних засобів (або їх відсутністю), складним синтаксисом. Проте часом ці норми можуть порушувати, щоб досягти прагматичного ефекту та реалізувати комунікативну ситуацію. Термінологія юридичного дискурсу зазнає впливу та змін внаслідок синхронічному та діяхонічному розвитку терміносистеми та правових науки, мовна економія, а також екстралінгвальних чинників.

Варто зазначити також і приналежність американської системи права до однієї з найчислішених правових «родин», а саме цивільного права. Оскільки ілюстраційний матеріал відображає юридичні відносини у американській юридичній фірмі, то також слід брати до уваги, що в комінкативному правовому просторі США функціонують особливі юридичні поняття, що будуть відрізнятися від, скажімо, спорідненого юридичного простору Великої Британії.

Питання перекладу юридичних термінів завжди було в центрі уваги мовознавців та перекладачів по всьому світу, як-от Д. Мелінкоффа, Бортничука Є., Дерді Е, Кияка Т. Всі дослідники цього питання сходяться на думці, що в процесі перекладу необхідно використовувати наявні відповідники у мові перекладу, а за їх відсутності шукати відповідний концепт. Крім того, існує цілий ряд способів передачі анголомовних правових термінів українською мовою, найпоширені серед яких такі: додавання, опущення, описовий переклад, види транскодування, граматична заміна, модуляція (логічний розвиток поняття) і т.д. Не зайвим буде додати, що перекладач може створити власний термін у мові перекладу на основі всіх доступних матеріалів, проте попередньо необхідно впевнитися у відсутності схожого поняття/концепту у мові перекладу, аби уникнути різночитань, неоднозначності та термінологічної синонімії.

Одним із головних принципів перекладу юридичних текстів (як, загалом, і будь-якого іншого виду текстів) є повне розуміння викладеного матеріалу.

Через інституційний характер юридичного дискурсу, адекватне та однозначне тлумачення наданих матеріалів необхідна для врегулювання різного роду відносин, починаючи від вирішення участі тієї чи іншої людини та закінчуючи міжнародними документами.

Необхідно також додати, що перекладачі юридичного дискурсу мають на рівні зі знаннями мов оригіналу та перекладу володіти й головними аспектами юридичної науки. Часто підґрунтям юридичного дискурсу слугує традиція чи прецедент, що також варто враховувати під час перекладу юридичних текстів. У випадку, коли цих знань недостатньо, такий переклад варто здійснювати у співпраці із адвокатами чи юристами. Це дослідження виявило, що статистично можна окреслити тенденції до таких перекладацьких трансформацій: калькування (42.2%), описовий переклад (15.6%), компенсація (10.9%), модуляція (10.9%), конкретизація (7.8%), додавання (7.8%), вилучення (1.6%), граматична заміна (1.6%), траснпозиція (1.6%).

Здійснене дослідження вказує на перспективи для подальшого розгляду питання характерних рис юридичних англомовних термінів та особливостей їх передачі засобами української мови. Зокрема, у ході подальших досліджень варто звернути особливу увагу на «вкраплення» елементів інших дискурсів в межах юридичного дискурсу, країни, в якій функціонують терміни, соціальну приналежність користувачів термінологічної бази та сфера застосування термінологічного банку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонович М. М. Проблеми уніфікації юридичної термінології з прав людини. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали III регіон. наук. конф.* Львів, 1997. С. 58—61.
2. Артикуца Н. В. Законодавчі терміни та їх визначення. *Наукові записки. Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». Т. 90: Юридичні науки.* Київ, 2009. С. 39—44.
3. Артикуца Н. В. Мова права і юридична термінологія: навч. посіб. 2-е вид., змін. і допов. Київ: Стилос, 2004. 277 с.
4. Артикуца Н. В. Мова права та її вивчення студентами юридичних спеціальностей у вищих навчальних закладах України. Київ: Стилос, 2004. Т. 2. С. 156.
5. Балацька О. Л., Куц О. В., Педашев С. А. Особливості англо-українського перекладу багатокомпонентних термінів: лексичні трансформації. *«Молодий вчений».* 2019. № 5.1 (69.1). С. 14—17.
6. Балтаджи П. М. Перекладацька діяльність як фактор формування сучасної системи юридичних термінів. *Сучасний вимір держави та права: зб. наук. пр.* Миколаїв, 2008. С. 33—35.
7. Вербенец М. Б. Юридична термінологія української мови: історія становлення і функціонування. Дис. Київ, 2004. Автореферат. 20 с.
8. Веренкіотова О. В. Категорія «поняття» у теорії та філософії права. *Підприємництво, госп-во і право.* 2008. № 10. С. 75—78.
9. Гумовська І. М. Англійська правнича термінологія в економічному дискурсі. *Праці Міжнар. конф. «Прикладна лінгвістика у XXI ст».* Львів, 2003. 230 с.
10. Гумовська І. М. Англійська юридична термінологія в економічних текстах: генезис, дериваційні та семантико-функціональні аспекти. Дис. Львів, 2000. Автореферат. 20 с.

- 11.Дерді Е. Т. Словотвірні та структурно-семантичні характеристики англійських юридичних термінів. Дис. Київ, 2003. Автореферат. 21 с.
- 12.Дерді Е. Т. Терміни-словосполучення в англійській юридичній термінології. *Гуманітарний вісник. Серія «Іноземна філологія»*. Черкаси: ЧІТІ, 1999. С. 79—82.
- 13.Дорда С. В. Діалогічна сполучуваність права та мови. *Правовий вісник Української академії банківської справи*. 2013. № 2(9). С. 12—15.
- 14.Дорда С. В. Про деякі особливі характеристики юридичного дискурсу. *Світогляд – Філософія – Релігія: зб. наук. пр.* Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2014. Вип. 5. С. 146—154.
- 15.Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Вінниця: Нова книга, 2002. 207 с.
- 16.Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Київ: Наукова книга, 2002. 564 с.
- 17.Кияк Т. Р. Лінгвістичні аспекти термінознавства: Навч. посіб. Київ: УМК ВО, 1989. 104 с.
- 18.Клочко М. І. Види юридичних термінів. *Університетські наукові записки*. 2010. № 2. С. 18—20.
- 19.Кнодель Л. В. Англійська для юристів: Навч. посіб./ Knodel L.V English for Law. Київ: Вид. Паліводи А.В., 2008. 260 с.
- 20.Коваленко А. Я. Науково-технічний переклад: Навчальний посібник. Тернопіль: Видавництво Карп'юка, 2001. 284 с.
- 21.Коваль Н. Є. Інтердискурс у юридичному дискурсі. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки». Мовознавство*. 2014. № 2. С. 68—72.
- 22.Коваль Н. Є. Мовні засоби аргументації в юридичному дискурсі (на матеріалі англійських законодавчих та судових документів). Дис. Львів, 2007. 184 с.

- 23.Ковтун І. І. Словотвірна та структурно-семантична характеристика юридичної термінології. *Лінгвістичні дослідження: Зб. наук. праць ХнПУ ім. Г. С. Сковороди*. 2012. Вип. 34. С. 229—236.
- 24.Кононов О. Знову про проблеми юридичного перекладу. *Юрид. журнал*. 2004. № 12. URL: <http://justinian.com.ua/article.php?id=1507>
- 25.Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Київ: Наукова думка, 2003. 285 с.
- 26.Косаренко О. І. Мовні норми та закономірності в системі права. *Вісник Академії адвокатури України*. 2011. № 2 (21). С. 213—214.
- 27.Кравченко С. П. Лінгвістичні особливості юридичного дискурсу. Одеса: Гельветика, 2020. С. 282—287.
- 28.Кравченко С. П. Мова як фактор правотворення та законотворення. Дис. Одеса, 2000. 207 с.
- 29.Лахмостова А. І. Структурні особливості англійських та німецьких складних термінів та їх переклад (на матеріалі текстів юридичної тематики). 2020. 63 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/168412244.pdf>
- 30.Любченко М. І. Юридична термінологія: поняття, особливості, види. Монографія. Харків: «Права людини». 2015. 250 с. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/17318/1/Lubchenco_mon-2015.pdf
- 31.Мисик Л. В., Савка І. В. Англійська юридична мова. Комунікативний аспект/Mysyk L., Savka I. Legal English. Communicative Aspect. Textbook. Київ: ІнЮре, 2013. 288 с.
- 32.Ніконова В. Г., Кононець Ю. В., Мелько Х. Б., Польова Е. В., Скрябіна В. Б., Сніцар В. П., Чернікова О. І. Specialized Translation from a Cognitive Perspective/ Професійно-орієнтований переклад у когнітивно-дискурсивного ракурсі: Навч. Посібник. Київ: Видавничий центр КНЛУ. С. 314—315.

- 33.Ожоган В., Клочек Г., Кучинський Б., Лучик В. та ін. *Наукові записки*. Випуск 75 (2). *Серія: Філологічні науки (мовознавство): У 5 ч.* Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. URL: https://www.cuspu.edu.ua/download/nz_2010_4.pdf
- 34.Панов М. І. Проблеми формування понятійного апарату юридичної науки: методологічні аспекти. *Вісник Академії правових наук України*. 2003. № 2/3. 59 с.
- 35.Полешко А. С. Конкретизація юридичних термінів у термінологічних словосполученнях. *Рад. право*. 1976. № 9. С. 32—37.
- 36.Полешко А. С. Юридичні поняття, що передаються словосполученням. *Рад. право*. 1977. № 2. С. 69—74.
- 37.Пономарьова Л. А. Мовні засоби юридичного дискурсу. *Лінгвістичні студії: Збірник наукових праць*. Донецьк, 2008. URL: <http://litmisto.org.ua/?p=8432>
- 38.Прадід Ю. Ф. Юридична лінгвістика як окрема галузь знань. *Вісн. Луган. ін-ту внутр. справ*. 2001. № 3. С. 246—249.
- 39.Про що серіал «Форс-мажори» URL: <https://ukr.culturell.com/o-chem-serial-fors-mazhori-read-179209>
- 40.Проценко Г. П., Прохоренко О. Ф., Шестопалова Л. М.; за заг. ред. Гусарова С. М. *Правнича лінгвістика: навч. посіб.* Київ: А.В.К., 2010. 312 с.
- 41.Руднева І. С. Юридичний дискурс як модель інституційного дискурсу. *Вісник ХНУ ім. В.Н. Каразіна. Іноземна філологія*. 2018. Вип. 87. С. 85—91.
- 42.Русанівський В. М. *Структура лексичної і граматичної семантики* Київ: Наук. думка, 1988. 153 с.
- 43.Сімонок В. П., Костюченко Т. І., Олійник Т. В., Фоменко Т. М., Шишкіна Л. О. *Посібник з англійської мови для студентів-юристів*. Харків:

- Право, 2005. 264 с. URL:
https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/ANGL/1/Englishposobie1.pdf
44. Скорофатова А. О. Основи юридичної лінгвістики: навчально-методичні матеріали до курсу. Київ: Міжрегіональна академія управління персоналом, 2020. 640 с.
45. Сніговська О. В. Особливості перекладу англійських і новогрецьких економічних багатокомпонентних термінів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. Випуск 61. 2016. С. 329—332.
46. Тарнавська М. М. Класифікація юридичних термінів (на матеріалі сучасної арабської літературної мови). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2015. №17. С. 86—88. URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v17/part_2/29.pdf
47. Трач Н. С. Термінологія сучасного законодавства України (лексичний аспект). *Наукові записки. Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». Т. 22: Гуманітарні науки*. Київ, 2003. С. 23—27.
48. Туранін В. Ю. Феномен юридичної мови: концептуалізація проблеми. *Вісник ХНУВС*. 2013. № 2 (61). С. 73—79.
49. Хацер Г. О. Терміни-словосполучення в англійському юридичному дискурсі: аналіз композиційних процесів. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки»*. 2018. № 1 (15). С. 282—287.
50. Ходаковська О. О. Специфіка англійського юридичного дискурсу та особливості його перекладу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. 2014. № 10. С. 164—167.
51. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Іванко Ю. П., Ліпко І. П. Переклад англійської юридичної літератури. Навч. посіб. 3-є видання, виправлене і доповнене. Вінниця: Нова Книга, 2006. 656 с. URL: https://msn.khnu.km.ua/pluginfile.php/234746/mod_resource/content/1/%D0%

AE%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9.pdf

52. Чулінда Л. І. Українська правнича термінологія: навч. посіб. Київ: Магістр-XXI сторіччя, 2005. С. 57.
53. Bast C. Lawyers Should Use Plain Language. *Florida Bar Journal*. 1996. № 10. P. 3—10.
54. Butt P. Legalese versus Plain Language. *Amicus Curiae Issue*. 2001. №35. P. 28—32.
55. Child B. Language Preferences of Judges and Lawyers: A Florida Survey. *Florida Bar Journal*. 1990. № 32. P. 60—65.
56. Cohen M. How to Write in Plain English Instead of “Legalese”. URL: <http://www.avvo.com/legal-guides/ugc/how-to-write-in-plain-english-instead-of-legalese>.
57. Cotterill J. *Language in the Legal Process*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2002. 295 p.
58. Day J., Krois-Linder A. *Translegal. International Legal English. Teacher’s Book*. Cambridge: Cambridge University Press, 2006. 320 p.
59. Eades D. *Sociolinguistics and the Legal Process*. Bristol/Buffalo/Toronto: Multilingual Matters, 2010. 592 p.
60. Ewald W. Comparative jurisprudence (II): the logic of legal transplants. *The American Journal of Comparative Law*. 1995. 43(4). P. 489—510. URL: <https://doi.org/10.2307/840604>
61. Gibbons J. *Forensic Linguistics. An Introduction to Language in the Justice System*. Oxford: Blackwell, 2003. 250 p.
62. Heffer C. *The Language of Jury 6: A Corpus-Aided Analysis of Legal-Lay Discourse*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2005. 253 p.
63. Holt E. J., Johnson A. J. Legal talk. Socio-pragmatic analysis of legal talk: police interviews and trial discourse. *The Routledge Handbook of Forensic Linguistics*. Abingdon and New York: Routledge, 2010. P. 21—36.

64. Hutton C. *Language, Meaning and the Law*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2009. 244 p.
65. Johnson A. J. Legal discourse: processes of making evidence in specialised legal corpora. *Handbooks of Pragmatics*. De Gruyter Mouton: Berlin, 2014. P. 525—554. URL:
<https://eprints.whiterose.ac.uk/90463/3/Legal%20discourse%20Author's%20Accepted%20version.pdf>
66. Mellinkoff D. *The Language of the Law*. Boston: Little, Brown and Co, 1983. 526 p.
67. Mellinkoff D. *The Language of the Law*. Boston: Non Basic Stock Line, 2004. 526 p.
68. Mishchenko V. English for Specific Purposes World. *Terminology Translation in Teaching Legal English*. Issue 29, Volume 9. 2010. 9 p. URL:
http://www.philologist.com/Articles_29/Terminology.pdf
69. Phillips A. *Lawyers' language. How and why legal language is different*. New York: Routledge Taylor & Francis Group, 2003. P. 200.
70. Rayar W. Problems of Legal Translation from the Point of View of the Translator. *Translation our Future. Proceedings of the XI World Congress of FIT*. Maastricht: Euroterm, 1988. P. 451—462.
71. Sandrini P. Legal Terminology. *Some Aspects for a New Methodology. Journal of Linguistics*. 1999. No. 22. P. 101—111.
72. Šarčević S. *New Approach to Legal Translation*. The Hague: Kluwer Law International, 1997. 114 p.
73. Seo J. M. Legal terminology in translation practice: dictionaries, googling or discussion forums. *SKASE Journal of Translation and Interpretation*. 2008. Vol. 3, no. 1. 17 p. URL:
<https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/27911966/biellucja-with-cover-page-v2.pdf?Expires=1639599784&Signature=bYW3q5ooxVOWBkbsHAsXcawrB9uJp-f6zUb~syUbZMI2Xx->

wfe6yGsl2A9AsRsrZqjMMuF8Kp6lqrC1ECvK6zQQjkuDqsTZmBPzm8Gson
 Zlu5saOjwHV0drEo2O3G9OJyP3~NgPNkRGrgCdL8vrqQ193vZnnl8m7~0fO
 AixumTebKOrlR6ynRmnugXnfDnIM48hr3mGG8qBGuD8RjozQwSLuqYZ
 WvEnLzSMIXB1F76HmH~KbywlVgHEAZioot4vwNqUnHBuG0eGz2JpPS2
 yUCe-
 vPri4Ir6aQgbvhP179ZCSZV7rPVvAqHnZIHu~KFuMqoBCchJm1VBvTzcV
 WASQuQ__&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA

74. Shelton D. Commitment and compliance: The role of non-binding norms in the international legal system. Oxford; New York: Oxford University Press on Demand, 2003. P. 1—20.
75. Shuy R. Linguistics in the Courtroom: A practical guide. Oxford: Oxford University Press, 2006. 162 p.
76. Solan L. P., Tiersma P. Speaking of Crime. The Language of Criminal Justice. Chicago: University of Chicago Press, 2005. 264 p.
77. Turanin V. Yu., Tonkov E. E., Kuprieva I. A., Pozharova L. A., Turanina N. A. Legal terminology phenomenon in the context of modern legal system evolution. *Humanities & Social Sciences Reviews*. Vol 7, No 4. 2019. P. 1291—1295 URL:
http://95.167.109.86/bitstream/123456789/27847/1/Turanin_Legal_19.pdf
78. Wise E. M. The transplant of legal patterns. *The American Journal of Comparative Law*. 1990. P. 122. URL: <https://doi.org/10.2307/840531>

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- (ЮТТС) – Гончаренко В. Г., Андрушко П. П., Базова Т. П. та ін.: [ред. Гончаренко В. Г.]. Юридичні терміни. Тлумачний словник. 2-ге вид. Київ: Либідь, 2004. 320 с.
- (OEDO) – Oxford English Dictionary Online, 2011. Retrieved on November 17, 2012. URL: <http://dictionary.oed.com>.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

- (UAS) – UASerials URL: <https://userials.pro/46-fors-mazhori.html>

ДОДАТОК

Юридична термінологія у американському телесеріалі «Форс-мажори» та її відтворення в українськомовному перекладі

	Текст оригіналу	Текст перекладу
1.	Harvey Specter: <i>You know what, I'd subpoena the personnel records</i> (Season 1, Episode 1, Pilot).	Гарві Спектр: Знаєш що, я <u>подам запит на особові справи працівників</u> (UAS, URL).
2.	Mike Ross: <i>Do you think that's a fair assessment?</i> (Season 1, Episode 7, Play the Man)	Майк Рос: Думаєш, це <u>об'єктивна оцінка?</u> (UAS, URL)
3.	Harvey Specter: <i>Are you ready to testify against Anthony Mazlo in open court?</i> (Season 1, Episode 8, Identity Crisis)	Гарві Спектр: Ви готові <u>свідчити проти</u> Ентоні Мазло <u>на відкритому засіданні суду?</u> (UAS, URL)
4.	Harvey Specter: <i>I say Atticus Finch makes a good speech here, but this is a fender-bender, not a multimillion-dollar lawsuit</i> (Season 1, Episode 5, Bail Out).	Гарві Спектр: Я скажу, що Аттікус Фінч виступає з гарною промовою, але це – <u>дрібне ДТП</u> , а не <u>судова справа на мільйони доларів</u> (UAS, URL).
5.	Mike Ross: <i>What if I told you</i>	Майк Рос: А якщо я скажу Вам, що

	<i>that I consume knowledge like no one you've ever met, and I've actually <u>passed the bar</u>?</i> (Season 1, Episode 1, Pilot)	всютую знання швидше, ніж будь-хто, з ким Ви колись бачилися, і я вже <u>склав іспит в адвокатуру</u> ? (UAS, URL)
6.	Mike Ross: <i><u>Civil liability</u> associated with <u>agency</u> is based on several factors including the <u>deviation of the agent from this path</u>, the <u>reasonable inference of agency on behalf of the plaintiff</u>, and <u>the nature of the damages themselves</u></i> (Season 1, Episode 1, Pilot).	Майк Рос: <u>Цивільно-правова відповідальність</u> базується на декількох факторах, серед яких <u>ступінь ухилення довіреної особи від обраного шляху</u> , <u>наявність обґрунтованих умовиводів від імені позивача</u> і сам <u>характер збитків</u> (UAS, URL).
7.	Harvey Specter: <i>Other than her story, the <u>plaintiff</u> doesn't have one piece of <u>evidence</u></i> (Season 1, Episode 1, Pilot).	Гарві Спектр: Крім власної історії, <u>позивачка</u> не має жодного <u>доказу</u> (UAS, URL).
8.	Mike Ross: <i>Look, Harvey Specter...when you're a <u>defendant</u>, you need the <u>jury</u> to protect you</i> (Season 1, Episode 1, Pilot).	Майк Рос: Послухай, Гарві Спектр...коли ти – <u>відповідач</u> , тобі треба захист <u>судді</u> (UAS, URL).
9.	Mike Ross: <i>Although <u>backdating option</u> is <u>legal</u>, <u>violations</u> arise related to <u>disclosures</u> under <u>IRC Section</u></i>	Майк Рос: Хоча <u>оформлення заднім числом</u> є <u>законним</u> , <u>порушення</u> виникають через <u>розголошення</u> в розділі 409а

	<i>409a</i> (Season 1, Episode 1, Pilot).	<u>податкового законодавства</u> (UAS, URL).
10.	Harvey Specter: <i>By the way, did you get her to sign an <u>engagement letter</u>?</i> (Season 1, Episode 1, Pilot).	Гарві Спектр: До речі, ти дав їй заповнити <u>листа зобов'язання</u> ? (UAS, URL).
11.	Mike Ross: <i>Remember when I said you thought you were too smart to be a <u>paralegal</u>?</i> (Season 1, Episode 1, Pilot)	Майк Рос: Пам'ятаєш, коли я сказав, що ти вважаєш себе занадто розумною, щоб бути <u>помічником юриста</u> ? (UAS, URL)
12.	Mike Ross: <i>All you have to do is give a <u>deposition</u></i> (Season 1, Episode 1, Pilot)	Майк Рос: Все, що Вам треба зробити – <u>дати свідчення</u> (UAS, URL).
13.	Mike Ross: <i>But <u>witness tampering is a crime</u>, and you will go to <u>prison</u> where we guarantee you'll learn more about unwanted sexual advances than you can possibly imagine</i> (Season 1, Episode 1, Pilot).	Майк Рос: Але <u>фальсифікація свідка</u> – це злочин, і Ви <u>сядете за ґрати</u> , де, ми гарантуємо, дізнаєтеся про небажані сексуальні контакти більше, ніж можете собі уявити (UAS, URL).
14.	Harvey Specter: <i>You are going back to the office to file an <u>interference claim</u> to the Patent Office</i> (Season 1, Episode 1, Pilot).	Гарві Спектр: Ти їдеш назад для <u>подання позову про втручання</u> до Бюро патентів (UAS, URL).

15.	Judge: <i>I've decided to leave the bench</i> (Season 1, Episode 1, Pilot).	Суддя: Я вирішив <u>завершити кар'єру судді</u> (UAS, URL).
16.	Judge: <i>This case is moving forward</i> (Season 1, Episode 4, Dirty Little Secrets).	Суддя: Цю <u>справу прийнято на розгляд судочинства</u> (UAS, URL).
17.	Harvey Specter: <i>You might wanna warn your client about perjury. We've got sworn testimony from the installer</i> (Season 1, Episode 4, Dirty Little Secrets).	Гарві Спектр: Можливо, Ви захочете попередити свого клієнта про <u>лжесвідчення</u> . У нас є <u>дані під присягою свідчення</u> майстра, який стелив килим (UAS, URL).
18.	Mike Ross: <i>Your bail cost me everything I had in the bank</i> (Season 1, Episode 5, Bail Out).	Майк Рос: Твоя <u>застава</u> коштувала мені всіх банківських збережень (UAS, URL).
19.	Cabdriver: <i>Objection. Irrelevant.</i> Harvey Specter: <i>I believe when I made the same objection you told His Honour it was highly relevant.</i> Judge: <i>Overruled</i> (Season 1, Episode 5, Bail Out).	Таксист: <u>Заперечую. Несуттєво.</u> Гарві Спектр: Здається, коли я зробив такий <u>протест</u> , Ви сказали <u>суду</u> , що це має <u>велике значення</u> . Суддя: <u>Протест відхилено</u> (UAS, URL).
20.	Clerk: <i>You think I don't know what an attorney client</i>	Клерк: Ви думаєте, я не знаю, що значить <u>адвокатська таємниця</u>

	<i>privilege is</i> (Season 1, Episode 6, Tricks of the Trade).	(UAS, URL).
21.	Harvey Specter: <i>You represented Bert Campbell in a civil suit 12 years ago</i> (Season 1, Episode 6, Tricks of the Trade).	Гарві Спектр: Ти представляв Берта Кемпбелла в <u>цивільному позові</u> 12 років тому (UAS, URL).
22.	Judge: <i>Court rules in favour of the defendant</i> (Season 1, Episode 7, Play the Man).	Суддя: <u>Суд приймає рішення на користь відповідача</u> (UAS, URL).
23.	Lawyer: <i>Isn't Harvey Specter going to lead this deposition?</i> (Season 1, Episode 8, Identity Crisis).	Адвокат: А хіба <u>дiзнання буде проводити</u> не Гарві Спектр? (UAS, URL)
24.	Lawyer: <i>This report summarizes an internal investigation we conducted</i> (Season 1, Episode 8, Identity Crisis).	Адвокат: Цей звіт містить дані <u>внутрішнього дослідження</u> , яке ми провели (UAS, URL).
25.	Lawyer: <i>What Ines has just handed you is hard evidence of fraudul investments and fake losses perpetrated by Perkins</i> (Season 1, Episode 8, Identity Crisis).	Адвокат: Інес щойно передала вам <u>вагомi докази шахрайських iнвестицій та підроблених втрат</u> , скоєних Перкінсом (UAS, URL).

26.	Harvey Specter: <i>I assume you've documented his <u>malfeasance</u> (Season 1, Episode 8, Identity Crisis).</i>	Гарві Спектр: Я припускаю, що ви вже задокументували його <u>неправомірні дії</u> (UAS, URL).
27.	Mike Ross: <i>You do realize that you just made me <u>party to a crime</u>, right? (Season 1, Episode 8, Identity Crisis)</i>	Майк Рос: Ти ж розумієш, що я тепер <u>співучасник злочину</u> ? (UAS, URL)
28.	Mike Ross: <i>He specializes in breaking <u>class action lawsuits</u> (Season 1, Episode 9, Undefeated).</i>	Майк Рос: Він спеціалізується на розвалюванні <u>колективних позовів</u> (UAS, URL).
29.	Plaintiff Kenny: <i>He mentioned Eva Williams <u>arrested for public intoxication</u>, Burney Rooserford's <u>shoplifting</u> when he was in college (Season 1, Episode 9, Undefeated).</i>	Позивач Кенні: Він згадав, що Єву Вільямс <u>арештовували за розпиття спиртних напоїв на людях</u> , і що у Берні Рузерфорда є справа за <u>крадіжку у магазині</u> , коли він навчався в коледжі (UAS, URL).
30.	Mike Ross: <i>It's <u>criminal intimidation</u> (Season 1, Episode 9, Undefeated).</i>	Майк Рос: <u>Це незаконне залякування</u> (UAS, URL).
31.	Harvey Specter: <i>OK, as soon as we get inside, I need you to find every <u>plaintiff being</u></i>	Гарві Спектр: Щойно ми зайдемо всередину, знайди усіх <u>опитаних позивачів</u> і повідом їм, що вони тут

	<i>interviewed and tell them they are here under false pretenses</i> (Season 1, Episode 9, Undefeated).	на <u>фальшивих підставах</u> (UAS, URL).
32.	Travis Tanner: <i>Cross examinations will be brutal</i> (Season 1, Episode 9, Undefeated).	Тревіс Теннер: <u>Перехресний допит</u> буде надзвичайно жорстким (UAS, URL).
33.	Mike Ross: <i>Did you know that Harvey Specter was a prosecutor?</i> (Season 1, Episode 11, Rules of the Game)	Майк Рос: Ти знала, що Гарві Спектр був <u>обвинувачем</u> ? (UAS, URL)
34.	Harvey Specter: <i>Both you and I know that without a warrant this recording is not admissible in court</i> (Season 1, Episode 9, Undefeated).	Гарві Спектр: Ми обидва знаємо, що без <u>ордера</u> цей результат прослуховування <u>не буде прийнятий як доказ у суді</u> (UAS, URL).
35.	Harvey Specter: <i>Had it on my doorstep. And I declared that in this affidavit, which I'm about to send to court</i> (Season 1, Episode 9, Undefeated).	Гарві Спектр: Я знайшов це під дверима. І я заявив про це в <u>афідевіті</u> , яке я <u>вишлю в суд</u> (UAS, URL).
36.	Harvey Specter: <i>You've been committing fraud your entire career, the liability for this...</i>	Гарві Спектр: Вся ваша кар'єра побудована на <u>шахрайстві</u> , <u>відповідальність</u> за яке... (UAS, URL).

	(Season 1, Episode 10, Shelf Life)	URL)
37.	Book holder Stan: <i>She found some <u>undisclosed income</u></i> (Season 1, Episode 10, Shelf Life).	Бухгалтер Стен: Вона знайшла <u>неврахований прибуток</u> (UAS, URL).
38.	Harvey Specter: <i>Therefore, you'll <u>be sued for 9-years back pay plus any expenses occurred to cover the damage you've done</u></i> (Season 1, Episode 10, Shelf Life).	Гарві Спектр: З Вас <u>стягнуть</u> все, що Ви заробили за 9 років плюс <u>витрати</u> на покриття спричинених Вами <u>збитків</u> (UAS, URL).
39.	Judge: <i>10 days of <u>public works</u></i> (Season 1, Episode 10, Shelf Life).	Суддя: 10 днів <u>громадських робіт</u> (UAS, URL).
40.	Harvey Specter: <i>You think you're the first person to try to <u>extort me, Joe?</u></i> (Season 1, Episode 10, Shelf Life)	Гарві Спектр: Ви думаєте, що Ви перший, хто намагається мене <u>шантажувати</u> , Джо? (UAS, URL)
41.	Harvey Specter: <i>Drybeck bought "<u>a shelf company</u>" 13 months ago</i> (Season 1, Episode 10, Shelf Life).	Гарві Спектр: «Драйбек» купила <u>«поличну компанію»</u> 13 місяців тому (UAS, URL).
42.	Harvey Specter: <i>When we get back to the office I want you to find <u>legal precedent that will</u></i>	Гарві Спектр: Коли повернемося в офіс, знайди <u>судовий прецедент</u> , який дозволить нам <u>представити</u>

	<i>allow us to subpoena those records</i> (Season 1, Episode 10, Shelf Life).	<u>записи у суді</u> (UAS, URL).
43.	Harvey Specter: <i>Cameron Dannis, district attorney</i> (Season 1, Episode 11, Rules of the Game).	Гарві Спектр: Кемерон Денніс, <u>окружний прокурор</u> (UAS, URL).
44.	Mike Ross: <i>Is it a good time to talk about division of assets?</i> (Season 1, Episode 11, Rules of the Game)	Майк Рос: Можемо поговорити про <u>розподіл активів?</u> (UAS, URL)
45.	Lawyer: <i>In your capacity as assistant district attorney in the county of New York did you knowingly suppress evidence in violation of ABA rules of conduct?</i> (Season 1, Episode 11, Rules of the Game)	Адвокатка: В якості <u>помічника окружного прокурора</u> округу Нью-Йорк, чи спеціально Ви <u>приховували докази, тим самим порушуючи норми професійної етики?</u> (UAS, URL)
46.	Alexandra Leeds: <i>This is my case against him. Falsifying DNA tests, pressed confessions, testimony buried</i> (Season 1, Episode 11, Rules of the Game).	Александра Лідз: Ось моя <u>справа проти нього. Фальсифікація ДНК-тестів, признання під тиском, приховування свідчень</u> (UAS, URL).
47.	Harvey Specter: <i>Why do you need me? Because this is</i>	Гарві Спектр: Навіщо тобі я? Тому що <u>це все непрямі докази</u> (UAS,

	<i>circumstantial</i> (Season 1, Episode 11, Rules of the Game).	URL).
48.	Harvey Specter: <i>There is <u>investigation into evidence tampering</u></i> (Season 1, Episode 11, Rules of the Game).	Гарві Спектр: Ведеться <u>розслідування махінації з доказами</u> (UAS, URL).
49.	Mike Ross: <i>You <u>can be disbarred</u></i> (Season 1, Episode 11, Rules of the Game).	Майк Рос: Тебе можуть <u>вигнати із адвокатської колегії</u> . (UAS, URL).
50.	Jessica Pearson: <i>Do you have <u>enough evidence to off-return?</u></i> (Season 1, Episode 11, Rules of the Game)	Джессіка Пірсон: В тебе достатньо <u>доказів для апеляції?</u> (UAS, URL)
51.	Prisoner: <i>I had <u>a record</u></i> (Season 1, Episode 12, Dog Fight).	В'язень: У мене був <u>привід в поліції</u> (UAS, URL).
52.	Judge: <i>Would you like to <u>confirm with your client before I vacate his conviction?</u></i> (Season 1, Episode 12, Dog Fight)	Суддя: Ви хотіли б <u>обсудити це з клієнтом</u> перед тим, як я <u>відміню його попередній вирок?</u> (UAS, URL)
53.	Judge: <i>Mister Specter, the State has <u>every right to seek that penalty</u></i> (Season 1, Episode 12, Dog Fight).	Суддя: Містере Спектр, штат має <u>повне право вимагати такого покарання</u> (UAS, URL).

54.	Jenny Griffith: <i>Today is your <u>first trial</u> (Season 1, Episode 12, Dog Fight).</i>	Дженні Гріффіт: Сьогодні твоє перше <u>слухання</u> (UAS, URL).
55.	Harvey Specter: <i>I did read <u>the report, detective</u> (Season 1, Episode 12, Dog Fight).</i>	Гарві Спектр: Я прочитав <u>звіт, детективе</u> (UAS, URL).
56.	Lawyer: <i><u>Your Honour, I would like to request a sidebar</u> (Season 1, Episode 12, Dog Fight).</i>	Адвокат: <u>Ваша честь</u> , я хотів би <u>попросити про постанову</u> (UAS, URL).
57.	Mike Ross: <i>Otherwise we're going <u>to sue you for plagiarizing your pitch from our previous works</u> (Season 2, Episode 1, She Knows).</i>	Майк Рос: Інакше ми <u>подамо зустрічний позов за плагіат</u> наших попередніх робіт у Вашому нарисі (UAS, URL).
58.	Harvey Specter: <i>You're 200 million <u>in the red</u> (Season 2, Episode 2, The Choice).</i>	Гарві Спектр: У тебе 200 мільйонів <u>боргу</u> (UAS, URL).
59.	Builder: <i>I just can escape when hundreds of <u>contractors and subcontractors</u> who I've made <u>financial commitments</u> to should just wait in line with their hand held out (Season 2, Episode 2, The Choice).</i>	Будівельник: Мені треба просто вислизнути, в той час як сотні <u>підрядників та субпідрядників</u> , перед якими у мене <u>фінансові зобов'язання</u> , вистрояться в чергу з простягнутою рукою (UAS, URL).

60.	Harvey Specter: <i>Just say out loud that I'm the best <u>closer</u> in New York</i> (Season 2, Episode 4, Discovery).	Гарві Спектр: Просто гучно заяви, що я найкращий <u>закривач</u> в Нью-Йорці (UAS, URL).
61.	Manager Lorens: <i>This is our new <u>general counsel</u>, Matt Lasker</i> (Season 2, Episode 4, Discovery).	Менеджер Лоренс: Це наш новий <u>юрисконсульт</u> , Мет Ласкер (UAS, URL).
62.	Louis Litt: <i><u>Motion to dismiss, motion to compel, motion to strike, motion for change of venue</u></i> (Season 2, Episode 4, Discovery).	Луїс Літ: <u>Клопотання про відвід, зобов'язання арбітражу, припинення справи, зміни судового округу</u> (UAS, URL).
63.	Louis Litt: <i>We are also <u>filing a counter-suit for liable and slander</u></i> (Season 2, Episode 4, Discovery).	Луїс Літ: Ми додамо <u>зустрічний позов про наклеп, вигадки, які порочать іміжд</u> (UAS, URL).
64.	Harvey Specter: <i>So, let's take a look at your resume. <u>Witness bribery, extortion, bribery. Forgery fits straight in</u></i> (Season 2, Episode 4, Discovery).	Гарві Спектр: Погляньмо на твоє резюме. <u>Підкуп свідків, здирництво, хабарництво. Підробка документів</u> гарно вписується (UAS, URL).
65.	Harvey Specter: <i>I've come here to get you <u>to draw your suit</u></i> (Season 2, Episode 5, Break Point).	Гарві Спектр: Я прийшов сюди, щоб просити Вас <u>відкликати позов</u> (UAS, URL).

66.	Mike Ross: <i>I've got it right here. <u>Fully executed from emancipation</u> (Season 2, Episode 5, Break Point).</i>	Майк Рос: У мене з собою <u>повне звільнення з-під опіки</u> (UAS, URL).
67.	Jessica Pearson: <i>Your action left me no choice but to <u>terminate your employment at Pearson & Hardman effective immediately</u> (Season 2, Episode 5, Break Point).</i>	Джессіка Пірсон: Твої дії не лишили мені іншого вибору, окрім як <u>припинити твій контракт з «Пірсон & Гардман»</u> , що вступає в силу зараз (UAS, URL).
68.	Donna Paulson: <i>I <u>decline to answer, pursuing my 5th Amedment's rights</u> (Season 2, Episode 7, Sucker Punch).</i>	Дона Поулсен: Я <u>відмовляюся відповідати на основі своїх прав згідно з 5-ою поправкою</u> (UAS, URL).
69.	Jessica Pearson: <i><u>An associate had missed filing, so he backdated the postage</u> (Season 2, Episode 7, Sucker Punch).</i>	Джессіка Пірсон: <u>Співробітник запізнився із відправкою документа</u> , тож він поставив <u>відмітку заднім числом</u> (UAS, URL).
70.	Daniel Hardman: <i>You come for me for <u>embezzlement</u>, every <u>Pearson & Hardman client you've got is gone</u> (Season 2, Episode 8, Rewind).</i>	Деніел Гардман: Якщо ти звинуватиш мене в <u>розкраданні майна фірми</u> , то кожен <u>клієнт</u> цієї фірми піде і не повернеться (UAS, URL).

71.	Mike Ross: <u>Pursuing to New York Civil Code, a settlement based on fraudulent representation can be voided by the court</u> (Season 2, Episode 10, High Noon).	Майк Рос: <u>Згідно з цивільним кодексом штату Нью-Йорк, згода, основана на завідомо неправдивих свідченнях може бути визнаною недійсною в суді</u> (UAS, URL).
72.	Mike Ross: <u>I want you to sign this affidavit stating you told David Hardman about the proms with the hood, and that he advised you to bury those problems and cut a deal with Sarah Layton</u> (Season 2, Episode 10, High Noon).	Майк Рос: Я хочу, щоб Ви <u>підписали свідчення</u> про те, що Ви казали Деніелю Гардману про дефекти капотів, і що він порадив Вам зам'яти цю проблему та <u>укласти договір</u> із Сарою Лейтон (UAS, URL).
73.	Harvey Specter: <u>You drove away</u> (Season 2, Episode 11, Blind-Sided).	Гарві Спектр: Ти <u>поїхав з місця пригоди</u> (UAS, URL).
74.	Mike Ross: <u>He died?</u> Katrina Bennet: <u>Which makes this felony hit-and-run</u> (Season 2, Episode 11, Blind-Sided).	Майк Рос: Він помер? Катріна Беннет: І тепер це <u>тяжкий кримінальний злочин, де водій поїхав з місця пригоди</u> (UAS, URL).
75.	Mike Ross: <u>Police report, photos of the intersection, coroner's report</u> (Season 2, Episode 11, Blind-Sided).	Майк Рос: <u>Звіт поліції, фото з місця події, висновок судмедексперта</u> (UAS, URL).

76.	Mike Ross: <i>You don't care if he was <u>driving under the influence</u>? (Season 2, Episode 11, Blind-Sided)</i>	Майк Рос: Тобі все-одно, що він був за кермом під кайфом? (UAS, URL)
77.	Louis Litt: <i>He ripped my <u>letter of resignation</u> and didn't say a word (Season 2, Episode 13, Zane vs. Zane).</i>	Луїс Літ: Він розірвав мою <u>заяву про звільнення</u> і нічого не сказав (UAS, URL).
78.	Daniel Hardman: <i>Pearson & Hardman is being <u>sued for wrongful determination</u> (Season 2, Episode 14, He's Back).</i>	Деніел Гардман: «Пірсон & Гардман» <u>звинувачують у неправомірному звільненні</u> (UAS, URL).
79.	Dana Scott: <i>You beat me last time. And ever since then Edward Darby hasn't seen me as worthy of being <u>a name partner</u> (Season 2, Episode 15, Normandy).</i>	Дана Скотт: Ти переміг мене минулого разу. І з тих пір Едвард Дербі не вважає, що я гідна стати <u>іменним партнером</u> (UAS, URL).
80.	Edward Darby: <i>By <u>filing this action</u> you have opened your <u>clients up to a charge of malicious litigation</u> (Season 2, Episode 16, War).</i>	Едвард Дарбі: <u>Подавши цей позов</u> , ви піддали своїх <u>клієнтів звинуваченню в сутяжництві</u> (UAS, URL).
81.	Harvey Specter: <i>I win, you don't fire me, you back me for</i>	Гарві Спектр: Якщо я виграю, Ви не звільняєте мене, а висунете на

	<i>a managing partner</i> (Season 3, Episode 1, The Arrangement).	пост <u>керівного менеджера</u> (UAS, URL).
82.	Louis Litt: <i>I'm a new quartermaster. Remember?</i> (Season 3, Episode 2, I Want You to Want Me)	Луїс Літ: Я ж <u>постачальник</u> . Забув? (UAS, URL).
83.	Cameron Danis: <i>Eva Hassington doesn't plead to no contest, she pleads guilty</i> (Season 3, Episode 2, I Want You to Want Me).	Кемерон Деніс: Єва Гессінгтон <u>не</u> <u>заперечує</u> <u>звинувачення</u> , а <u>визнає</u> <u>себе винною</u> (UAS, URL).
84.	Cameron Dennis: <i>Eva Hessington, you are under arrest.</i> Eva Hassington: <i>What?!</i> Harvey Specter: <i>On what charge?</i> Cameron Dennis: <i>Conspiracy to commit murder</i> (Season 3, Episode 3, Unfinished Business).	Кемерон Денніс: Єво Гессінгтон, Вас <u>заарештовано</u> . Єва Гессінгтон: Що?! Гарві Спектр: За що? Кемерон Денніс: <u>Змова з метою вбивства</u> (UAS, URL).
85.	Judge: <i>I am setting bail at 1 dollar, and if you don't have any evidence, I'm gonna sue his motion for summary judgement, rule in his favour.</i> (Season 3, Episode 3,	Суддя: Я <u>встановлюю суму застави</u> в 1 долар, і якщо <u>доказів не буде</u> , то я <u>прийму його клопотання про спрощене судове провадження</u> , <u>вирішу справу на його користь</u> (UAS, URL).

	Unfinished Business).	
86.	Rachel Zane: <i>The <u>penalty for which is 15 years in a federal prison</u> (Season 3, Episode 5, Shadow of a Doubt).</i>	Рейчел Зейн: <u>Покарання – 15 років федеральної в'язниці</u> (UAS, URL).
87.	Harvey Specter: <i><u>Head litigator</u> (Season 3, Episode 6, The Other Time).</i>	Гарві Спектр: <u>Голова керування справами</u> (UAS, URL).
88.	Cameron Dennis: <i>I can have you <u>locked up for assault</u> (Season 3, Episode 7, She's Mine).</i>	Кемерон Денніс: Я можу тебе <u>засадити за образу</u> (UAS, URL).
89.	Harvey Specter: <i>I need you to keep going with everything you have to <u>impeach Moriga's testimony</u> (Season 3, Episode 8, Endgame).</i>	Гарві Спектр: Шукай будь-яку можливість <u>спростувати свідчення</u> Моріґи (UAS, URL).
90.	Harvey Specter: <i>The <u>defense's calling Steven Huntly to the stand</u> (Season 3, Episode 8, Endgame).</i>	Гарві Спектр: <u>Захист викликає для свідчень</u> Стівена Гантлі (UAS, URL).

91.	<p>Louis Litt: <i><u>Counter-suit for slander, motion to disserting class, change of venue, sanctions, depositions, discovery</u></i> (Season 3, Episode 8, Endgame).</p>	<p>Луїс Літ: <u>Контр-позов за наклеп, прохання про анулювання справи, клопотання про спрощений судовий процес, про передачу справи до іншого суду, санкції, допити, стягнення інформації</u> (UAS, URL).</p>
92.	<p>Louis Litt: <i><u>Tax shelter in the Caymans, current interest from your personal holdings...</u></i> (Season 3, Episode 9, Bad Faith)</p>	<p>Луїс Літ: <u>Податкове прикриття на Кайманах, валовий прибуток від Ваших особистих надходжень...</u> (UAS, URL)</p>
93.	<p>Jessica Pearson: <i><u>You're under oath.</u></i></p> <p>Travis Tanner: <i>Don't answer that.</i></p> <p>Dana Scott: <i>I wouldn't, it's a <u>federal crime.</u></i></p> <p>Harvey Specter: <i>I'm talking to your client <u>off the record</u></i> (Season 3, Episode 10, Stay).</p>	<p>Джессіка Пірсон: Ви <u>під присягою.</u></p> <p>Тревіс Теннер: Не відповідайте.</p> <p>Дана Скотт: Ще б пак, це <u>федеральний злочин.</u></p> <p>Гарві Спектр: Я поговорю з нею <u>без протоколу</u> (UAS, URL).</p>
94.	<p>Harvey Specter: <i><u>Hard-med's in-house lawyer negotiated this because the bad PR cost them more than the settlement</u></i> (Season 3, Episode 10, Stay).</p>	<p>Гарві Спектр: <u>Штатний юрист «Гард-мед» йде на домовленість, тому що погана репутація обернеться їм дорожче</u> (UAS, URL).</p>

95.	Defendant: <i>That case was <u>sealed</u> (Season 3, Episode 11, Buried Secrets).</i>	Підсудний: <u>Було закрито слухання</u> (UAS, URL).
96.	Lawyer: <i>That's all very touching. But we are not here to talk about the truth. We are here to deal with <u>the letter of the law</u> (Season 3, Episode 12, Yesterday's Gone).</i>	Адвокат: Все це дуже зворушливо, але ми тут не для того, щоб говорити про правду, а щоб діяти згідно з <u>буквою закону</u> (UAS, URL).
97.	Elliot Stemple: <i><u>Your Honour, based on evidence introduced by opposing counsel and Mr. Morris's testimony I would like to file a counter-suit against "A-Y-Z" for patent infringement</u> (Season 3, Episode 13, Moot Point).</i>	Елліот Стемпл: <u>Ваша Честь, виходячи з фактів, представлених опонентом, та свідчень експерта, я хочу подати зустрічний позов проти «Ей-Вай-Зі» за порушення патентних прав</u> (UAS, URL).
98.	Elliot Stemple: <i>That will cost my client a fortune!</i> Mike Ross: <i>Yeah, but it's better than <u>being convicted of corporate espionage</u> (Season 3, Episode 13, Moot Point).</i>	Елліот Стемпл: Тут цілий статок! Майк Рос: Це краще, ніж <u>звинувачення в корпоративному шпигунстві</u> (UAS, URL).

99.	<p>Louis Litt: <i>Don't play your games with me now, woman, I <u>do closing arguments in 30 minutes</u> and I want you to steal time</i> (Season 3, Episode 14, Heartburn).</p>	<p>Луїс Літ: мені не до твоїх ігор, жінко, у мене через півгодини <u>процес</u>. Спробуй потягнути час (UAS, URL).</p>
100.	<p>Jessica Pearson: <i>Harvey, <u>pro bono cases</u> are how we as a firm show that we care about more than just ourselves</i> (Season 1, Episode 1, Pilot).</p>	<p>Джессіка Пірсон: Гарві, <u>захист клієнтів на громадських засадах</u> – це те, як ми, як фірма, демонструємо, що ми переймаємося не лише нами (UAS, URL).</p>

SUMMARY

Any language serves as the most important and significant way of communication. It helps people understand each other and find common ground. The language system can unmistakably be regarded as complex and versatile. Within the legal discourse, a language is a complex phenomenon as it serves as an object of legal regulation, a means of legislative activity and interpretation of normative acts, and a tool of legal studies. It is codified with the help of the terminology system. Terms can be identified as words or phrases with a definite meaning which are used to denote a certain concept. The legal discourse functions as one of the spheres within which terminology creates an integral means for the formation of conceptual connections. The study of the peculiarities of English legal terminology is of utmost importance because the language system and the legal system change almost on a daily basis, and such changes are also reflected in the terminological apparatus. In addition, the historical development of legal linguistics also significantly affects the characteristic features of terminological elements. It is necessary to mention the French influence on the English language lasting for several eras, this has even led to the emergence of Law French used in modern legal English.

The **relevance** of the topic and the expediency of the scientific research are determined by the active development of the legal systems of both English-speaking countries and Ukraine. The terminological base of the legal language is regularly expanded with the help of new lexical items.

The **aim** of the research is to determine the features and ways of transferring English legal terms into the Ukrainian language based on the American television series under the title of Suits.

The following **objectives** are put forward in the research:

- 1) to identify factors contributing to the occurrence of deadlines;
- 2) to consider the main criteria for defining the word 'term' in modern linguistics;
- 3) to consider the approaches of the given types of classification for legal terms;

- 4) to identify and analyze the productive word-forming frameworks of the formation of legal terms in the English language;
- 5) to investigate, define and analyse the translation strategies of the reproduction of legal terms in the American TV series called Suits using the Ukrainian language.
- 6) to reveal the sense of the term as a linguistic problem;
- 7) to identify the peculiarities of the legal discourse and the specifics of its translation;

The **object** of the research is the English legal terms in the American television series under the name of Suits. It is worth noting that the TV series is at the same time an example of the artistic/media discourse, therefore, some terms and concepts are simplified to adapt the final product for the broad audience. However, this does not diminish the scientific value of this TV series as a source of the legal discourse.

The **subject** of the research is methods of equivalent transferring of English terms used in the legal discourse.

The research **methodology** comprises the combination of the method of structural and word-forming analysis of terminological elements, descriptive analysis, as well as the method of translation analysis of the text. In the process of researching this philological phenomenon, the method of quantitative calculations has been also used to determine the most productive word-formation models in the English language, as well as the most frequently used translation strategies for transferring legal terms in the Ukrainian language.

The scientific novelty of the research lies in the fact that an attempt has been made to systematically study the ways and methods, the mechanism of the formation of legal terminological elements of the English language, and determined certain tendencies in the development of the system of legal terms of the English language based on the material of those lexical units that have been reflected in the legal language of the American TV series under the title of Suits.

The scientific novelty of this research also comprises the fact that it has collected and systematized information contained in various scientific sources, so this allows to find out and highlight the main means of translating English terms in the legal discourse.

The **theoretical significance** of this research lies in the comprehensive analysis of legal terms contributing to the definition of their role, features and ways of translation. The research results obtained in the process of work make a certain contribution to the general theory of translation and lexicology.

The **practical significance** of the obtained results lies in the possibility of using the research materials in the compilation of educational and methodological manuals on lexicology, dictionaries and reference books of the English language, in particular dictionaries of legal terms, in the first place.

The approbation of the research results has been carried out at the XXII International Conference of Higher Education Students and Young Scientists ‘Polit. Challenges of Science Today’ taking place on May 18–20, 2022 at Kyiv National Aviation University. According to the results of the conference, the thesis ‘Peculiarities of the translation of legal terms’ has been published.

In addition, the main provisions of the research have been outlined during the International Scientific and Practical Videoconference ‘To the world through languages (Ad orbem per linguas)’ at the meeting of the section ‘Linguo-cognitive aspects of English communication and translation problems’ taking place on May 25, 2022, at Kyiv National Linguistic University. As a result of the conference, the thesis ‘Peculiarities of English legal terms’ has been published.

The thesis on translation consists of an introduction, three chapters with conclusions to each of them, conclusions to the entire work, three lists of the resources used, an appendix and a summary.

The Introduction substantiates the choice of the research topic, its relevance, formulates the goal and tasks of the thesis, defines the research material and methods,

its theoretical significance, novelty, and practical significance, as well as the main content of the mentioned structural elements of the research.

Chapter 1 highlights the theoretical provisions important for solving the tasks and achieving the set goal. In particular, the theoretical part reveals the degree of development of the problem under consideration in modern linguistics, translation strategies of terminology reproduction, peculiarities of the legal discourse and the specifics of its translation. Such well-known researchers of the terminological system as E. Viuster, F. O. Nikitina and the cohort of famous philologists who have made a significant contribution to solving the issue of the definition of the term, its characteristics and functioning. Considerable attention is paid to the concepts of 'term' and 'terminology', since there is still no clear definition for the previously-mentioned concepts in modern linguistics. In the course of the research, the approaches to the classification of terms and ways of their occurrence, types of translation strategies, derivational patterns for legal terms and peculiarities of the functioning of legal communication have been mentioned.

Chapter 2 'Typology and functions of terminology in the legal discourse' defines approaches to the classification of terminology in the legal discourse, linguistic features of functioning of terminology in the legal discourse, and stylistic features of terminology in the legal discourse. In particular, the classifications presented by such linguists as A. Ya. Kovalenko (simple, complex and word-combination terms), M. I. Lyubchenko (industry, inter-industry and common-law terminology) have been used.

Chapter 3 'Transferring of terminology in translation of the legal discourse texts' highlights the results of the research of the most optimal translation strategies regarding legal terms selected by the method of continuous sampling from the materials of the American television series called *Suits*. The basis of the analysis has been given in the classification of translation transformations presented in 2019 by the faculty of Kyiv National Linguistic University (V. H. Nikonova, S. E. Maksimov, O. I. Chernikova, etc.).

In the **Appendix** ‘Legal Terminology in the American TV series called Suits and its reproduction in the Ukrainian translation’ 100 fragments with the investigated phenomenon in the language of the original and the translation have been presented. The UASerials online resource has been used as a source of illustrative material in the source and target languages.